

Bibliographia Vikstroemiana 1953–2021

Bibliographia Vikstroemiana 1953–2021

John Vikströmin teokset, kirjoitukset, puheet ja haastattelut

Mikko Ketola & Hannu Mustakallio

Vartija-lehti

Sapere aude 4

© Vartija ja kirjoittajat

ISBN 978-952-69780-2-4

ISSN 2342-3811

Vartija-lehden e-kirjajulkaisu 2021 (www.vartija-lehti.fi/e-kirja)

Kansikuva: Monica Vikström-Jokela

Sisällys

Johdanto	4
Bibliografia 1953–2021	7
Toimituskuntien, työryhmien ja komiteoiden jäsenyydet	120
Lyhenteet	122

Johdanto

Seuraavassa julkaistava emeritusarkkipiispa John Vikströmin (s. 1931) bibliografia *Bibliographia Vikstroemiana* käsittää hänen oman kirjallisen tuotantonsa – julkaistut puheet mukaan lukien – ja häntä koskevat lehtihaastattelut. Se on syntynyt neljässä yhteydessä.

Ensimmäinen bibliografia julkaistiin arkkipiispa Vikströmin 60-vuotispäivän johdosta ilmestyneessä juhlakirjassa *Purjeena perinne* (Turun arkkihiippakunnan vuosikirja XLI) 1991. Toinen bibliografia ilmestyi osana hänen ”paimenpuheitaan” (*Usko ja uskallus*) hänen jäädessään eläkkeelle vuoden 1998 lopulla. Kolmas osa julkaistiin Vikströmin emerituskaudella ilmestyneessä artikkelikokoelmassa (*Ihmisyys ja usko*) alkuvuodesta 2003. Nämä bibliografiat kattoivat vuodet 1953–2002 ja alkua vuodesta 2003.

Pitkän tauon jälkeen halusimme palata bibliografiatyöhön, joka oli koko ajan ollut mielessämme, keväällä ja kesällä 2021. Otimme tehtäväksemme selvittää John Vikströmin jatkuvasti karttuneita julkaisutietoja entisten periaatteiden mukaan vuodesta 2003 alkusyksyyn 2021 saakka. Samalla teimme joitakin tarkistuksia ja lisäyksiä aiempiin osiin. Näin *Bibliographia Vikstroemiana* kattaa vuodet 1953–2021 eli harvinaisen pitkän periodin – lähes 70 vuotta – Vikströmin elämää. Bibliografian laajuutta voinee pitää poikkeuksellisena.

Bibliografiaan sisältyvät ennen muuta John Vikströmin kaudet Porvoon hiippakunnan piispana (1970–1982) ja pitkäaikaisena arkkipiispana (1982–1998). Niinpä bibliografia dokumentoi, mihin kysymyksiin Vikström on Porvoon piispana ja arkkipiispana kiinnittänyt huomiota. Myös emeritusvuosien osalta bibliografia on karttunut jatkuvasti.

Vikströmin julkiseen kuvaan tuovat erityistä valaistusta mitä moninaisimmissa lehdissä julkaistut haastattelut, joiden antia ei käsittääksemme ole vielä tyhjentävästi hyödynnetty. Bibliografian selaaja pääsee tutustumaan myös suomenruotsalaisten yleiseen ja kirkolliseen problematiikkaan. John Vikströmin suhde Porvoon hiippakuntaan saa eläkevuosina uusia ulottuvuuksia.

Bibliografiaan sisältyy tietoja seuraavista julkaisuryhmistä:

- 1) John Vikströmin itsenäiset teokset (monografiat) niitä koskevina mahdollisine arvosteluineen (resensioineen)
- 2) Vikströmin artikkelit (aakkosjärjestyksessä) aikakauslehdissä ja kokoomateoksissa
- 3) Vikströmin virallisuonteiset kirkolliset puheet ja tervehdykset
- 4) Vikströmin laatimat kirja-arvostelut (lehtien ja vastaavien mukaisessa aakkos- ja aikajärjestyksessä)
- 5) Vikströmin kirjoitukset sanomalehdissä (lehtien mukaisessa aakkos- ja aikajärjestyksessä)
- 6) Vikströmin haastattelut sanoma- ja aikakauslehdissä (lehtien mukaisessa aakkos- ja aikajärjestyksessä)
- 7) Vikströmin panos erilaisissa työryhmissä (yhtenäisesti bibliografian lopussa)

Viimeistelllessämme tätä kokonaisbibliografiaa olemme vielä harkitusti yhtenäistäneet aiempia merkintäkäytäntöjä. Uusimmassa osuudessa (2003–2021) olemme vaihtaneet tiedot julkaisujen painopaikoista kustannuspaikkaa ja kustantajaa koskeviin tietoihin. Vuosien 1953–2002 bibliografioissa olemme sitä vastoin säilyttäneet entiset painopaikkatiedot.

Uusimpaan bibliografiaan olisi voinut ottaa tietoja verkkojulkaisuista ja striimaustallenteista, mutta sitä emme ole yleensä tehneet. Aiemmin olemme todenneet, että emme voi dokumentoida radio- ja televisioesiintymisiä niiden määrän ja moninaisuuden vuoksi.

Ensimmäisen bibliografian laadimme Helsingin yliopiston kirkkohistorian laitoksessa keväällä ja kesällä 1991, monien muiden tehtävien keskellä. Kuten silloin vastaamme nytkin kokonaisuudesta yhdessä. Kaksi ensimmäistä bibliografiaa syntyivät John Vikströmin arkkipiispakaudella Turun arkkhiippakunnan tuomiokapitulin toimeksiannosta ja tukemina. Tällä kertaa olemme mukana puhtaasti harrastuksesta kirkkohistoriaan.

Uusimman bibliografian ilmestyessä Mikko Ketola toimii dosenttina ja yliopistonlehtorina Helsingin yliopistossa sekä *Vartija*-lehden päätoimittajana, kun taas Hannu Mustakallio on Itä-Suomen yliopiston kirkkohistorian professori emeritus, joka on julkaissut lukuisia henkilöbibliografioita.

Bibliografian pohjana oleva aineisto, joka käsittää lähinnä jäljennöksiä, on vastikään luovutettu Hannu Samuel Mustakallion arkistoon Kansallisarkiston Joensuun toimipaikkaan, jossa se on vapaasti käytettävissä. Arkistoon sisältyy 1980-luvun alusta lähtien (kunkin vuoden lopussa) jonkin verran myös sellaista aineistoa, joka ei näy bibliografiassa. Kyse on ennen muuta kirkon tiedotuskeskuksen lehdistökatsauksien kopioista, jotka koskevat erityisesti naispappeutta ja Itä-Euroopan kirkkoja. Toisaalta aivan kaikesta aineistosta arkistossa ei ole jäljennöksiä. Aineiston järjestys arkistossa vastaa tässä bibliografiassa esitettyä.

Kuten jo vuonna 1991 toivomme edelleen, että bibliografia palvelisi konkreettisesti kirkolliseen lähihistoriaan kohdistuvaa tutkimusta. Aineistoamme on aiemmin (2016) hyödyntänyt *Gustav Björkstrand* sekä ruotsiksi että suomeksi ilmestyneessä elämäkerrassa ”Elämä on joukkuepeliä. John Vikström kirkollisena ja yhteiskunnallisena toimijana”.¹ John Vikströmin elämää, myös eläkevuosia, käsittelee *Hannu Mustakallio* erillisissä *Vartijassa* syksyllä 2021 ilmestyvissä artikkeleissaan.

Bibliografiamme täydennys koskee Vikströmin eläkevuosia, vaikka ne eivät alkaneetkaan 2003 vaan jo vuoden 1998 lopulla. *Vartija*-lehden jälkimmäinen artikkeli kiinnittää erityistä huomiota Vikströmin emeritusvuosien tavoitteisiin ja niiden toteutumiseen.

Olemme soveltaneet aineiston esittämisessä entisiä periaatteita, joista olemme tehneet selkoa johdantoluvuissa. Jokaisen julkaisun tai vastaavan mukaan ottamisessa olemme käyttäneet harkintaa, joka on voinut johtaa erilaisiin selvityksiin. Olemme ottaneet bibliografian

---

¹ *Gustav Björkstrand* Elämä on joukkuepeliä. John Vikström kirkollisena ja yhteiskunnallisena toimijana. Suom. Sirpa Hietanen. Helsinki: Kirjapaja 2016, 18.

täydennykseen sisäisiä viittauksia, jos jokin artikkeli sisältyy jo aiempiin bibliografioihin. Samaa periaatetta olemme soveltaneet myös toisin päin.

Bibliografian aineisto ulottuu John Vikströmin 90-vuotissyntymäpäivän kynnykselle, alkusyksyyn 2021. Toivomme, että voisimme jatkaa hänen kirjallisen tuotantonsa dokumentoimista vielä syksyn 2021 jälkeen.

Olemme iloisia voidessamme viedä bibliografiatyömme tällä erää päätökseen ja vielä tarkistaa aiempia tietoja. Emme voineet 30 vuotta sitten aavistaa, mitä edessämme olisi tai milloin ja millaisella foorumilla kokonaisbibliografia julkaistaisiin.

Kiitämme emeritusarkkipiispa John Vikströmiä lämpimästi kiinnostuksesta ja tuesta, jota hän on alusta – keväästä 1991 – lähtien osoittanut työtämme kohtaan. Hän on keväällä 2021 saanut tiedon bibliografian täydentämisestä ja ilmaissut siitä ilonsa. Ilman Vikströmin suostumusta ja apua emme olisi voineet dokumentoida kaikkea eläkevuosien julkaistua aineistoa.

Kiitämme myös *Vartija*-lehteä, Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulia, kirkkohallituksen ulkoasiain osastoa, rovasti Heikki Jääskeläistä, hiippakuntadekaani (emeritus) Gunnar Grönblomia, kustannuspäällikkö (emeritus) Rauno Endéniä ja muita yhteistyökumppaneita pitkäaikaisen hankkeemme edistämisestä.

Helsingissä ja Joensuussa elokuussa 2021

Mikko Ketola

Hannu Mustakallio

Bibliografia 1953–2021

1953

(& *Groos, Göran & Branders, Maria & Brummer, Henrik*) Vad kan vi göra? – AL 44 nr 3, s. 20.

1954

G. Sentzke: studera, tvivla och tro! (intervju). – *Kyyhkynen* nro 3, s. 4–5.

(& *Hellberg, Birgitta & Lindqvist, Bertel & Forsén, Anton & Forsell, Kristina*) Vad behöver de unga i vår tid? – KU 36, s. 68.

1955

Hur var det (om Juthbacka-lägret i Österbotten). – AL 46 nr 2, s. 30.

1956

Rosenqvist och Ritschl. En undersökning angående G. G. Rosenqvists filosofiska och teologiska tänkande med särskilt beaktande av förhållandet till A. Ritschl. Otryckt laudaturarbete i dogmatik. 112 s. Helsingin yliopiston keskustakampuksen kirjasto.

1957

Radion i Västtyskland viktig del av kyrkans arbete (intervju med pastor Ulrich Fick). – Fbl 24.5.1957.

Kyrkans ungdomsarbete bör vara själavårdande. – Fbl 7.6.1957.

Brev från Rom. – Framåt 14 nr 6–7, s. 3.

Jul på ungdomsborg i Tyskland. – KU 39, s. 4–6.

Tankar i Rom. – KU 39, s. 74–75, 84.

Tysk ungdom är aktiv, tycker om musik och sång. – KU 39, s. 36–38.

1958

”Den som vill bevara sitt liv...” – SkiF 37. Borgå. S. 41–46.

Diakonipastorn har ordet. – Hälsning från diakonissanstalten i Helsingfors, s. 39.

(& *Juva, Mikko*) Splittring? – AL 49 nr 4, s. 8–10.

Studentnationen i atomåldern. – Ostrobotnia nro 1, s. 9.

Andlig motionsgymnastik eller konkret tjänst? – Fbl 3.1.1958.

Gud – och riksdagsvalet (osign. led.). – Fbl 4.7.1958.

Bondbyn, nyskiftet och kyrkan. – Fbl 18.7.1958.

Vår socialpolitiska begränsning (osign. led.). – Fbl 29.8.1958.

Kyrkan och fackföreningsrörelsen (osign. led.). – Fbl 12.12.1958.

1959

(*et al.*) Tehtaiden tuntumassa. Kahdentoista papin puheenvuoro. Pieksämäki. 32 s. 2. & 3. p. 1959.

Diakoniatet och kyrkans ämbete. – Hälsning från diakonissanstalten i Helsingfors, s. 127–128, 144.

Diakonipastorn har ordet. – Hälsning från diakonissanstalten i Helsingfors, s. 33.

Fabrikstorn – kyrktorn. – AL 50 nr 2, s. 21–22.

Stiftskrönikan okt. 1958 – sept. 1959. – SkiF 38. Borgå. S. 106–116.

Svaret. – Kontorsvärlden (Facktidning för ekonomiska, sociala och kontorstekniska spörsmål) 42 nr 10, s. 1.

(Rec.) Präster i fabrik. Tehtaiden tuntumassa. Kahdentoista papin puheenvuoro. – Fbl 6.3.1959.

Väckelse och ansvar (osign. led.). – Fbl 13.3.1959.

Den kyrkliga möteskalendern (osign. led.). – Fbl 2.10.1959.

1960

Diakonia ja kirkon virka. – Diakonia 1, s. 23–25.

Diakon- och diakonissvigningen i principiell belysning. – Diakoni 1, s. 75–77, 92–93, 117–120.

Korset och diakonin. – Diakoni 1, s. 22, 39.

(Rec.) Kyrkan i industrisamhället. Karl-Manfred Olsson, Kontakt med kyrkan. – Fbl 1.4.1960.

(Rec.) Kyrkans Ungdom 40 år. På Guds vägar. Glimtar från kyrkligt ungdomsarbete under 40 år. – Fbl 29.7.1960.

(Rec.) Idrott och tro. Bob Richards, Olympisk eld. – Fbl 29.7.1960.

Årliga prosterimöten? (osign. led.). – Fbl 1.4.1960.

Efter kyrkodagarna (osign. led.). – Fbl 17.6.1960.

Semester och effektivitet (osign. led.). – Fbl 8.7.1960.

Gemenskap och tro (osign. led.). – Fbl 15.7.1960.

Mens sana in corpore sano (osign. led.). – Fbl 29.7.1960.

Kyrkan och ideologierna. – Fbl 29.7. & 5.8.1960.

1961

Meningsfylld vardag. Borgå. 26 s.

Finlands svenska kyrkoliv. – Svenska kyrkans årsbok 42 (1962). Uppsala. S. 97–100.

Försoningens diakoni. – Diakoni 2, s. 23–25.

Människa i välfärdssamhälle. – Diakoni 2, s. 109–110, 115.

Tjänstemannalönerna. – AL 52 nr 6, s. 4, 22.

Yhteydenrakentamisen diakoniaa. – Diakonia 2, s. 45–47.

60-luvun sosiaalipolitiikka. – Vja 74, s. 278–280.

(Rec.) Biskopen och arbetarna. E. G. Gulin, Kirkko ja työväenliike. – Hbl 19.12.1961.

(Rec.) Ny handbok i diakoni. Arvo J. Laajarinne, Tee sinä samoin. – Diakoni 2, s. 38–39.

Diakonin i kyrkolagen. – Fbl 15.12.1961.

Brott och straff. – Hbl 14.5.1961.

Synpunkter och ståndpunkt. – Hbl 30.7.1961.

1962

Kyrkligheten i Vasa svenska och Oravais församlingar. Otryckt licentiatsavhandling i teologisk etik med religionsfilosofi vid Åbo akademi. 116 s., bilagor.

Diakoni och eskatologi. – Diakoni 3, s. 65–68, 95–96, 102.

Finlands svenska kyrkoliv. – Svenska kyrkans årsbok 43 (1963). Uppsala. S. 90–94.

Kyrklig upprustning. – AL 53 nr 7, s. 16–20.

Realitetsproblemet i G. G. Rosenqvists religionsfilosofi. – TA 67 (1962), s. 336–357.

Statisk kyrka i dynamiskt samhälle. – AL 53 nr 6, s. 8–10.

Valen. – AL 53 nr 2, s. 3.

Är vi de skeptiska? – Senapskorvet nr 2, s. 12–14.

(Rec.) Ny bok om diakoni. Diakonin i dagens kyrka och samhälle. Red. Lennart Pinomaa. – Fbl 22.6.1962.

(Rec.) Kyrklig överblick. C. H. Martling, Europeisk kyrkogeografi; E. G. Gulin, Kristikunnan tie 1957–1962. – Hbl 7.10.1962.

(Rec.) Synodalavhandling. R. Backman, Med bud om liv. – Hbl 16.10.1962.

Socialetiken och alabasterflaskan. – Fbl 16.2.1962.

Den enfaldiga visheten. – Fbl 21.9.1962.

Av godhet överfallen. – Hbl 13.5.1962.

Vem går i kyrkan? – Vbl 17.11.1962.

Vi går i kyrkan. – Vbl 9.12.1962.

1963

[Kyrkan i det nutida samhället. Betänkande utarbetat av en av det adertonde allmänna ordinarie kyrkomötet tillsatt kommitté till kyrkomötet 1963.] Kyrkan i det nutida samhället. Studieplan utarbetad av John Vikström. S. I. S. a. [6], 28 s. (Stencil, Förbundet för svenskt församlingsarbete i Finland).

Finlands svenska kyrkoliv. – Svenska kyrkans årsbok 44 (1964). Uppsala. S. 104–107.

Kirkon työvoiman valmistaminen erityistehtäviä varten. – Palveleva seurakunta 15, s. 33–37.

Kyrkan och arbetarna efter kriget. – FT 173–174, s. 36–43.

Lagen och samhället. – SkiF 42. Vasa. S. 33–38.

Medmänniska på liv och död. – Diakoni 4, s. 23–26.

Nations- och kårlivet som uppgift. – AL 54 nr 5, s. 14–15.

De teologiska studierna. – Senapskornet nr 2, s. 20, 22.

Kyrkan i den pågående samhällsomvandlingen. – Protokoll fört vid lagtima synodalmötet med prästerskapet i Borgå stift den 16–19 oktober 1962 jämte tillägg. Inledningsanföranden. Borgå. S. 31–40.

(Rec.) Kyrkans femårsberättelse. Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland åren 1957–1961. – Hbl 24.12.1963.

(Rec.) Om och för lekmän. Th. Källstad, Lekmännen till heders; C. Fr. Wislöff, Jag vet på vem jag tror; S. Lindhagen, Lukas evangelium; G. Lindeskog, Det utmanande evangeliet; M. Martling, Liv och ledning; B. Schlink, Ord till tröst. – Hbl 24.12.1963.

(*et al.*) Nattvardsfrågan. – Fbl 17.5.1963.

(& *Grönvik, Lorenz*) Nattvardsvinskommitténs betänkande och nattvardsfrågan. II. – Fbl 7.6.1963.

The relation of the church of Finland to the industrial world. – Fbl 2.8.1963.

Den missanpassade sanningen. – Hbl 21.6.1963.

1964

Finland – ett missionsfält? – Guds medarbetare. Föredrag vid de XIX allmänna svenska kyrkodagarna i Borgå 5–7 juni 1964. Vasa. S. 40–49.

Även: Fbl 12.6.1964.

Finlands svenska kyrkoliv. – Svenska kyrkans årsbok 45 (1965). Uppsala. S. 106–109.

(Rec.) En bok om lekmanfrågans religiösa innebörd. Carl Henrik Martling, Präst och lekman i Kristi kyrka. – Fbl 24.1.1964.

(Rec.) Tron som vetande. Harald Eklunds religionsfilosofi. Red. Lars Bejerholm. – Hbl 22.12.1964.

Den myndiga människan och kyrkan i dagens värld. – Fbl 14.2.1964.

Den suveräna sanningen. – Hbl 19.7.1964.

Intet annat tecken...(högmässopredikan vid socialetisk konferens i Jakobstad). – Mv 12.11.1964.

Det moderna samhällets utmaning till kyrkan. – Småkirkebladet, Oslo, nr 2.

Det fatala misstaget. – ÅU 30.5.1964.

1965

(& *Nyman, Helge*) (red.) Kyrkliga förrättningar. Handbok att användas i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Vasa. 147 s.

Binder budorden oss i dag? – AL 56 nr 4, s. 12–15.

Finlands svenska kyrkoliv. – Svenska kyrkans årsbok 46 (1966). Uppsala. S. 95–98.

(Rec.) Kyrkoledare i brytningstid. Martti Simojoki, Sinun pelastuksesi tulee. – Hbl 16.4.1965.

Att häda – att låta figur häda. Gudsbespottelse i verklighet och i dikt. – Hbl 19.1.1965.

Sexualetik i inomkyrkligt samtal. – Hbl 7.10.1965.

Tacksägelse i demokrati. – Hbl 17.10.1965.

Utanför. – ÅU 16.4.1965.

1966

Religion och kultur. Grundproblemet i G. G. Rosenqvists religiösa tänkande. Vasa. 378 s.
Zusammenfassung: Religion und Kultur. Das Grundproblem in dem religiösen Denken G. G. Rosenqvists, s. 371–378. (Luther–Agricola sällskapets skrifter B 4). Diss.

Rec.: B. Block – STK 1967, s. 125–126; R. Bring – FT 1966, s. 389–393; F. Cleve – Fbl 8.7.1966; H. Ukkola – Vja 1966, s. 189–190.

Barnet i dagens samhälle (predikan i nordisk TV-högmässa i Åbo domkyrka 2.10.1966). – Från bygd och vildmark. Luleå stifts årsbok 53. Skellefteå. S. 147–152.

Kampen om samhället. – JbB 45. Vasa. S. 116–122.

Religion och kultur i det senare 1800-talets Finland. Lectio praecursoria 21.5.1966. – TA 71 (1966), s. 310–319.

(Rec.) Troslära för lekmän. Regin Prenter, Kyrkans tro; Anders Nygren, Eros och Agape. – Hbl 5.11.1966.

Se, din konung kommer! – Hbl 27.11.1966.

(Int.) Rosenqvists tvåfrontskrig: mot religionsfientlig kultur och kulturfientlig religion. – Fbl 20.5.1966 (N. G. E.).

(Int.) (& Karl-Erik Forssell & Paul von Martens) Vad svarar Finlandssvenska kyrkan? – Vår Kyrka 24.11.1966 (Anders Beijbom).

1967

(& *Haavio, Ari*) Gudstjänstmenighetens struktur i Finland. [Åbo]. Institutet för ekumenik och socialetik vid Åbo Akademi. Forskningsrapporter och meddelanden 4. 2, 35 s.

Religionssociologin i Finland. [Åbo]. Institutet för ekumenik och socialetik vid Åbo Akademi. Forskningsrapporter och meddelanden 1. 1, 30, 3 s.

Anknytning och anstöt. Några synpunkter på problemet kyrka och samhälle. – Tillkomme ditt rike. Predikningar och föredrag hållna vid Kyrklig förnyelses Kyrkodagar kring kyrka och samhälle i Uppsala 1966. Uppsala. S. 131–142.

Finlands svenska kyrkoliv. – Svenska kyrkans årsbok 48 (1968). Uppsala. S. 96–99.

Den kristna socialetikens problem i nutiden (föredrag vid den anglo-skandinaviska teologkonferensen i Cambridge i juli 1967). – STK 43, s. 213–225.

Kyrkan och kampen om människan. – KG 40, s. 57–64.

Objektiv och konfessionell. – AL 58 nr 2, s. 3.

Vallan ja oikeuden ongelma työelämässä. – Ihminen suoritusyhteiskunnassa. Toim. Toivo I. Palo. (Polttopisteessä 6). Porvoo. S. 36–48.

Kyrkan och världen i det ekumeniska samtalet. – Protokoll fört vid lagtima synodalmötet med prästerskapet i Borgå stift den 17–19 oktober 1967 jämte tillägg. Borgå. S. 385–401.

(Rec.) Kyrkan och fredsfrågan. Osmo Alaja, Kirkko ja rauhankysymys. – Hbl 10.5.1967.

(Rec.) Landsbygdens sekularisering. Paavo Kortekangas, Kirkko murroksen vuosina. – Hbl 2.10.1967.

(Rec.) Tro och kyrka i dag. Kristillinen usko ja kirkko ajassamme. – Hbl 3.12.1967.

(Rec.) Erica Anderson, Albert Schweitzer – ett vänporträtt. – Res. bk. nr 1. Svenskbygden 47 nr 2.

(Rec.) Per Boreman & Gustaf Dahlbäck, Lars Levi Laestadius och hans gärning. – Res. bk. nr 1. Svenskbygden 47 nr 2.

(Rec.) Eric Grönlund, Nådens ordning. – Res. bk. nr 1. Svenskbygden 47 nr 2.

(Rec.) O. Hallesby, Temperamenten i kristen belysning. – Res. bk. nr 1. Svenskbygden 47 nr 2.

(Rec.) Frederick Nohl, Martin Luther. En populär biografi. – Res. bk. nr 1. Svenskbygden 47 nr 2.

(Rec.) Martti Paloheimo, Livsproblem. – Res. bk. nr 3. Svenskbygden 47 nr 5.

De kristna kyrkornas fredskonferens i Prag. – Fbl 14.4.1967.

Kyrkornas världsråd och vår tids fredssträvanden. – Fbl 26.5.1967.

Tendentiös programredigering – till vilket pris? – Hbl 27.9.1967.

Vad skulle Luther säga i dag? (föredrag i Pedersöre kyrka). – Mv 9.11. & 16.11.1967.

(Int.) Anglikanska kyrkan – en bedjande kyrka. – Fbl 11.8.1967.

(Int.) Kyrkans sociala roll ämne värt forskning. – Hbl 16.4.1967 (Marcella).

1968

Krig och fred i kristet tänkande. Debattserien 2. Vasa. 32 s.

Kyrkan och kulturradikalismen. Debattserien 3. Vasa. 18 s.

Kyrka och revolution. En teologisk analys av Kyrkornas Världsråds konferens om kyrka och samhälle i Geneve 1966. Institutet för ekumenik och socialetik vid Åbo Akademi. Forskningsrapporter och meddelanden 7. [Åbo]. 63 s.

Appell till handling. Kring Uppsalamötets tredje sektion. – KG 41, s. 125–131.

Finlands svenska kyrkoliv. – Svenska kyrkans årsbok 49 (1969). Uppsala. S. 74–76.

Kirkot ja maailma & Kyrkorna och världen. – Kaikki uudeksi nro 1, s. 6–12.

Ruots. myös Hbl 4.8.1968.

Kirkot ja sosiaaliset ja poliittiset kysymykset. – Näköala nro 2, s. 61–67.

Uppsala 1968. – JbB 47. Vasa. S. 111–118.

Suom.: Upsala 1968. – Diakonia 9, s. 108–112.

Zusammenfassung am Ende des 8. Seminars für christlich ärztlichen Dienst. – Nachrichten aus der ärztlichen Mission, Tübingen, Nr 5, s. 4–6.

Kyrkan och världen i det ekumeniska samtalet. – Protokoll fört vid lagtima synodalmötet med prästerskapet i Borgå stift den 17–19 oktober 1967 jämte tillägg. Borgå. S. 385–401.

(Rec.) John Cullberg, Den fördolde Guden. – Hbl 24.12.1968.

(Rec.) Töser, medelåldersmän, Ijumma församlingsbor. Paavo Kortekangas, Kaupunkilaiset ja kirkko. – Hbl 4.1.1968.

(Rec.) Kyrka och revolution. Kyrka – revolution – struktur. Red. Anne-Marie & Lars Thunberg; Anne-Marie Thunberg, Kyrka i revolution; Kirkko ja yhteiskunta. Toim. Esko Rintala & Riitta Virkkunen & Tuomo Mannermaa; Martin Luther King, Kaos eller gemenskap?; Olavi Aula, Gandhi ja väkivallattoman vastarinnan peruskuviot. – Hbl 20.2.1968.

Om de två första skrifterna även Fbl 5.1.1968, Vad innebär det för oss att förverkliga kristen tro i dagens atomålder?

Kyrkan är ett brev med världen som adress. – Fbl 18.3.1968.

U-landsfrågan kan bara bli modesak eller surrogat för missionsintresset. – Fbl 5.4.1968.

Kyrkan inte till för att försvara det hävdvunna, utan för att kämpa för rättvisa och mänsklighet. – Fbl 21.6.1968.

Kyrkan bör intressera sig för staten och dess lagar. – Fbl 1.11.1968.

Opium för folken? – Hbl 11.2.1968.

Kyrkorna och världen. – Hbl 4.8.1968.

Suom.: Kaikki uudeksi nro 1. S. 6–12.

Rundradions religiösa service. – Hbl 2.12.1968.

Maailma puhui kirkaille, kirkot puhuvat maailmalle. KMN:n yleiskokouksen III ja IV jaostojen asiakirjat. – Km 7.5.1968.

En ny livsstil (föredrag vid ungdomens kyrkodagar i Vasa). – Vbl 13.10.1968.

Även: En ny livsstil? – Hbl 9.2.1969; Nyckeln 1969 nr 2.

1969

(& *Vikström, Birgitta*) Vår kristendomsbok 1. Första årskursen. Vasa. 45, [2] s., ill.; 2. omarb. uppl. 1971, 65, [2] s.; 3. omarb. uppl. 1981, 138 s.; 4. omarb. uppl. 1983, 138 s.

Rec.: G. Eklund – Fbl 13.11.1969.

(& *Vikström, Birgitta*) Vår kristendomsbok 1. Lärarhandledning. Vasa. 32 s.; 2. omarb. uppl. 1971, 43 s.

Kyrkorna inför världens ekonomiska och sociala problem. – TA 74, s. 138–147.

(Rec.) Fasta normer eller föränderliga. Red. Sven Ingebrand. – TA 74, s. 102.

(Rec.) Pacifistisk kyrkokritik. Jouko Lehtonen, Kirkon kiväärit. – Hbl 24.11.1969.

(Rec.) Nya testamentet på vår tids språk. Ny översättning med förklarande noter av David Hedegård. – Res. bk. nr 2. Svenskbygden 49 nr 7.

(Rec.) Din tillgivne C. O. Rosenius. Några Roseniusbrev för första gången publicerade och kommenterade av Nils Dahlberg. – Res. bk. nr 1. Svenskbygden 49 nr 2.

(Rec.) Martti Simojoki, Ordet för dagen. – Res. bk. nr 1. Svenskbygden 49 nr 2.

En ny livsstil? – Hbl 9.2.1969; Nyckeln 1969 nr 2. S. 18–23.

Kirkon osuus vankeinhoidon uudistumispyrkimyksissä. – Km 1.4.1969.

Varför frivillig utvecklingskatt? – ÅU 1.4.1969.

1970

Effekten av religiös fostran. En undersökning angående religiös socialisation med särskild hänsyn till kyrkans konfirmationsundervisning. Skrifter utgivna av Institutet för ekumenik och socialetik vid Åbo Akademi 2. Åbo. 124 s.

(& *Grönblom, Gunnar & Nygren, Gotthard & Thorgaard, Jörgen*) Finlandssvenskars religion. Skrifter utgivna av Institutet för ekumenik och socialetik vid Åbo Akademi 3. Åbo. 4, 25, 30, 14 s.

(& *Vikström, Birgitta*) Vår kristendomsbok 2. Andra årskursen. Vasa. 67 s., ill.; 2. uppl. 1972; 3. uppl. 1976; 3. omarb. uppl. 1980, 74, 1 s.; 4. omarb. uppl. 1982, 94 s.; 5. omarb. uppl. 1983, 94 s.

(& *Vikström, Birgitta*) Vår kristendomsbok 2. Lärarhandledning. Vasa. 41 s.; 2. omarb. uppl. 1972, 48 s.

Diakonia ja diakonian virka teologian näkökulmasta. – Diakonia ja muuttuva yhteiskunta. Toim. Pentti I. Hissa. Helsinki. S. 9–23.

Janus och Jahve. – JbB 49. Vasa. 2 s.

Kontinuitet och förnyelse – kyrkan inför 70-talet (föredrag vid de tjugonde allmänna svenska kyrkodagarna i Åbo den 15–18 maj 1970). – JbB 49. Vasa. S. 190–201.

Kyrkan och idrotten. – Sportpressen nr 50.

Härmed får jag meddela, att jag den 1 december har övertagit stiftsledningen. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 652. 17.12.1970. 1 s.

(Rec.) Väckelse och kyrka. Väckelse och kyrka i nordiskt perspektiv. Red. A. Pontoppidan Thyssen. – Hbl 29.3.1970.

Se även 1972.

Finlands kyrka inför 1970-talet. – Hbl 17.5.1970.

Sagt på kyrkodagarna... Kp 22.3.1970.

Vad är en människa? – Kp 8.5.1970.

Vid kunskapens träd – idag. – Kp 15.5.1970.

Väster om Eden – i dag. – Kp 22.5.1970.

Den tredimensionella människan. – Kp 29.5.1970.

Fasthet och öppenhet tema för biskopstal vid första domkapitelsessionen. – Kp 22.12.1970.

Samvaro och sammanhållning gör sommarskriftskolan effektiv. – Mv 23.4.1970.

Kyrkan inför 70-talet (sammanfattning av föredrag vid kyrkodagarna i Åbo). – Mv 28.5.1970.

(Int.) De vill bli Borgåbor snabbt! – Bbl 24.12.1970 (Lena Selén).

(Haast.) Kirkon pidettävä aloitetta käsissään. – Hjä 22.10.1970.

(Haast.) Piispantalon uusi perhe. – Hopeapeili 24.12.1970 (Tuula Huhtala).

(Int.) Nye biskopen: Vad kan kyrkan ge människan? – Hbl 17.10.1970 (PL).

(Int.) Kyrkan måste arbeta hårt för människans delaktighet. – JT 4.10.1970 (S-man).

(Haast.) Piispa John Vikström kysyy: Puuttuuko kirkoltamme rohkeutta? – Km 20.10.1970 (Anneli Janhonen).

(Int.) Kyrkans centrala uppgift är att frigöra mänskan. – Kp 23.10.1970.

(Int.) Ledarskap i gemenskap, det är vad biskop Vikström strävar till. – Landsbygdens Folk 18.12.1970 (Torolf Björklund).

(Int.) Den nya biskopen i Borgå – en optimistisk realist. – Samarbete 22.10.1970.

(Haast.) Ruotsinkielinen hiippakunta saa dynaamisen paimenensa. – TS 31.10.1970 (Aimo Oristo).

(Int.) Mänskans frigörelse är alltjämt angelägen. – Vbl 17.10.1970.

(Int.) Borgå stift fick rekordung biskop. – Vår Kyrka 3.12.1970 (Anders Beijbom).

(Int.) Luften blir unken om det inte finns motsättningar i stiftet. – VN 17.10.1970.

(Int.) 'Klart ljud i kyrkskälla men inte inträdesprov!' – ÅU 17.9.1970 (Meta Torvalds).

(Int.) Ny bisp vill slå bro mellan enögt unga och fossila. – ÅU 17.10.1970 (Meta Torvalds).

(Int.) Kontinuitet och förnyelse viktigast i dagens kyrka. – Öb 17.10.1970.

(Int.) Människan är viktigare än alla system o. ideologier. – Öb 4.12.1970 (Nils Grahn).

1971

(& *Vikström, Birgitta*) Arbetsblad till Vår kristendomsbok 1. [Vasa]. 2, 15 s.

Asiallista rakastamista. (Teema "Kristitty ja puoluepolitiikka"). – Kirkon tehtävä ihmisten maailmassa. Vammala. S. 31–36.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 82–87.

Biskop John Vikströms hälsning. – Kyrkomusik 15 nr 1, s. 3.

Förändringens etik. – Ecclesia reformanda. STKS julk. 86. Kuopio. S. 123–133.

Tre böcker. – TA 76, s. 499–504.

Kritik och reform. – Protokoll fört vid urtima synodalmötet med prästerskapet i Borgå stift den 4–5 maj 1971 jämte tillägg. Vasa. S. 67–72.

Härmed får jag sända Borgå stift och dess församlingar min julhälsning. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 662. 14.12.1971. 2 s.

Valtiopäiväjumalanpalvelus keskiviikkona 20 päivänä tammikuuta 1971 kello 12. – Valtiopäivät 1970. Pöytäkirjat 3. Helsinki. S. 3541–3543.

Myös: Täydellisen yhteiskunnan vaara. – Ihmisen usko. 1982. S. 115–118.

Omvändelse till saklighet (predikan vid biskopsvigningen i Borgå). – Bbl 8.1.1971.

Även: Herdestaven. 1982. S. 7–13.

Påsk – en utmaning. – Hbl 11.4.1971.

Utbrytning. – Kp 8.1.1971.

Även: Herdestaven. 1982. S. 93–96.

Koulun päätehtävä on kasvattaa ihmistä (puhe Porvoon keskikoulun uuden koulutalon vihkiäisissä). – Um 26.10.1971.

(Int.) Biskopen vill verka för kvinnliga präster. – Bbl 23.9.1971 (Gus Söderlund).

(Int.) Biskopen om FRK. – Finlands Röda Kors nr 4.

(Int.) Företagen borde befrias från direkt kyrkoskatt. – Forum för ekonomi och teknik 20.1.1971.

(Int.) Livaktiga ungdomar glädjeämne i det svenska stiftet. – Hbl julextra 23.12.1971 (Rolf Gabrielsson).

(Int.) Prästbristen – ständigt bekymmer. – Hbl 31.12.1971 (Rolf Gabrielsson).

(Int.) Biskopsparet. – JbB 50. Vasa. S. 29–36 (Anita Höglund).

(Haast.) Kruunupyystä Porvooseen: Maan nuorin piispa John Edvin Vikström. – Keskipohjanmaa 9.4.1971 (Heljä-Katriina).

(Haast.) Piispa John Vikström vastaa Kotimaan lukijoitten kysymyksiin. – Km 8.6.1971.

(Int.) Utgångspunkten negativ men förslagen moderata. – Kp 5.8.1971.

(Int.) Vår biskop, John Vikström. – Senapskornet nr 1.

(Haast.) Porvoon uusi piispapariskunta: Emme rupea olemaan yksinäisiä. – Uusi maailma 21.1.1971 (Eila Sarkama).

(Int.) Biskopen på eriksgata genom Svenskösterbotten. – Vbl 16.1.1971.

1972

Tro i kris. Herdabrev till Borgå stift. Vasa. 186, [2] s.

Rec.: R. Forsman – Kp 21.9.1972; L. Grönvik – Kp 2.11.1972; U-B. Gustafsson – Kp 19.10.1972; K. Henricson – Kp 19.10.1972; H. Hildén – AL 1973 nr 1, s. 14–16; M. Häggström – Kp 19.10.1972; K-J. Illman – FT 1973, s. 181–184; S. Kjellberg – AL 1973 nr 1, s. 9–10; K. Korpela – Kp 19.10.1972; H-O. Kvist – AL 1973 nr 1, s. 17–18; F. Lundell – Bbl 9.11.1972; B-E. Mattsson – NP 18.9.1972; A. Rögård – Kp 19.10.1972; K-G. Sandelin – AL 1973 nr 1, s. 11–13; L. Segerstråle – Km 1.12.1972; S. Snell – Res. bk. 1/1973. Svenskbygden 4/1973; J. Thurén – Kp 26.10.1972; I. Wikström – Kp 19.10.1972.

Suom.: Usko kriisissä. Suom. Anna-Maija Raittila. Helsinki. 114 s.

Arv.: S. Knuutila – HS 28.1.1973.

Tro i kris. Studiehandledning. Vasa. 32 s.

(*et al.*) Kaksitoista teesiä Raamatusta. Helsinki. 16 s.

Att tro och förstå. – JbB 51. Vasa. S. 70–74.

Siveellinen yhteiselämä. Kristinopin kappale 92. – Mitä se on. Suomen piispojen synodaalikirja. Porvoo. S. 109–127.

Till Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 672. 14.12.1972. 2 s.

(Rec.) Gustaf Aulén, Dag Hammarskjölds vitbok. – Res. bk. nr 2. Svenskbygden 51 nr 7.
(Rec.) P.-E. Paul, Mellan öst och väst. – Res. bk. nr 2. Svenskbygden 51 nr 7.
(Rec.) Väckelse och kyrka i nordiskt perspektiv. Red. A. Pontoppidan Thyssen. – Res. bk. nr 2. Svenskbygden 51 nr 7.

Se även 1970.

Samtal om tro. – Hbl 10.3.1972.

Alla helgons dag. – Hbl 4.11.1972.

Biskop John Vikströms nyårshälsning. – Kp 7.1.1972.

Kärlek och rättvisa. – Kp 9.11.1972.

Idrott och kristen tro. – Vbl 24.2.1972.

Dagens unga oerhört blottlagda för olika ideologier (tal vid visitationen i Åbo). – ÅU 18.11.1972.

(Int.) Trons sammanhang. – AL 63 nr 4–5, s. 40–43.

(Int.) Det går att tro med öppna ögon. – Hbl 17.9.1972 (Marcella).

(Int.) Intervju med biskop John Vikström. – KU – Mv 2 nr 20, s. 5.

(Int.) Trosfrågan biskopstema. – Kp 17.8.1972 (Anita Höglund).

(Haast.) Kirkolta puuttuu rohkeutta. – Seurakuntasanomat 28.9.1972 (Iiri Ranta).

(Int.) Vi upplever att kyrkan bryter igenom vallarna. – SD 16.1.1972 (Nils Gösta Ekman).

(Int.) Biskopen avstår från Botnialopp. – Vbl 19.2.1972 (Anita Svensson).

(Int.) Tro i kris. – Öb 28.2.1973 (Nils Grahn).

1973

(& *Vikström, Birgitta*) Studiebok till Vår kristendomsbok 2. För förstaklassister i sammansatta klasser. Vasa. [4], 53, [10] s., ill.; 2. uppl. 1976, [4], 54 s.; 3. uppl. 1978; 4. uppl. 1981; 5. omarb. uppl. 1983, [4], 50, [3] s.; 6. uppl. 1987.

[Minun Jumalani]. Suom. Marianna Laurson. – Minun Jumalani. Toim. Simo Talvitie. Porvoo. S. 251–257.

Perspektiv. – Perspektiv på Borgå stift. Festskrift till Borgå stifts femtioårsjubileum 1 december 1973. Vasa. S. 5–8.

Rakkaus ja oikeudenmukaisuus. – Lähimmäisenä tänään. (Kirkon diakoniapäivät Kuopiossa 27.–29.10. 1972). Kirkon diakoniatyön keskuksen julk. A 4. Helsinki. S. 57–65.

Myös: Vja 86, s. 1–9; Myös maan päällä. 1992. S. 48–55.

Sjaelsorg i dagens samfund. – Nyt fra diakonissestiftelsen, København, nr 2, s. 39–45.

(& Engström, Olle & Græsholt, Thorkild & Støylen, Kaare) Vad betyder Kyrkornas världsråd för oss? – Nordisk ekumenisk årsbok 1973. Falköping. S. 18–20.

Yleisradiopolitiikka ja ”kirkon ääni”. Suom. Maunu Sinnemäki. – ”Tekkää polut hänelle tasaisiksi”. Turun arkkihiippakunnan XXIII vuosikirja 1973. Forssa. S. 81–85.

”Förlåt oss våra skulder, så som ock vi förlåta...” – Näköala nr 1, s. 6–7.

”Äläkä saata meitä kiusaukseen, vaan päästä meidät pahasta”. – Näköala nro 1, s. 7–10.

Institution och individ & Läge och tendenser inom Borgå stift. – Protokoll fört vid lagtima synodalmötet med prästerskapet i Borgå stift den 16–18 januari 1973 jämte tillägg. Borgå. S. 193–205, 231–269.

Till församlingarna i Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 679. 1.11.1973. 2 s.

Till Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 682. 13.12.1973. 2 s.

Vi bör utvecklas som människor. – God tid 16.5.1973.

Om vi inte hade pingst. – Hbl 9.6.1973.

Kirkolliskokouksessa on kysymys Kristuksen kirkon rakentamisesta (saarna kirkolliskokouksen avajaisjumalanpalveluksessa Turun tuomiokirkossa). – Km 2.10.1973.

Jumala isännäksi – mammona palvelijaksi (saarna itsenäisyyspäivän jumalanpalveluksessa Helsingin tuomiokirkossa). – Km 11.12.1973.

Myös: Mihin uskomme? – Ihmisen usko. 1982. S. 119–125.

Skolreform, människosyn och tro. – Kp 10.5.1973.

Har visionen förverkligats? (festtal vid det svenska stiftets halvsekeljubileum). – Kp 5.12.1973.

Stiftet och samarbetet (tal på Svenska dagen i Karis). – Vbl 7.11.1973.

(Int.) Inför stiftsjubileet: Största bekymret är skriande prästbrist. – Bbl 1.12.1973 (Gus Söderlund).

(Int.) Självkritik mottot. – Hbl 29.11.1973 (L. O.).

(Int.) Nu ska alla i Borgå stift börja slå på samma spik. – Kp 29.11.1973 (Rabbe Forsman).

(Haast.) Urheilevat piispat tentissä. – Lakeus urheilee. SVUL:n Etelä-Pohjanmaan piirin joulujulkaisu 1973.

(Int.) Svenskarna i Finland har sin egen biskop! – Norrländska socialdemokraten 24.10.1973 (Östen Wande).

(Int.) Biskopen är bekymrad: 'Vänstern vill tysta Jesus i skolorna'. – NP 3.3.1973 (Kerstin Smeds).

1974

(& *Vikström, Birgitta*) Studiebok till Vår kristendomsbok 1. För andraklassister i sammansatta klasser. Vasa. [4], 63, [9] s., ill.; 2. omarb. uppl. 1977, [4], 59, [2] s.; 3. uppl. 1979; 4. uppl. 1982; 5. omarb. uppl. 1983, [4], 63, [7] s.; tilläggsuppl. 1987.

Alkusana. – Kristillinen rauhankasvatus. Kirkon yhteiskunnallisen toimikunnan julk. Vammala. 1 s.

Kirkon puolesta. – Vja 87, s. 218–220.

Kolme tärkeää: vapaus, solidaarisuus, kulttuuriperinne. – SK nro 36, s. 23.

Koulun kasvatustyö ja ihmisten usko – Mitä ihanteita koulun tulee antaa? Puhe Pietarsaaren kirkkopäivillä 9.–11.8.1974. – Kristillinen kasvatus 48, s. 108–112.

Ruots.: Tre lösningar – och en god kompromiss (föredrag vid de svenska kyrkodagarna i Jakobstad–Pedersöre). – Hbl 13.8.1974; Vilka ideal skall skolan ge. – Kp 22.8.1974.

Livskvalitet i kristet perspektiv. – Årsbok för kristen humanism 36. Falköping. S. 15–27.

Även: Myös maan päällä. 1992. S. 34–47.

Mitä kirkko odottaa koulun uskonnonopetukselta? (esitelmä ruotsinkielisten uskonnonopettajien päivillä Porvoossa). – Kristillinen kasvatus 48, s. 31–34.

Om kyrkodagarnas uppgift. – JbB 53. Vasa. S. 71–73.

Varför temaår? – JbB 53. Vasa. S. 90–95.

Tal vid öppnandet av stiftsmötets sammanträde i Borgå 25.3.1974. – Protokoll fört vid stiftsmötets i Borgå stift sammanträde den 25 mars 1974. Borgå. S. 23–26.

Till Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 692. 12.12.1974. 2 s.

Den fördolde Guden. – Hbl 12.4.1974.

När vi får tro på Gud (andakt vid Botnialoppets start). – Vbl 27.2.1974.

Kristendom och marxism (föredrag på Svenska social- och kommunalhögskolan i Helsingfors). – Vbl 5.3.1974.

Guds solidaritet och vår. – Vbl 26.5.1974.

(Haast.) Porvoon hiippakunta. Piispa John Vikströmin haastattelu. – Kyyhkynen nro 3, s. 18–20 (Ulla-Maija Vilmi).

1975

Försonaren (föredrag vid Ärkestiftets vintermöte i Söderhamn 14–16 mars 1975). – En hälsning till församlingarna i Ärkestiftet 61. Uppsala. S. 5–14.

De kristna kyrkornas fredsarbete i nutiden (föredrag vid luthersk-ortodox teologisk konsultation i Järvenpää 23.–28. maj 1974). – TA 80, s. 37–48.

Nöden väntar inte! – Räddningsarken nr 1, s. 2.

Ungdomsarbetet i Borgå stift. Några aktuella problem. – Protokoll fört vid stiftsmötets i Borgå sammanträde den 18 och 19 mars 1975. Borgå. S. 33–36.

Julhälsning till Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 703. 11.12.1975. 2 s.

(Haast.) Emme voi elää yli varojemme. – Km 9.9.1975 (Heikki Tervonen).

(Haast.) Johtotaitoa hiippakuntaan. – Talouselämä nro 30.

1976

Glad i kyrkan. Vasa. 16, [1] s.

Brev till Ad Lucem. – AL 67 nr 4, s. 4.

Redaktionens svar, s. 4–5.

Finská církev v sedmdesátých letech – aktuální otázky a problémy (Suomen kirkko 70-luvulla – ajankohtaisia kysymyksenasetteluja ja ongelmia; käänös saksankielisestä käsikirjoituksesta). – Theologická revue Církve Československé Husitské nr 6, s. 168–172.

Frans Ludvig Schaumans teologiska grundåskådning. – TA 81, s. 103–112.

Har vi plats för nådegåvorna? – JbB 55. Vasa. S. 45–50.

Se även 1980.

Kirkko ja nykyinen kulttuuritilanne 1. – Vja 89, s. 8–13.

Keskustelua: Taru Matikainen, Kirkko ja nykyinen kulttuuritilanne 2. – Vja 89, s. 14–16.

Lelkigondozás a mai társadalomban (Sielunhoito tämän päivän yhteiskunnassa). Fordította: D. Koren Emil. – Lelkipásztor, s. 99–104.

Luthersk teologi mellan ekumenikens s(k)öldar (föredrag vid det nordiska prästmötet i Nyslott den 10–13 augusti 1976). – Suomen kirkon pappisliiton jäsenlehti 30 nro 11, s. 5–14, 19.

Se även 1977.

Ratkaisevinta on Jumalan pyhän läsnäolon kokemus. Juhlapuhe Lähetyskirkon 75-vuotisjuhlassa 30.11.1975. – Suomen lähetysseuran lehti 118 nro 1, s. 12.

Ruots.: Festtal vid missionskyrkans 75-års jubileum. – Mission 118 nr 1, s. 6–7, 13.

Samhällsansvar – en utmaning till den kristna församlingen (föredrag vid stiftsmötet i Lund den 30–31 augusti 1976). – Lunds stifts julbok 68. Kristianstad. S. 66–76.

Att samtala. – Protokoll fört vid stiftsmötets i Borgå sammanträde den 9 och 10 mars. Borgå. S. 23–26.

Julhälsning till Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 712. 3.12.1976. 2 s.

Valtiopäiväjumalanpalvelus keskiviikkona 28 päivänä tammikuuta 1976 kello 12. – Vuoden 1975 toiset valtiopäivät. Pöytäkirjat 2. Helsinki. S. 2085–2087.

Därför röstade jag för kvinnliga präster. – Kp 13.5.1976.

Diskussion: Sigtrygg Serenius, Samhällsutvecklingen är inte kyrkans norm – Kp 3.6.1976; J. Vikström, Bibelordet och samhällsutvecklingen – Kp 10.6.1976; S. Serenius, 'Vi talar förbi varann' – Kp 23.6.1976.

(Int.) Kyrkliga kontakter med Tjeckoslovakien. – Hbl 28.6.1976 (L. O.).

(Haast.) Vähemmistö tulee huomata itsensä ja muiden taholta. – Hjä 17.6.1976 (Risto Laine).

1977

Borgå stift 1972–75. – Protokoll fört vid lagtima synodalmötet i Borgå stift den 12–14 oktober 1977. Borgå. S. 54–91.

Se också: Läge och tendenser inom Borgå stift. – Kp 21.10.1977.

Frälsningen och fridsriket som trosföremål och etisk uppgift (föredrag vid luthersk-ortodox teologisk konsultation i Kiev 12–15 april 1977). – TA 82, s. 546–556.

Saks.: Veröffentlichungen der Luther-Akademie e. V. Ratzeburg 3. 1982. S. 57–68.

Engl.: Lutheran contributions to the Missio Dei. 1984. P. 55–63.

Livskvalitet och ekonomisk tillväxt. – Arbetets värde. Studiebok i kristen arbetsetik. Red. Carl-Henric Grenholm. Lund. S. 136–145.

Luthersk teologi mellan ekumenikens sköldar. – Svenska prästförbundet. Meddelande nr 1, s. 30–37.

På norska: Trengt mellem ekumenikkens skjold. Overs. av Sverre H. Smebye. – Kirke og kultur, s. 226–234.

Se även 1976.

Privatkristen – kyrkokristen. – JbB 56. Vasa. S. 75–78.

Saarna – vastaus kysymyksiin? – Henki ja elämä. Suomen piispojen synodaalikirja. Pieksämäki. S. 145–162.

Ruots. Predikan – ett svar på frågor? Utgiven av praktisk-teologiska institutionen vid Åbo Akademi. [Helsingfors]. 11 s.

Sången – känslans språk (festtal vid den sextonde finlandssvenska sång- och musikfesten i Gamlakarleby den 20 juni 1976). – Svenska folkskolans vänners kalender 1976–1977. Jakobstad. S. 57–60.

Även: Herdestaven. 1982. S. 105–109.

Den nödvändiga och farliga organisationen. – Protokoll fört vid stiftsmötets i Borgå sammanträde den 22 och 23 mars 1977. Bilaga 1. Borgå. S. 24–25.

Att söka sin profil i 70-talet & Borgå stift 1972–75. – Protokoll fört vid lagtima synodalmötet i Borgå stift den 12–14 oktober 1977. Bilaga 1 & 4. S. 32–37, 54–91.

Julhälsning till Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 724. 1.12.1977. 2 s.

(Rec.) Mänsklighetens framtid en fråga om rättvisa. Jarl Hemberg, Rättvisa. En kritisk analys av de etiska problemen i ett studieprojekt i Kyrkornas Världsråd om människans framtid. – Årsbok för kristen humanism 39. Falköping. S. 196–198.

Usko ja moniarvoisuus ovat sisäkkäin (selostus esitelmästä pohjoismaisessa uskontososiologisessa kongressissa). – Km 25.1.1977.

För vad kan en präst dömas? – Kp 17.2.1977.

Uppståndelsetro och teologi. – Kp 3.3.1977.

Forskning och tro. – Kp 10.3.1977.

Gör kyrkan sig själv ofarlig? – Kp 24.3.1977 (tal vid stiftsmötets öppnande i Borgå).

(Int.) Kyrkan har starkt fäste i Sovjet. – Bbl 23.4.1977 (Nils-Erik Friis).

(Haast.) Vastuuta ei oteta asioista joihin ei voi vaikuttaa. – Km 3.5.1977 (Hannu Kuosmanen).

(Haast.) Elämä on Jumalan antama. – Pistis nro 10 (Yrjö Launonen & Lise-Lotte Ekberg & Timo Hanttu).

1978

Kansainvälisen vastuumme kristillinen perusta. – Yhdessä maailmassa. Vastuuviikon virikekirja 1978. Vammala. S. 7–9.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 167–172.

Kyrkorna och den nya ekonomiska världsordningen. – Kirkkomme lähetys nro 1, s. 2–8.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 188–198.

Politiken i kyrkan. – Protokoll fört vid stiftsmötets i Borgå sammanträde den 15 mars 1978. Bilaga 1. S. 24–25.

Julhälsning till Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 731. 5.12.1978.

Väckelsebygden ger oss glädje och visar på nya möjligheter. – JT 3.12.1978.

Vem är kristen? – Kp 23.2.1978.

Biskopens brevlåda. – Kp 13.4.1978.

Byte på St. Henriks stol. – Kp 31.8.1978.

Rätten till öppen kritik borde vara självklar (predikan vid Åbo Akademis promotionsgudstjänst). – Kp 28.9.1978.

Även: Kritiikin puolustukseksi. – Ihmisen usko. 1982. S. 132–137.

Tyytymättömyys ja toivo (saarna itsenäisyyspäivän jumalanpalveluksessa Helsingin tuomiokirkossa). – Kytkin nro 4, s. 1–3 & Km 8.12.1978.

Myös: Tyytymättömyyden mestareita. – Ihmisen usko. 1982. S. 137–144.

”Sinun turvanasi on ikaikojen Jumala, sinua kannattavat iankaikkiset käsivarret.” (Puhe Porvoon tuomiokirkon uudelleen käyttöön vihkimisessä). – Um 16.5.1978.

Kyrkan och finlandssvensk framtid (tal på de svenska kyrkodagarna i Hangö). – Vbl 2.9.1978.

Även: Herdestaven. 1982. S. 75–80.

(Int.) Rum finns för dialog. – Abl 2.11.1978 (H. H.).

(Haast.) Ihmissuhteet – diakoniatyön mahdollisuus tänään. – Diakonia 19, s. 86–89 (Ulf Särs).

(Haast.) ”Kriisin kautta syntyy uutta”. – Etsijä nro 1, s. 13–16.

(Int.) Biskopen efter JO-anmälan: Jag har rent samvete. – Hbl 18.2.1978 (Göran Ek).

(Int.) ”De som har frågor och de som vill ge svar möts alltför sällan”. – Kp 19.1.1978.

(Int.) (& Harald Andersén & Per Snickars) Norden spelar till Herrens ära. – Kp 17.8.1978 (C. Johansson).

(Haast.) Sosialismin mallit ja kirkko. – Vja 91, s. 197–199.

1979

Lutherische Identität. – Identität und Dienst der lutherischen Kirchen in Europa heute. Bericht einer osteuropäisch-nordischen Kontakttagung veranstaltet von der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands und dem Lutherischen Weltbund. Vesala Konferenzzentrum bei Jyväskylä, Finnland 4.–12.6.1978. Helsinki. S. 19–33.

Uudet nuorisuskonnot. Suom. R. M. – Vja 92, s. 165–175.

Myös: ESS 5.8.1979.

Det finns mera tro än vi tror. – Protokoll fört vid stiftsmötets i Borgå sammanträde den 27 mars 1979. Bilaga 1. S. 23–24.

Julhälsning till Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 738. 13.12.1979.

Kunskap räcker inte. Vilja och mod behövs. – Kp 18.1.1979.

Bibeln tecknar inte en detaljerad framtidsbild. – Kp 23.8.1979.

Lähetys – valloittaja vai vapauttaja? (juhlapuhe Suomen Lähetysseuran vuosijuhlilla Joensuussa). – Sanansaattaja 14.6.1979.

Sanan valta ja vastuu. – Um 12.9.1979.

Kyrkan och Kristliga förbundet. – Vbl 22.6.1979.

(Int.) Hur skall det bli? – AL 70 nr 6, s. 17–20.

(Int.) Kyrkans tider ljusa i Afrika. – Bbl 31.1.1979 (Christina Johansson).

(Int.) I dag är kyrkan pop. – Hbl 18.8.1979 (Göran Ek).

(Haast.) Kristillisen liiton kannattajat eivät aina tiedä mitä tekevät. – IS 18.8.1979 (Sirkku Nyström).

(Haast.) Kirkon on otettava kantaa yhteiskunnallisiin asioihin. – Ks 25.8.1979 (Kaarlo Lähteenmaa).

(Haast.) Piispa John Vikströmin rohkaisevat terveiset. Lähetystyö ja kehitysapu löytäneet mielekkäät muodot. – Km 2.2.1979 (Heikki Tervonen).

(Haast.) Ylösousemususkoon kuuluu toivon valonsäde. – Km 10.4.1979 (Erkki Kario).

(Int.) Biskop i västerled. – Kp 29.3.1979.

(Haast.) Kristillinen esikuva korvaamaton nuorille. – Sanansaattaja 30.8.1979 (Kaarlo Lähteenmaa).

(Haast.) Ahdistusta on liikaa, rohkeutta liian vähän. – US 11.3.1979 (Marja Sinnemäki).

(Int.) Hur länge? Nu går klenaste karl framom klokaste kvinna... – ÅU 16.6.1979.

(Int.) ”Åländsk attityd kan kännas ansträngande.” – Åland 12.7.1979 (Stefan Backholm).

1980

Fråga biskopen om tro. [Vasa]. 166 s.

Rec.: H. Byskata – Hbl 17.12.1980; J. Eklöf – Bbl 20.12.1980; M. Heikka – HS 25.3.1981; J. Holm – Kp 8.1.1981; B. Lagerblad – Res. bk. 4/1981. Svenskbygden 5/1981.

Suom.: Etsimme vastausta uskon kysymyksiin. 1982.

Har vi plats för nådegåvorna? – Ulla-Christina Sjöman, Han går med dig. Vasa. S. 13–18.

Suom.: Onko kirkossamme sijaa armolahjoille? – Ulla-Christina Sjöman, Hän kulkee vierelläsi. Vaasa. S. 13–19.

Se även 1976.

Kuvansa kadottanut ihminen. Eräitä kristillisen ihmis- ja historiankäsityksen pääpiirteitä. – Ihmisenä olemisen ongelma. Studia generalia -esitelmäsarja. (Suomen sotilaspsykologinen seura). Juva. S. 133–147.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 23–33.

Livskvaliteten, gemenskapen i arbetet bör beaktas. (Intervjuserien "Automationen – 80-talets ödesfråga för vårt land". Radierat 2.8.1979). – Rundradio tryck 1/1980 Nr. 1, s. 28–29.

Pånyttfödd gudstjänst. – Den gudstjänstfirande församlingen. S. I. S. 3.

Päätösanat (naispappeusseminaari Ilkossa). – TA 85, s. 264–265.

Toimiiko regimenttioppi nykyaikana? (esitelmä teologipäivillä Kauniaisissa). – Perusta nro 2–3, s. 15–21.

Uusi rohkeus elää. – Kristittyinä keskellä elämää. Turussa 14.–17.6.1979 pidettyjen yhteisten suomalaisten kirkkopäivien raportti. Vammala. S. 73–78.

Myös: Uusi rohkeus elää. 1985. S. 36–44.

(& *Paaerma, Pauli & Pettersson, Filip*) Är vi rustade att möta 80-talets utmaning? – Köpmannen nr 6, s. 14–20.

För en mänskligare värld. – Protokoll vid stiftsmötets i Borgå sammanträde den 21 mars 1980. Bilaga 1. S. 24–25.

Bibeln och bekännelsen. – Protokoll fört vid urtima synodalmötet i Borgå stift den 12 november 1980. Bilaga 2. S. 16–19.

Julhälsning till Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 745. 11.12.1980. 2 s.

Stiftsrådet och Ulf Särs. – Hbl 31.12.1980.

Se även: (Int.) (Allan Store & Bror Borgar & John Vikström) Biskopen om fallet Särs: 'Personförföljelse leder ingen vart'. – Hbl 27.12.1980 (Stig Kankkonen); (Int.) Ulf Särs: Äktenskapet behövs. 'Stiftsrådets fråga kändes sårande'. – Hbl 27.12.1980; Ulf Särs, öppen debatt i trosfrågor! – Hbl 4.1.1981; John Vikström, Kyrkans fasthet och öppenhet. – Hbl 15.2.1981 & Kp 19.2.1981.

Kristinusko on epämuokava elementti yhteiskunnassa (alustuksesta Porvoon kansalaisopistossa). – Km 28.3.1980.

(*et al.*) Piispojen pääsiäistervehdys. Mitkään sodat eivät voi olla pyhiä sotia. – Km 3.4.1980.

Ruots.: Biskoparnas påskhälsning. – Kp 2.4.1980.

Sekä kirkon olemus että tehtävä pidettävä mielessä. – Km 2.5.1980.

Keskustelua: Harri Heino, Kirkosta on kysymys. – Km 15.4.1980.

Särexistens och integration (led.). – Kp 6.11.1980.

En trovärdig kyrka är helt sig själv. – Kyrkstöten. Södra svenska Församlingen nr 3.

(Int.) Tomhet och ångest är dagens problem. – Abl 23.12.1980 (B. V.).

(Haast.) Piispa John Vikström on optimistinen mies. – ESS 23.12.1980 (Veikko Niemi).

(Haast.) (& Niilo Elorinne & Aulis Karén & Heikki Räisänen & Hannu Suomalainen) Sanan selittäjät. – HS 4.4.1980 (Eeva Palm).

(Int.) I korsdraget. – Kristet perspektiv nr 1, s. 17–19.

(Int.) Nytt liv och ny livsstil. – Saltkaret. Organ för Ungdomens kyrkodagar nr 1 (Peter Appel).

(Haast.) (& Raino Westerholm) Puoluejohtaja piispan tentissä. – Sana 5.2.1980 (Sakari Sarkimaa).

(Int.) Bekymrad och hoppfull. Så är han – finlandssvenskarnas egen biskop. – Svenska Journalen nr 32 (Berndt Sehlstedt).

(Haast.) Kirkon ääni Porvoosta. – Vaasa 9.3.1980 (Vesa Rantala).

(Haast.) Maassamme on kaksi sairasta yhteiskuntaa. – Yhdessä maailmassa 1980 (Veijo Ojala).

1981

Automationen och människan. – Teknik, Forskning, Innovation, Framtidsansvar. En efterskrift till Tekniska Föreningens i Finland 100-årsjubileum. [Lovisa]. S. 59–63.

Borgå stift och finlandssvenskarna i Sverige (anförande vid ett seminarium på Hanaholmens kulturinstitut). – JbB 60. Vasa. S. 35–38.

Förhållandet mellan individ och kollektiv från den kristna trons och den kristna etikens synpunkt (Suomen Akateemisten Naisten Liiton järjestämä seminaari ”Yksilön kunnioitus massoittumisen vastapainona”). – Minerva nro 3, s. 3–4.

Onko kasvatuksen kriisi kasvattajan kriisi? – Opettaja nro 18, s. 28.

Seurakunta luomakunnan pappina (esitelmä kirkon yhteiskunnallisen työn neuvottelupäivillä). – Diakonia 22 nro 4, s. 5–10.

Myös: Kuitenkin. 1983. S. 22–35.

Ruots.: Från vaggan till graven. 1983. S. 9–17.

Täydellisen yhteiskunnan kiusaus ja vaara (saarna). – Kirkon IV diakoniatpäivät 10–12.10.1980 Lahti. Kirkon diakoniatyön keskuksen julk. A 7. Helsinki. S. 4–6.

Yhteiskunnallinen vastuu – haaste kristilliselle seurakunnalle. – Yhteiskuntavastuu maalaisseurakunnassa. Kirkon yhteiskunnallisen työn neuvottelupäivät Kainuun opistolla Mieslahdessa 8.–10.10.1981. Kirkon yhteiskunnallisen toimikunnan monistesarja nro 19. S. 10–15.

(& *Legrand, Hervé*) Die Zulassung der Frau zum Amt. – Das geistliche Amt in der Kirche. Gemeinsame römisch-katholische/evangelisch-lutherische Kommission. Paderborn. S. 102–126.

80-luvun vaihtoehdot. – Yhteyttä rakentava kirkko. Oulussa 11.–14.6.1981 pidettyjen 30. yleisten kirkkopäivien raportti. Vammala. S. 37–46.

Myös: Uusi rohkeus elää. 1985. S. 51–63; Kaleva 13.6.1981; Km 16.6.1981; Rauhan Tervehdys 18.6.1981.

Ruots.: Kristet perspektiv nr 3. S. 6–9.

Att samtala om tro. – Protokoll vid stiftsmötets i Borgå sammanträde den 25 mars 1981. Bilaga 1. S. 25–27.

Borgå stift 1976–1979 & Ordet som frigör. – Protokoll fört vid lagtima synodalmötet i Borgå stift den 28–30 september 1981. Bilaga 2 & 1. Borgå. S. 60–98, 50–59.

Julhälsning till Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 753. 10.12.1981. 2 s.

Valtiopäiväjumalanpalvelus keskiviikkona 4 päivänä helmikuuta 1981 kello 12. – Vuoden 1981 valtiopäivät. Pöytäkirjat 1. Helsinki. S. 17–19.

Myös: Ihmisen usko. 1982. S. 144–150.

Kulturpristagaren: Vad tjänar religionen till? (festtal vid Svenska kulturfondens utdelningsfest). – Hbl 14.4.1981.

Synodalmötet i Vasa. – Hbl 14.10.1981.

Diskussion: Sigtrygg Serenius, Synodalmötet i Vasa. – Hbl 13.10.1981.

Folkkyrkans takhöjd ämne på prosterimöte (tal på Korsholms prosterimöte). – Kp 29.10.1981.

Voiko koulu luoda hyviä ihmisiä? – Um 28.3.1981.

Förankring och färdriktning (tal vid Svenska kulturfondens fest i Finlandiahuset 12.4.1981). – Vbl 15.4.1981.

Även: Herdestaven. 1982. S. 114–119.

(Int.) Allt arbete för freden är positivt. – Abl 5.11.1981 (Rolf Stjernvall).

(Haast.) Pelko maailmansodasta tekee rauhasta koko kansan asian. – Al 27.9.1981 (Raija Pessala).

(Haast.) (& Kalevi Toiviainen & Paavo Kortekangas & Yrjö Sariola) Piispat epäilevät avokummeja ja tuomitsevat avoparit. – Apu 20.3.1981 (Uki Kiviranta).

(Int.) Kulturpris för samhällsinsats. Biskopen dövar stressen med en portion lättsinne. – Bbl 14.4.1981 (Gustaf Widén).

(Int.) Biskop John Vikström trivs i Borgå. ”Ingen ambition bli ärkebiskop”. – Bbl 1.10.1981 (Rolf Gabrielsson).

(Int.) 100-tals väntar på att bli vigda: Ännu ingen kvinnlig präst. – Broderskap 3.12.1981 (Görel Byström Janarv).

(Int.) Biskop John Vikström profeterar: Fredsarbetet blir en folkrörelse. – Fredsposten 5–6/1981 (Ulf Särs).

(Int.) Biskop på resande fot. – Hbl 1.10.1981 (I. L.).

(Haast.) Pyöräillen voimia viranhoitoon. – HS 1.10.1981 (Kari Kiuru).

(Haast.) (& Antti Eskola & Keijo Kajantie & Marja Sorsa & Jarmo Visakorpi) Onko tieteellä etiikkaa? – HS 3.12.1981.

(Haast.) ”Ja maassa rauha...” – Hokki 9.12.1981 (Leena Fields).

- (Haast.) Toisiko joulurauha rauhan maailmaan? – Kaleva 23.12.1981 (Kaarina Oittinen).
- (Haast.) Kirkon on mentävä koko yhteiskuntaan. – Keskipohjanmaa 1.10.1981 (Yrjö Kujala).
- (Haast.) Olemme valinnan edessä. – Km 27.2.1981.
- (Haast.) Ahdas käsityksemme todellisuudesta saamassa uutta avaruutta. – Km 29.9.1981 (Heikki Tervonen).
- (Int.) Stärk varandras självförtroende. – Kp 1.10.1981 (Ruth Franzén).
- (Haast.) Kristillisuus – vaihtoehtoliike. – Nuotta 26.10.1981 (Tytti Jäppinen).
- (Haast.) Pappien pitäisi pysyä poissa politiikasta. – Nykypäivä nro 38 (Tytti Niiles).
- (Int.) 'Stiltje är värre än korsdrag'. Biskopen vill ha högt i tak inom kyrkan! – Radio-TV-bladet 29.3.1981 (Lars Oljelund).
- (Haast.) 'Ei pidä sitten hämmästyä'. – SK 22.12.1981 (Tapani Ruokanen).
- (Haast.) 50 vuotta tänään. – TS 1.10.1981 (Eeva Haapakoski).
- (Haast.) Nuoriso on tulevaisuuden aikapommi. – Um 1.10.1981 (Rauno Velling).
- (Haast.) Kansa haluaa siistiä keskustelua UKK:n seuraajasta. – US 1.10.1981 (Harry Salénius).
- (Int.) ”Helig sorglöshet” ger kraft i arbetet. – Vbl 1.10.1981 (Bengt Harald).
- (Int.) Han trivs med bisprollen och sitt bångstyriga stift. – ÅU 30.9.1981 (Meta Torvalds).

1982

Etsimme vastausta uskon kysymyksiin. Suom. Kirsti Paatero. Pieksämäki. 170 s.; 2. p. 1983.

Arv.: O. Aalto – Sana 36/1982; G. af Hällström – TA 1982, s. 467–469; A. Korkalainen – Vaasa 3.1.1983; R. Kormilainen – Iisalmen Sanomat 28.5.1982; M. Kuparinen – Kirkko ja kaupunki 28/1982; T. Mäki-Panula – Um 30.10.1982; K. Oittinen – Kaleva 12.9.1982; M. Rahnasto – Smaa 15.9.1982; P. Raittila – Arvosteleva kirjaluettelo 3/1983; A. Raunio – Kyyhkynen 5/1982; M. Saarinen – Hjä 25–26/1982 & Länsi-Suomi 19.12.1982.

Ruots.: Fråga biskopen om tro. 1980.

Herdestaven. Tal och predikningar i Borgå stift 1970–82. Vasa. 164 s.

Även: "Mene, Herra olkoon sinun kanssasi". – Toivo ja elämä. Viisi sarjaa radiohartauksia. 2005.

Rec.: H. Byskata – Hbl 6.10.1982; K. Hedman – Öb 12.9.1982; E. Kaustinen – Vbl 11.11.1982; M. Torvalds – ÅU 18.12.1982.

Ihmisen usko. Suom. Anneli Janhonen & Anna-Maija Raittila. Keuruu. 150 s.; 2. p. 1982.

Ärv.: R. Arkkila – Sanansaattaja 2/1983; E. Hartikainen – Kansan Uutiset 27.12.1982; M. Heikka – HS 24.12.1982; U-M. Heikkilä – Liitto 29.12.1982; K. Helasvuo – Vja 1986, s. 2–13; A. Huuskonen – SS 9.1.1983; P. Järveläinen – Nuotta 10/1984; T. Krogerus – Kirkko ja koti 4/1983; H. Lindfors – TA 1983, s. 146–148; T. Mäki-Panula – Um 24.12.1982; O. Peltonen – Maaseudun tulevaisuus 7.4.1983; M. Pyysiäinen – Kirkko ja kaupunki 42/1982; M. Rahnasto – Smaa 18.1.1983; A. K. Rapila – Ilkka 10.3.1983; M. Sihvonen – Karjalainen 8.1.1983; H. Tervonen – Km 14.12.1982; A. Tuomi – Ks 3.12.1983; J. Varonen – Etelä-Saimaa 9.3.1983; A. Viita – Arvosteleva kirjaluetelo 3/1983; K. Välttilä – TEHY 23–24/1984.

Arkkipiispa John Vikströmin tervehdys KYT:n neuvottelupäivillä 24.–26.9.82. – Kytkin nro 4, s. 27–28.

(& *Juva, Mikko*) Esipuhe. – Rauha, kehitys, ihmisoikeudet. Suomen ev.lut. kirkon kansainvälisen vastuun toimintalinjat. Mikkeli. S. 3–4.

Lähetystyö ja taistelu paremman maailman puolesta. – Suomen Lähetysseuran 124 nro 8, s. 3 (pääkirj.).

Ruots.: Missionen och kampen för en bättre värld. – Mission 124 nr 7.

Mikä vaikuttaa seurakunnan henkeen. – Rakentaen ja rakentuen. Turun arkkihiippakunta 1983. Vuosikirja 32. Pori. S. 29–35.

Mission und Reich Gottes. Erlösung und Reich des Friedens als Glaubensgegenstand und ethische Aufgabe. Ein Beitrag zum aktuellen zwischenkirchlichen Dialog. – Lutherische Beiträge zur Missio Dei. Veröffentlichungen der Luther-Akademie e. V. Ratzeburg. Band 3. Erlangen. S. 57–68.

Laszlo Geza Terray, Mission und Reich Gottes. Korreferat zu dem Referat von John Vikström. S. 69–73.

Engl.: Lutheran contributions to the Missio Dei. 1984. S. 55–63; Reseptio 2011 nro 2. S. 83–92.

Ruots.: TA 82 (1977), s. 546–556.

Människans behov att finna livsinnehåll. – Arbete, fritid, livskvalitet. Rapport från konferensen på Dipoli i Esbo 9.–11.12.1981. Borgå. S. 178–186.

Tro och humanitet. – Människosynen i livets gränssituationer. Rapport från nordisk MIT-konferens i samverkan med Sigtuna Folkhögskola. Nordisk ekumenisk skriftserie 6. S. I. S. 8–15.

Avajaispuhe. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Syysistunto 1982. Pöytäkirja. Liite VI. Pieksämäki. S. 1–2.

Päättöpuhe. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Syysistunto 1982. Pöytäkirja. Liite VI. Pieksämäki. S. 2–4.

Piispainkokouksen istunnon avauspuhe. – Piispainkokouksen pöytäkirja 15.–16.9.1982. S. 2–3.

Kyrkans två vägar. – Protokoll vid stiftsmötet(s) i Borgå sammanträde den 18 mars 1982. Bilaga 1. S. 24–26.

Avskedshälsning till Borgå stift. – Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 758. 29.8.1982. 3 s.

Även: Herdestaven. 1982. S. 159–161.

Tervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2138. 1.9.1982. 2 s.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2143. 2 s.

”Skeppet viktigare än kaptenen” (avskedspredikan i Borgå domkyrka). – Bbl 31.8.1982.

Även: Herdestaven. 1982. S. 153–158.

Tietoyhteiskunnan mekanismit vaikuttavat ihmiskäsitykseen. – HS 5.3.1982.

Kutsu lähimmäisvastuuseen (joulukeräyksen suojelijan tervehdys). – Km 15.10.1982

Luottamus. – Kotimaan joulu '82, s. 3.

Kuka mahtuu kirkon virkaan? – Kyyhkynen nro 1.

Teille. – Poliohuolto nro 4.

Arkkipiispan joulutervehdys ulkosuomalaislehdille. – Suomi 8.12.1982.

Joulun sanoma on ääni olemuksemme alkulähteiltä (jouluhartaus Turun tuomiokirkossa). – TS 27.12.1982.

Solidaarinen Jumala. – Työväen joululehti 1982.

Kadonnut tulevaisuudenusko. – Um 29.5.1982.

Uusi maailmankuva hahmottumassa. – Um 1.6.1982.

Sanaan kohdistuva uhka vapauttaa. – Um 2.6.1982.

Rapporten från Betesda (predikan vid installationsgudstjänsten i Åbo domkyrka). – Vbl 14.9.1982.

Selkeät eettiset arvot käyvät liikkeenjohdonkin resursseiksi. – Wulffin lehti nro 4.

Därför att vi har en dröm (tal vid samling på Åbo salutorg i anslutning till FNs nedrustningsvecka, 27.10.1982). – ÅU 28.10.1982.

Suom.: Sen tähden että meillä on unelma. – Uusi rohkeus elää. 1985. S. 31–35.

Vad betyder det att vara kyrka? (öppningstal vid de 23. allmänna svenska kyrkodagarna i Finström på Åland). – Öb 17.5.1982.

(Int.) Nye ärkebiskopen talar för medborgarlön. – Abl 7.9.1982 (Tapio Seppälä).

Suom.: Kansan Lehti 9.9.1982.

(Haast.) Vikström toivoo yhä itsenäisempää kirkkoa. – Al 25.6.1982.

(Haast.) Papinkin avioliitossa voi olla ongelmia. – Anna 15.6.1982 (Hertta Myllymäki).

(Haast.) Täyttä asiaa pienin kirjaimin. – Apu 12.12.1982 (Olavi Salmi).

(Int.) Biskop John Vikström vill stanna i Borgå: Ärkestiftet bör få en finsktalande biskop. – Bbl 23.3.1982 (Christina Johansson-Gammals).

(Int.) Kyrkan står inför en dörr på glänt. – Bbl 25.6.1982 (Erik Läckström).

(Int.) Både folkligt och teologiskt i John Vikströms höstböcker. – Bbl 21.8.1982 (Gustaf Widén).

(Haast.) Mikä on syntiä, John Vikström? – Eeva nro 8 (Tuula Kasanen).

(Haast.) John Vikström on valmis rakentamaan siltoja kirkon sisälle. – ESS 12.6.1982 (Kaarina Laine).

(Int.) Dragsvik 1950 – med kriget i färskt minne. – Fanbäraren nr 3.

(Int.) Inte trött på Borgå men beredd bryta upp. – Hbl 5.6.1982 (Tora Mattheiszen).

(Int.) Det blir motlut, ensamhet, ansvar. – Hbl 25.6.1982.

(Int.) Nye ärkebiskopen om tro och kyrka: Högre etiska krav öppnar 'marknad'. – Hbl 29.8.1982.

(Int.) 'Vi kämpar i ett krisläge men ser många sunda fenomen'. – Hbl 31.12.1982 (Per Lindberg).

(Haast.) Kansankirkon Vikström-iltiö. – HS 6.6.1982 (Seija Lamberg).

(Haast.) Kuukauden ikiliikkuja. – Ikiliikkuja nro 3 (Juha Väättäinen).

(Haast.) Piispa Vikström ehdokkuudestaan: "Olen periaatteessa käytettävissä." – Iltalehti 24.3.1982 (Lauri J. Aho).

(Int.) John Vikström, blivande ärkebiskop: Jag möter uppdraget med stor frimodighet. – JT 1.6.1982 (Jan Kronholm).

(Haast.) Voin lähteä tehtävääni vain pieneltä paikalta. – Kainuun Sanomat 25.6.1982 (Aarre Huuskonen).

Sama: Satakunnan Kansa & SS 25.6.1982.

(Haast.) Vikström valmis toimimaan kirkon äänenä. – Kaleva 1.6.1982 (Kaarina Oittinen).

(Haast.) Vikström esittää kansalaispalkkaa. – Kansan Lehti 9.9.1982 (Tapio Seppälä).

Ruots.: Abl 7.9.1982.

(Haast.) ”Ihmisen asialla kirkkokin on”. – Kansan Uutiset 10.10.1982.

(Haast.) Kirkon otettava kantaa maallisiin asioihin. – Katso nro 19 (Eila Sarkama).

(Haast.) Kirkon yhteydenpito työväenliikkeeseen pääasiassa ammattiyhdistysliikkeen kautta. – Kirjatyö 4.11.1982 (Jukka Väyrynen).

(Haast.) Oletteko mukana arkkipiispan vaalissa, piispa John Vikström? – Km 30.3.1982 (Seppo Salo).

(Haast.) Opetuslapsi ei ole valmis. – Km 29.6.1982 (Heikki Tervonen).

(Haast.) Arkkipiispa kehottaa asiallisuuteen ja keskinäiseen kunnioitukseen. – Kotikirkkoni kuulumiset, Vaasa, nro 6 (Mikko Malkavaara).

(Haast.) Porvoon pyöriävä piispa. – Kotiliesi nro 11 (Maija Alftan).

(Haast.) Arkkipiispan talon juhlakahvit. – Kotiliesi nro 24.

(Int.) FMS ökar samarbetet med unga kyrkor i Asien. – Kp 11.2.1982 (Ciso Eriksson).

(Int.) Kristen tro hopplöshetens alternativ. – Kp 26.8.1982 (Olav S. Melin).

(Haast.) ”Olemme kirkkona hyvällä omallatunnolla ihmisen asialla”. – Kristityn Vastuu 21.10.1982 (Ulla Riutta).

(Haast.) Kirkko ei ole moraalinen vartija. – Kymppi nro 3 (Malla Turpeinen).

(Haast.) (& Olavi Rimpiläinen & Jukka Malmivaara & Samuel Lehtonen) Piispojen mielipiteitä ajankohtaisista asioista. – Liitto 9.11.1982.

(Haast.) Uuden arkkipiispan toivotus: Tervetuloa, työväestö. – ME-lehti nro 10 (Liisa-Maria Piila).

(Haast.) Uusi arkkipiispa – uusi aika kirkossa? – Näköpiiri 15.10.1982 (Martti Mäkisalo).

(Haast.) Kirkko ajaa rauhanasiaa. – Oma markka nro 10 (Sirkka Ryhänen).

(Haast.) Kristinuskon normit luovat turvallisuutta ja antavat elämälle sisällön. – Opettaja nro 50–52 (Taina Virtasola).

(Haast.) Ay-liike on tehnyt korvaamatonta työtä. – Palkkatyöläinen 16.6.1982 (Olli Paunu).

(Haast.) Epäusko on uskon varjo. – Pirkka nro 10 (Rafael Paro).

(Haast.) Arkkipiispa ja työväenliike. Kirkon muuttunut näkemys lisännyt yhteisymmärrystä. – Pohjanmaan Kansa 29.10.1982 (Jukka Väyrynen).

(Haast.) Reserviläinen kysyy – itse mukana ollut vastaa. – Reserviläinen nro 3.

(Haast.) Kirkko siirtyi Vikströmin aikaan. Hengellinen johtaja tässä ja nyt -linjalla. – RV 9.9.1982 (Kaj Aalto).

(Haast.) Toivoisin lisää pienpiirejä. – Sana 29.6.1982 (Olli Valtonen).

(Haast.) Kristinuskon antaa rohkeutta yhteiskunnan uudistamiseen. – Sanansaattaja 1.7.1982 (Risto Pottonen).

(Haast.) Kaikki on Herran varassa. – Satakunnan Kansa 25.6.1982.

(Haast.) Arkkipiispan kesäparatiisi. – Seura nro 32 (Heljä Rosenholm).

(Haast.) ”Kirkko on aina siellä, missä sen jäsenet ovat.” – Seurakuntasanomat 15.9.1982 (MM = Mari Malkavaara).

(Haast.) Lähetysseuraa tarvitaan vastedeskin. – Suomen Lähetysseuran Sanomat nro 5 (Jouko Rätty).

(Haast.) Arkkipiispan harras pyyntö puolueille: Jättäkää kirkko rauhaan. – Smaa 20.8.1982 (Seppo Keränen).

(Haast.) Mikko Juva jättänyt paimensauvan John Vikströmille (J. Vikströmin osuus). – Smaa 2.9.1982 (Kaija Kaijala-Vuorinen).

(Haast.) Kirkon uusi keskushyökkääjä maltillinen. – SSd 1.9.1982 (Seppo Heikki Salonen).

(Haast.) Tulevan arkkipiispan vakava muistutus: Urheilusta ei saa tulla epäjumalaa! – Suomen Urheilulehti 25.8.1982 (Paula Autio).

(Haast.) Kirkon käytettävä omaisuuttaan toimintansa tukemiseen. – Säästöpankki nro 9 (Malla Turpeinen).

(Haast.) Samat eettiset normit kaikilla. – Talouselämä nro 31 (Anu Linnanahde).

(Haast.) ”Päätäjien on otettava joukkovoima huomioon.” – Tiedonantaja 26.10.1982 (Kari Hongisto).

(Haast.) Usko merkitsee turvallisuutta. – TS 25.6.1982 (Eeva Haapakoski).

(Haast.) Uusi arkkipiispa jatkaa Simojoen–Juvan linjalla. – TS 2.9.1982 (Eva Latvakangas).

(Haast.) Haaste auttamiseen koskee kaikkia. – Tule ja auta nro 4 (Hannu Kuosmanen).

(Haast.) Maallikot mukaan, sanoo Vikström. – Turun Päivälehti 2.9.1982.

(Haast.) Hillitty, hyvinpukeutuva, vapaamielinen John Vikström kaipaa tervettä järkeä uskonasioihin. – US 6.6.1982 (Jarmo Uusi-Rintakoski).

(Haast.) ”Hiippakuntajakoa kannattaa harkita”. – US 2.9.1982.

(Haast.) Rakkaus ilman ehtoja olisi oikea lahja. – US 24.12.1982 (Ritva Kankamo).

(Int.) Frågan om kvinnopräster blir 80-talets största utmaning. – VN 21.8.1982 (Gurli Nurmi).

(Haast.) Rauhan asialla. – YK-tiedote nro 2 (Helena Allahwerdi & Katri Simonen).

(Int.) 'Ett äventyr som tänder mig'. – ÅU 5.6.1982 (Meta Torvalds).

(Int.) Viss om ledning intar ny man Henriks stol. – ÅU 31.8.1982 (Meta Torvalds).

(Int.) Bräsch i fördomsmur en biskopsuppgift. – ÅU 2.9.1982 (Meta Torvalds).

1983

Kuitenkin. Paimenkirje Turun arkkihiippakunnalle. Pieksämäki. 107 s.

Ruots.: Trots allt. Vasa. 99, [1] s.

Arv.: O. Aula – Arvosteleva kirjaluetelo 3/1984; F. Cleve – Kp 1.12.1983; S. Eskola – Kanava 1984, s. 439–440; M. Heikka – HS 19.1.1984; A. Huuskonen – SS 29.12.1983; A. Höglund – Kp 1.12.1983; E. Kahra – Kunnallistiedot 5.1.1984; P. Koivisto – Kaleva 15.1.1984; A. Korkalainen – Vaasa 22.1.1984; P. Lempiäinen – Km 12.1.1984; H. Leppä – Kyyhkynen 2/1984; E. Martikainen – TA 1984, s. 136–137; T. Mäki-Panula – Um 23.3.1984; M. Pyysiäinen – Kirkko ja kaupunki 11.1.1984; S. Pöyhönen – UT 11.1.1984; T. Sarantola – US 13.2.1984; L. Schmidt – Res. bk. 2/1984; S. Snellman – Nya Åland 11.2.1984; A. Stenberg – AL 1/1984; E. Strandén – Öb 20.1.1984; M. Torvalds – ÅU 31.12.1983; V. Vuola – Satakunnan Kansa 16.3.1984.

Myös: Millaisia työntekijöitä kirkko tarvitsee? 2019.

Arkkipiispa John Vikströmin saarna Maskun 750-vuotisjuhlajumalanpalveluksessa. – Masku 750 vuotta, 1232–1982. [Masku]. S. 9–12.

Arkkipiispan tervehdys kirkkomusiikkiväelle. – Kirkkomusiikki 59 nro 1, s. 9.

Elämä Jumalan lahjana (esitelmä Kirkkojen maailmanneuvoston yleiskokouksessa Vancouverissa 26.7.1983). – Diakonia 24 nro 5, 4–7.

Myös: Missiologian ja ekumeniikan seuran julk. 41. 1984. S. 65–71; Uusi rohkeus elää. 1985. S. 143–150.

Ruots.: Nordisk ekumenisk årsbok 1984–85. 1985. S. 46–51.

Saks.: Vancouver 1983. 1984. S. 7–11.

Engl.: Reseptio 2011 nro 2, s. 93–97.

Församlingen som präst för skapelsen. – Från vaggan till graven (Nordisk ekumenisk gudstjänstkonferens Lemböte, Åland, den 29–31.8.1980). Uppsala. S. 9–17.

Suom.: Diakonia 22 (1981) nro 4. S. 5–10; Kuitenkin. 1983. S. 22–35.

Kirkkojen maailmanneuvoston kuudes yleiskokous Vancouverissa. – Näköala nro 5, s. 3–7.

Kristilliset arvot ja normit koulukasvatuksessa. – Kouluhallituksen tiedotuslehti nro 3, s. 4–5, 31.

Ruots.: Kristliga värden och normer i skolfostran. S. 6–7, 31.

Lutherin regimenttiopin poliittinen ja yhteiskunnallinen merkitys. – Luther ja yhteiskunta. STKS julk. 136. Vammala. S. 15–27.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 11–22.

Luther kutsuu uudistuksen lähteille. – Uudistuksen lähteille. Turun arkkihiippakunta 1984. Vuosikirja 33. Pori. S. 7–10.

Perheeseen kannattaa sijoittaa. – Diakonia 24 nro 4, s. 26–27, 33.

Tro – arbete – livsmening. – Tro – arbete – livsmening. En arbetsbok med rapport från Diakoniriksmöte Borås 27–29 sept. -83. Haninge. S. 13–22.

Työmme on ilmausta ihmisarvostamme (puheesta rehtorien koulutuspäivillä 19.11.1983). – Opettaja 78 nro 50–52.

Usko Jumalaan tämän päivän Suomessa. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Kevätistuntokausi 1983. Pöytäkirja. Liite XIII. Pieksämäki. S. 1–3.

Itsetutkistelun merkeissä vietettävä juhla. – Turun arkkihiippakunnan 22.3.1983 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. S. 56–58.

Saamme jälleen kerran kuulla sanoman seimen lapsesta. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2152. 2 s.

Palvelkaa Herraa ilolla (esitelmä arkkihiippakunnan rovastikuntakokouksissa). – Km 15.2.1983.

Jumalanpilkkä ja uskonrauha. – Km 2.9.1983.

Tasauksen vuoksi (joulukeräyksen suojelijan tervehdys). – Km 25.10.1983.

Gör äktenskapet konkurrenskraftigt (svar till Bror Hagström). – Kp 20.1.1983.

Kirkon on otettava itsenäisempi rooli. – Ks 6.7.1983.

[Arkkipiispan joulutervehdys]. – Valitut Palat 39 joulukuu 1983.

Ära vare Gud i höjden och frid på jorden. – De Värnlösas Jul 1983.

(Haast.) Tietotekniikka on hyvä renki mutta huono isäntä. – Ajantasa nro 2 (Anita Sihvola).

(Haast.) Suku luo turvallisuutta. – Eeva nro 12.

(Haast.) Paras lahja on antaa toisillemme enemmän aikaa. – ET nro 12 (Raija Koskinen).

(Haast.) Pyhä vuosi ja Luther-vuosi. – Fides nro 5.

(Int.) Ingen av oss kan fly undan sitt ansvar. – Forum för ekonomi och teknik nr 1 (Björn Sundell).

(Haast.) Jalkapallo-ottelu on minulle taide-elämys. – Futari nro 1 (Eero Toivola).

(Int.) John Vikström efter sitt första år som ärkebiskop: Gudstjänsten bör förnyas! – Hbl 25.9.1983 (Dan Sundell).

(Haast.) Kieltäkö kirkko aseista kieltäytyjät? – HS 21.5.1983 (Jorma Korhonen).

(Haast.) Nyt halutaan uskoa Jumalaan omilla ehdoilla. – Hyvinkään Sanomat 14.5.1983 (Ilkka Kosonen).

(Haast.) Arkkipiispan joululahja Suomen lapsille: vanhempien aikaa. – IS 23.12.1983 (Eija Lampi).

(Haast.) Urheileva arkkipiispa. – JP nro 10 (Harri Raitis).

(Haast.) (& Sakari Hartikainen) Osataanko kirkossa auttaa? Eläminen on vaikea asia. – Kirkko ja me 27.1.1983.

(Haast.) (& Jaakko Numminen & Arkkipiispa Paavali & Kaarina Suonio) Arviot kirkon ja valtion suhteista samansuuntaisia. Hyvä pohja jatkotyöskentelyyn. – Km 11.1.1983.

(Haast.) Poliitiikan vastainen asenne raivaa tietä ääriilikeille. – Km 10.3.1983 (Hannu Kuosmanen & Seppo Salo).

(Haast.) (& Paul Verschuren) Yhdessä vai erillään. – Km 13.9.1983 (Eeva Kinnunen).

(Haast.) ”Tälläkin alalla huonoa tavaraa myydään vain kerran”. – Mainosuutiset nro 4 (Kalervo Peltonen).

(Haast.) Turun piispantalo on koko hiippakunnan koti ja arkkipiispan työväline. – Me naiset 27.12.1983 (Linda Korhonen).

(Haast.) (& Pär Stenbäck & Erkki Liikanen & Paavo Väyrynen & Ilkka Suominen & Jouko Kajanoja & Terhi Nieminen-Mäkynen & Pertti Viinanen) Euro-ohjukset ja Suomi. – Rauhan puolesta nro 1.

(Haast.) Raamattu ei kiellä ehkäisyvälineitä. – Seura 21.1.1983 (Heljä Tuoriniemi).

(Haast.) (& Erik Vikström) Veljekset Suomen kirkon huipulla. – SK 14.1.1983 (Riitta Pyysalo).

(Haast.) (& Pirjo Mäkelä & Toivo Pihkanen) Siltä varalta, että maailma syttyisi palamaan... – SK 20.5.1983.

(Haast.) Lutherin etiikka sopi hänen aikaansa. Kirkon haasteena ovat täysin uudet rakenteet. – SSS 29.10.1983 (Marita Niinivaara).

(Haast.) Vastuussa uskon uskottavuudesta. – TS 28.8.1983 (Leena Kulovaara).

(Haast.) Vaihtoehtoliikkeissä pilkkuja tulevaisuudesta. – Vaihtoehto ydinvoimalle nro 2 (Sylvia ja Kirsti Raulo).

(Int.) Skottspolen i kyrkans vävstol. – Veckändan. ÅUs helgläsning 12.3.1983 (Meta Torvalds).

(Int.) Varje Luther-ord är inte sista sanningen. – ÅU 4.11.1983 (Meta Torvalds).

(Int.) John Vikström: Bibeln är inte föråldrad! – Österbottniska Posten 1.6.1983 (Patrik Sundqvist).

1984

(*et al.*) Kasvamaan yhdessä. Piispojen puheenvuoro perhe- ja seksuaalietiikan kysymyksistä. Pieksämäki. 103 s., ill.; 2. p. 1984.

[Hannu Mustakallion arkistossa Kansallisarkiston Joensuun toimipaikassa on runsaasti kopioita lehdistön kommentteista tähän piispojen yhteiseen "seksikirjaan". Kopiot ovat vuoden 1984 kohdalla.]

Arkin rakentaminen on uskoa tulevaisuuteen. – Maailman elämä. Raportti Jyväskylän ekumeenisista kirkkopäivistä 16.–19.6.1983. Jyväskylä. S. 51–54.

Arkkipiispa John Vikström vastaa: "Yhteys on uskon merkki". – Askel nro 1, s. 8.

Pertti Paloheimon kysymys "Eikö hartautta voi harjoittaa yksin?" s. 7.

Elämä Jumalan lahjana. – Elämän puolesta. Kirkkojen Maailmanneuvoston VI yleiskokous Vancouverissa 1983. Missiologian ja ekumeniikan seuran julk. 41. Vammala. S. 65–71.

Ks. myös 1983.

Elämän tarkoitus. – Tulevaisuus ja toivo. Turun arkkihiippakunta 1985. Vuosikirja 34. Pori. S. 7–11.

Festtal. – Vasa Nations 75 års jubileum. [Vasa]. S. 11–15.

Huomisen haasteet oikeusjärjestykselle. – ”Oikeusjärjestys – muuttuva vai muuttava? ”. Suomen lakimiesliiton XXVIII lakimiespäivän pöytäkirja 2.12.1983. Forssa. S. 100–110.

Myös: Lakimiesuutiset nro 1. S. 8–9; Myös maan päällä. 1992. S. 293–304.

”Ihminen voimavarana on vapautettava, päästettävä kehittymään, vaikuttamaan” (puhe Liikkeenjohdon atk-päivillä). – Tietotekniikka nro 12, s. 48–51.

Ihmisen osa – kirkko ja työväenliike ihmisen asialla (alustus Ylöjärvellä joulukuussa 1983 pidetyssä seminaarissa). – Vja 97, s. 5–8.

Myös: Usko ja vakaumus. 1986. S. 17–21.

Kan Luther hjälpa oss i kvinnoprästfrågan? – JbB 63. Vasa. S. 50–59.

Även: Trots allt. 1983. S. 75–90.

Leben – ein Geschenk Gottes. – Vancouver 1983. Zeugnisse, Predigten, Ansprachen, Vorträge, Initiativen von der Sechsten Vollversammlung des ökumenischen Rates der Kirchen in Vancouver, B. C./Kanada 24. Juli – 10. August 1983. Beiheft zur ökumenischen Rundschau Nr. 48. Frankfurt am Main. S. 7–11.

Suom.: Diakonia 24 (1983) nro 5. S. 4–7. (Etc.).

Ruots.: Nordisk ekumenisk årsbok 1984–85. 1985. S. 46–51.

Mission and kingdom of God. Redemption and kingdom of peace as object of faith and ethical task. A contribution to the current interchurch dialogue. – Lutheran contributions to the Missio Dei. Geneva. Pp. 55–63.

Laszlo Geza Terray, Mission and kingdom of God. Supplementary address to that of John Vikström. Pp. 65–68.

Myös: Reseptio 2011 nro 2, s. 83–92.

Ruots.: TA 82 (1977). S. 546–556.

Saks.: Veröffentlichungen der Luther-Akademie e. V. Ratzeburg 3. 1982. S. 57–68.

Miten johdan organisaatiotani. – Miten johdan ja kehitän organisaatiotani. Studia generalia - luentosarja Helsingin kauppakorkeakoulussa 18.10.–15.11.1983. Helsingin kauppakorkeakoulu, Selvityksiä E-35. Helsinki. S. 25–34.

Myös: Uusi rohkeus elää. 1985. S. 84–94.

[Seppo, Juha] Neueste Entwicklungen im Verhältnis von Staat und Kirche in Finnland. – Zeitschrift für evangelisches Kirchenrecht 29, s. 560–570.

Perheen merkitys ja arvostus (esitelmästä Suomen kirkon Sisarliiton opintopäivillä Turussa). – Suomen kirkon pappisliiton jäsenlehti nro 3, s. 28–29.

Rauhanliikkeen haasteet (esitelmä historian opettajain liiton kevätpäivillä). – Kleio nro 2, s. 22–26.

Suomen kirkon lähetystehtävä tämän päivän maailmassa. – Suomen Lähetysseuran Lähetyssanomat 125 nro 1, s. 4–5.

Vi kan inte tåga med vad vi har sett och hört (predikan vid festgudstjänsten i Johanneskyrkan i samband med FMS:s 125 årsjubileum). – Mission 125 nr 4, s. 6–7.

Suom.: Hänen tiensä on meidän. – Uusi rohkeus elää. 1985. S. 137–142.

Virka saa sisältönsä uskosta. – Suomen Kirkon Lehtorien Yhdistys 1934–1984. [Forssa]. S. 11–13.

Vorwort. – Luther in Finnland. Der Einfluss der Theologie Martin Luthers in Finnland und finnische Beiträge zur Lutherforschung. Hrsg. von Miikka Ruokanen. Schriften der Luther–Agricola–Gesellschaft A 22. Vammala. 2 s.; 2. durchgesehene Aufl. 1986.

Yhdessä samaan hiileen. – Maallikkona seurakunnassa. Orivesi. S. 33–34.

Arkkipiispan avauspuhe. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Kevätistuntokausi 1984. Pöytäkirja. Liite XIV. Pieksämäki. S. 1–4.

Piispainkokouksen istunnon avauspuhe. – Piispainkokouksen pöytäkirja 14.–15.2.1984. S. 4–9.

Ks. myös: Siirtolaisista otettava selkeä vastuu. – Al 15.2.1984; Ulkomaalaiset jätetty vaille riittävää tukea. – Km 16.2.1984.

Pyhyys ja inhimillisuus. – Turun arkkihiippakunnan 20.3.1984 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. S. 51–54.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2163. 1.12.1984. 3 s.

Arkkipiispan tervehdys. – Hjä 25.10.1984.

Vallan yläpuolella on Jumala (saarnasta valtioneuvoston 175-vuotisjuhlan jumalanpalveluksessa). – Km 4.10.1984.

Myös: Uusi rohkeus elää. 1985. S. 13–19.

Muistuttajia tarvitaan (joulukeräyksen suojelijan tervehdys). – Km 19.10.1984.

Kvinnoprästfrågan – kyrkans utmaning (inlägg i kyrkomötets kvinnoprästdebatt). – Kp 17.5.1984.

Kirkon ja puolustusvoimien erilainen tapa keskustella synnyttänyt epätietoisuutta (puhe Satakunnan maanpuolustusyhdistyksen vuosikokouksessa Kullaalla). – Länsi-Suomi 17.2.1984.

Tervehdys Varsinais-Suomen Marttapiiriliitolle. – Martta nro 7.

Joulutervehdys & Julhälsning. – Poliohuolto nro 4.

Joulun lapsi tuli omiensa luo. – Siirtolainen ja kirkko nro 11–12.

Mitä kirkossa tapahtuu? (puheenvuoro arkkipiispan ja Helsingin sanomalehtien päätoimittajien tapaamisessa). – Smaa 5.10.1984.

Yksilön vastuu kasvaa maailman yhteisössä (puhe Turun kauppakorkeakoulun järjestämässä Studia generalia -luentosarjassa). – TS 17.1.1984.

Myös: Uusi rohkeus elää. 1985. S. 64–73; Turun kauppakorkeakoulun julk. B 4. 1986. S. 81–87.

Yritykset tarvitsevat sisäisesti turvallisia ihmisiä. Luottamus vapauttaa voimavaroja (esitelmä Konstantinuksen ritarikunnan ritaripäivillä Turussa). – TS 27.5.1984.

Ekumeeninen työ Suomen luterilaisessa kirkossa (esitelmä ortodoksisen papiston opintopäivillä Helsingissä). – TS 25.9.1984.

Teologi för folket skydd mot fanatism (tal vid Teologiska fakultetens promotion i Åbo). – ÅU 2.10.1984.

(Haast.) ”Enemmän luottamusta, vähemmän byrokratiaa”. – Askel nro 2 (Eila Jokela).

(Haast.) Suomalaiset ovat sitoutuneet kirkkoon. – Askel nro 3 (Outi Popp).

(Int.) ”The Church must take part in the life of society.” – Business Wings Oct–Dec 1984 (Eeva Lankinen).

(Haast.) Lehdistö suhtautunut kirkkoon asiallisesti. – Etelä-Saimaa 20.10.1984 (S. P.).

(Int.) Kyrkan behöver en massmediaväckelse. – Hbl 5.12.1984 (Dan Kronqvist).

(Haast.) Suvaitsemattomuus kasvamassa. – Hämeen Sanomat 6.12.1984 (Markku Peltonen).

(Haast.) Avoimuuteen. – Ilkka 28.10.1984 (Eila Erkkilä).

(Haast.) Arkkipiispa Vikström vapaamuuraripuheista: ”Ajojahtia”. – Iltalehti 16.3.1984 (Heikki Werni).

(Haast.) Meillä olisi helpompaa jos puhuisimme enemmän. – Iltalehti 22.12.1984 (Hannu Toivonen).

(Haast.) Kirkon kantaa kaivataan johtamiseen ja urheiluun. – Kainuun Sanomat 21.10.1984 (Mauno Hyyryläinen).

(Haast.) Arkkipiispa muutoksen kannalla. Jumalanpalveluksen pulssi liian hidas. – Keskipohjanmaa 27.10.1984 (Eeva Inkeri Pöyhtäri).

(Haast.) Arkkipiispa Vikström arvioi ekumeenisen liikkeen suuntaa. Luterilaisten painoarvo kasvanut. – Km 26.6.1984 (Eeva Kinnunen).

(Int.) (& Kirsti Ijäs & Kalevi Toiviainen & Kaarle Viika) Biskoparnas "sex-guide" vill uppmuntra. – Kp 18.10.1984.

(Int.) En kväll med Gitta och John Vikström. – Kuriren 12.12.1984.

(Int.) Independent and involved. – Look at Finland nr 3 (Michael Franck).

(Haast.) "Onhan minulla monta saarnatuolia." – Paperiliitto 13.12.1984 (Eino Nykänen).

(Haast.) Kuvan papista tulisi muuttua. – Pohjalainen 23.10.1984 (Juha Oksanen).

(Int.) Finnische Erfahrungen. – Der Standpunkt, DDR, Nr 9 (Günter Wirth).

(Haast.) Puhuttelevatko uskonnolliset ohjelmat John Vikström? – SSd 17.8.1984.

(Haast.) Ensimmäinen auto tallessa. – Tekniikan maailma nro 20.

(Haast.) Olemme uskonkriitikin kehitysmä. – TS 13.6.1984 (Leena Kulovaara).

(Haast.) Kirkko on ihmisiä eikä pyhimyksiä varten. – Turun Päivälehti 8.9.1984 (Tuulikki Pekkalainen).

(Haast.) Naispappuus kaatui, John Vikström pettyi: Perässäjuoksijaksi leimaaminen loukkasi. – US 12.5.1984 (Hannu Kuosmanen).

1985

Uusi rohkeus elää. Keuruu. 150 s.

Arv.: A. Aho – Kirkko ja kaupunki 31.7.1985; O. Aula – Arvosteleva kirjaluetelo 9/1985; A. Huuskonen – SS 19.6.1985; A. Joutsenlahti – Suomen Uutiset 30/1985; T. Leppäkangas – Vantaan Seutu 27.6.1985; E. Pennanen – Sana ja Työ 17/1985; V. Pitkänen – Ks 2.9.1985; I. Salonen – Länsi-Suomi 8.9.1985; R. Seppälä – Al 18.6.1985; H. Taponen – Smaa 21.6.1985; H. Tervonen 13.12.1985; V. Vuola – Satakunnan Kansa 26.1.1986.

Arkkipiispa John Vikströmin puhe (paavin vastaanotolla Vatikaanissa 7.1.1985). – Näköala nro 1, s. 31.

Engl.: L'Osservatore Romano 9.1.1985.

Budapestin yleiskokouksen ekumeeninen merkitys. – Toivoa etsimässä. Luterilaisen Maailmanliiton VII Yleiskokous Budapestissa 22.7.–5.8.1984. Jyväskylä. S. 149–152.

Ekumeeninen työ Suomessa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kannalta. Summary: Ecumenical Work in Finland from the Point of View of the Evangelical-Lutheran Church of Finland. – Ortodoksia 34. Pieksämäki. S. 39–46.

Jeesuksen persoona. – Jumalan Sana. Turun arkkihiippakunta 1986. Vuosikirja 35. Loimaa. S. 7–13.

Kirkko ja maanpuolustus (esitelmä Maanpuolustuskorkeakouluyhdistyksen vuosikokouksessa 22.4.1985). – Maanpuolustus nro 38, s. 20–26.

Kirkko ja moraalit. – Kanava 13, s. 437–439.

Keskustelua: Timo Airaksinen, Kirkko, tiede ja etiikka. – Kanava 13, s. 362–365.

Kristillinen ihmiskäsitys ja vammaisuus. – Diakonian vuosikirja 1985. Rauma. S. 45–47.

Livet en gåva av Gud. Föredrag i Vancouver 1983. – Bortom 1984. Nordisk ekumenisk årsbok 1984–85. Uppsala. S. 46–51.

Suom.: Diakonia 24 (1983) nro 5. S. 4–7; Missiologian ja ekumeniikan seuran julk. 41. 1984. S. 65–71; Uusi rohkeus elää 1985. S. 143–150.

Saks. Vancouver 1983. 1984. S. 7–11.

Näky saarnasta (esitelmä kirkon jumalanpalvelus- ja musiikkitoiminnan keskuksen ja Suomen kirkon pappisliiton järjestämässä saarnasyposiumissa 15.–17.4.1985). – Suomen kirkon pappisliiton jäsenlehti nro 6, s. 5–10.

Myös: Helsingin yliopiston käytännöllisen teologian laitos. Käytännöllisen teologian julk. C 8/1989. 1989. S. 182–194.

Rikos ja rangaistus – tuomio ja sovitus. – Uusi kriminaalihoito 2 nro 1, s. 21.

Istuntokauden päättäminen. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Syysistuntokausi 1984. Pöytäkirja. Liite VII. Pieksämäki. 2 s.

Arkkipiispan avauspuhe. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Kevätistuntokausi 1985. Pöytäkirja. Liite XIII. Pieksämäki. 3 s.

Piispainkokouksen istunnon avauspuhe. – Piispainkokouksen pöytäkirja 12.–13.2.1985. S. 2–8.

Myös: Kirkko ja Raamattu. – TA 90 (1985), s. 135–138.

Raamattu – Jumalan sana tässä ja nyt. – Turun arkkihiippakunnan 19.3.1985 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. S. 52–56.

Kolmannen maailman teologian haaste. – Turussa lokakuun 8.–9. päivinä 1985 pidetyn Turun arkkihiippakunnan synodaalokokouksen pöytäkirja ja liitteet. Liite 2. S. 18–29.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2175. 11.12.1985. 2 s.

Rooman kirkon suhtautuminen luterilaisuuteen on muuttunut. – HS 23.1.1985.

Suomen moraalista on kysymys (puhe Namibia-päivän pääjuhlassa). – Km 27.8.1985.

Ruots.: Nu är det fråga om Finlands moral. – Kp 29.8.1985.

Ylhäältä tulevan vallankumouksen aika on ohi. – Km 10.10.1985.

Kirkko nostamassa profiiliaan yhteiskunnallisessa keskustelussa (puheenvuoro arkkipiispan ja maakuntalehtien päätoimittajien tapaamisessa Helsingissä). – Pohjolan Sanomat 21.11.1985.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 149–154.

Arkkipiispan joulutervehdys. – Varisseet 3/1985–86 (Varilan koulun lehden joulunumero).

Arkkipiispan tervehdys. – Yksinhuoltaja nro 1.

(Haast.) Osa kirkosta kärsii. – Al 6.4.1985 (Olli Helen).

(Haast.) 'Kirkolla on oikeus puuttua tapahtumiin'. – Al 29.8.1985 (Unto Lahtonen).

(Haast.) "Kristinusko voi levitä vain tartuntana". – Apu 3.5.1985 (Markku Laitinen).

(Haast.) Vuoden omatunto, John Vikström: "Toivottavasti järki voittaa". – Apu 5.12.1985 (Markku Laitinen).

(Haast.) Ennen kuin joulu tulee piispan taloon. – Askel nro 12 (Päivi Autere).

(Int.) Vikstrom believes Finn-Soviet peace sets global example. – The Daily Mining Gazette, Houghton, Michigan, 7.3.1985 (Tom Lajeunesse).

(Haast.) Kirkko elää seurakunnissa. – Hjä 24.10.1985 (Esa Rinne).

(Haast.) Arkkipiispa Vikström palasi Yhdysvalloista. Kirkkomme voi palvella idän ja lännen lähentymistä. – Km 12.3.1985 (Riitta Ketola).

(Haast.) Arkkipiispa Vikström – ihminen Vikström. – Km 27.9.1985 (Salme Blomster).

(Haast.) Hiljaista vaikutusta uutiskynnyksen takana (piispojen vastaussarja "Mitä hyvää kirkossamme" Kotimaan 80-vuotisnumerossa). – Km 5.12.1985 (Heikki Tervonen).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström arkkipyhien siirrosta: Vastustajat ajastaan jäljessä. – Kunta ja Me 16.5.1985 (Pertti Rönkkö).

(Haast.) Latvian Raamatun 300-vuotisjuhla. Arkkipiispa Riian laulujuhlilla. – Satakunnan Kansa 26.7.1985 (Marjatta Ojanen).

(Haast.) Ruotsinsuomalaiset päästettävä hiljaisuuden kulttuurista. – Siirtolainen ja kirkko nro 9 (Kristiina Ruuti).

(Haast.) Kirkolla on hengellinen hätätila. – SK 15.2.1985 (Tapani Ruokanen).

Keskustelua: Heikki Räisänen, Antakaa ihmisten hengittää. – SK 1.3.1985.

(Haast.) ”Kirkossa on tilaa epäilijöillekin”. – SSd 5.4.1985 (Eero Taivalsaari).

(Haast.) Moni yritys eksyy lakien viidakossa. – Talouslehti 20.3.1985 (Pekka Sörensen).

(Int.) John V om påven: En spontan person nyfiken på Finland. – ÅU 11.1.1985 (Meta Torvalds).

(Int.) John Vikström: Brist på tro orsak till andligt nödläge i kyrkan. – Öb 22.2.1985 (Kaj Hedman).

1986

Kampen mot otron (föredrag den 20 november 1986). Johanniter Ridderskapet i Finland. S. I. 16 s.

Arbete och livsmening. – Työväen taloudellinen tutkimuslaitos. Katsaus 14 nro 1, s. 17–23.

Erään ikuisen keskustelun muudan vaihe (luterilaisen kirkon piispojen sekä teologisten tiedekuntien eksegeettien ja systemaattikkojen yhteisen seminaarin avauspuhe, Lärkkulla). – TA 91 (1986), s. 177–179.

Ihmisen osa – kirkko ja työväenliike ihmisen asialla. – Usko ja vakaumus. Ajatuksia kirkon ja työväenliikkeen suhteista. Mikkeli. S. 17–21.

Myös: Vja 97 (1984). S. 5–8.

Naispappuus luterilaisena ongelmana. – Näköala nro 4, s. 13–16.

Palvelu kirkon identiteettitekijänä. – Diakonia 27 nro 6, s. 5–8.

Teologi nedifrån. – Theologia et cultura. Studia in honorem Gotthard Nygren. Meddelanden från stiftelsens för Åbo Akademi forskningsinstitut. Åbo. S. 167–175.

Uskonto, kirkko ja moraalit (alun perin Moraalit, etiikka ja journalismi -seminaarissa Kauniaisissa 18.1.1986). – Vja 99 nro 2, s. 3–9.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 56–62.

Keskustelua: Pekka Kivekäs, Tulevaisuuden turvalliselle rannalle. – Vja 99 nro 2, s. 10–18.

Yksilön vastuu maailmanyhteisössä. – Yhteinen maailmamme. Kansainvälisyyskasvatuksen Studia Generalia -sarjan alustukset 1983–84. Turun kauppakorkeakoulun julkaisuja B 4: 1986. Turku. S. 81–87.

Myös: Uusi rohkeus elää. 1985. S. 64–73.

Ylistyksen ja rukouksen juhla (valtakunnallisten kirkkomusiikkijuhlien avauspuheesta Joensuussa 14.6.1986). – Kirkkomusiikki 62 nro 5, s. 13.

Istuntokauden päättäminen. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Syysistuntokausi 1985. Pöytäkirja. Liite VIII. Pieksämäki. 2 s.

Ylimääräisen istuntokauden päättäminen. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Syysistuntokausi 1985. Pöytäkirja. Liite VIII. Pieksämäki. 3 s.

Arkkipiispan avauspuhe. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Kevätistuntokausi 1986. Pöytäkirja. Liite X. Pieksämäki. 3 s.

Myös: Km 6.5.1986.

Piispainkokouksen istunnon avauspuhe. – Piispainkokouksen pöytäkirja 11.–12.2.1986. S. 2–4.

Katso ihmistä. – Turun arkkihiippakunnan 18.3.1986 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. S. 72–76.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2122. 1.12.1886. 2 s.

”Se usko minut iloiseksi saa”. Muistosanat Eestin arkkipiispan Edgar Harkin poismenon johdosta. – Km 28.10.1986.

Ärkebiskop John Vikström på Kronans 80-års fest: Idealismen livsviktig för idrotten (festtal). – Sportpressen nr 43.

Tie, totuus ja elämä. Arkkipiispa John Vikströmin siunauspuhe (presidentti Kekkonen hautajaisissa 7.9.1986). – US 8.9.1986.

Myös: Kirjeen kääntöpiiri. 1987. S. 122–125.

Ruots.: Kp 11.9.1986.

(Haast.) Kyllä kirkko tämän rutinan kestää. – Al 9.11.1986 (Raimo Tuomi).

(Haast.) (& Vesa-Matti Loiri) Urheilusta nousee yhteisymmärrys. Kun John hyökkää, Vesku on viimeinen lukko. – Apu 19.12.1986 (Markku Laitinen).

(Int.) Vår tsartida kyrka fri ändå. – Hbl 9.2.1986 (Erik Wahlström).

(Haast.) On hyvä että keskustellaan. – Ilkka 19.4.1986 (Marja-Liisa Kriikku).

(Haast.) (& Gustav Björkstrand & Kyösti Pulliainen & metropoliitta Johannes) Ortodoksit ja luterilaiset papiksi samasta talosta. – Kirkkojen johtomiehet hyväksyvät yhteistyön. – Karjalan maa 10.1.1986 (Seppo Eskelinen).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström: Kirkko ei ryhdy holhoamaan, muttei myöskään vaikene. – Km 23.9.1986 (Eeva Kemppi-Repo).

(Haast.) Birgitta ja John Vikström: Avioliitto on uskallusta avomerelle. – Kodin kuvalehti 23.10.1986 (Helena Hämäläinen).

(Haast.) John Vikström ja voima joka voi pelastaa maailman elämän. – Kollega, Turun lääketieteenkandidaattiseurauksen julkaisu, nro 6 (Leena Kulovaara).

(Haast.) Puoluepolitiikka uhkaa kirkon riippumattomuutta. – Ks 13.10.1986.

(Haast.) Kristinusko on syvästi humanistista. – Ks 24.12.1986 (Lasse Kangas).

(Int.) Kyrkan måste vara själavårdare. – Kyrkans Tidning nr 44 (Lennart Lundberg).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström Rovaniemen piispainkokouksesta: Naispappeuspäätös osoittaa suunnan. – Lapin Kansa 23.9.1986 (Leo Zimmermann).

(Haast.) Sanojen arvovalta on niiden uskottavuudessa. – Sanomalehtimies 10.2.1986 (Kari Varvikko).

(Haast.) Arkkipiispa pohtii kirkon eroa valtiosta. – SK 17.10.1986 (Tapani Ruokanen).

(Haast.) Arkkipiispa varoittaa poliitikkoja: Kirkosta ei lyömäasetta. – Smaa 28.1.1986 (Seppo Keränen).

(Haast.) Presidentillä oikeus saada lisätietoutta. – SS 4.1.1986 (Aarre Huuskonen).

(Haast.) Kirkosta ei saisi tulla puolueiden taistelutanner. – TS 31.1.1986 (Eija Loueniva).

(Haast.) (& Harri Rislakki) Naispappeus kummittelee arkkihiippakunnan kiistojen taustoilla. Kirkkoherran vallalle haetaan rajoja. – TS 23.11.1986 (Anne Sailas).

(Haast.) ”Maailma ei ole sama Tshernobylin jälkeen”. – US 9.5.1986 (Hannu Kuosmanen).

(Haast.) Toivottavasti ei oteta mallia Ruotsista. Arkkipiispa haluaa malttia naispappeuden alkuun. – US 1.11.1986 (Eila Jokela).

(Int.) Bli inte bara kopior av manliga präster! – ÅU 18.3.1986 (Meta Torvalds).

1987

(& *Silvasti, Eero*) Kirjeen kääntöpiiri. Kysymyksiä nykyisyydestä, tulevaisuudesta ja perinteen voimasta. Keuruu. 176 s.

Ruots.: Öppna svar. Samtal inför en eventuell framtid. Borgå. 152 s.

Arv.: A. Aarnio – *Kansan Lehti* 7.5.1987; S-E. Abrahamsson – *Abl* 4.6.1987; E. Aho – *Arvosteleva kirjaluetelo* 5/1987; M-A. Bäcksbäck – *VN* 1.4.1987; B. Harald – *Vbl* 12.4.1987; K. Hedman – *Öb* 26.3.1987; M. Heikka – *US* 3.5.1987; A. Huuskonen – *SS* 17.4.1987; E. Isomursu – *Kansan Tahto* 14.5.1987; E. Jossas – *Jäsenlehti (Suomen kirkon pappisliitto & Suomen kirkon sisarliitto)* 5/1987; K. Kempainen – *Liitto* 29.9.1987; A. Korkalainen – *Pohjalainen* 19.6.1987; R. Kormilainen – *mm. Iisalmen Sanomat* 15.6.1987 & *Pohjolan Sanomat* 26.5.1987; J. Koskelainen – *Etsijä* 1/1988; E. Koskinen – *Poliohuolto* 3/1987; E. Lehtola – *Al* 5.4.1987; M. Luoma – *Vihreä Lanka* 10/1987; E. Marttinen – *Kainuun Sanomat* 17.4.1987; M. Mazzarella – *Hbl* 26.3.1987; M. Mäkisalo – *HS* 17.4.1987; M. Nokela – *Polioinvalidi* 4/1987; R. Nurmela – *TA* 1987, s. 512–513; J. Peltomäki – *TS* 18.4.1987; I. Salonen – *Länsi-Suomi* 24.9.1987; B. Stenström – *ÅU* 26.3.1987; T. Suominen – *SSd* 16.4.1987; J. Varonen – *Etelä-Saimaa* 22.6.1987; G. Widén – *Bbl* 11.4.1987; V. Vähäsarja – *Kaleva* 24.6.1987; P. Välimäki – *Tampereen Kirkkosanomat* 5/1987.

AIDS – arvot ja yhteisvastuu. – *Sosiaalivakuutus* 25, s. 130–131.

AIDS-julkilausuma. – AIDS ja kirkot. Laajennettu symposiumraportti. Suomen ekumeenisen neuvoston julk. 26. Somero. S. 38.

Alkusanat. – Mirja Kanerva, Turun tuomiokirkko. Åbo domkyrka. [Espoo]. S. 5.

Arkkipiispa John Vikströmin esipuhe. – Pyhä Venäjänmaa. Kurikka. S. 7.

Bevara Finland blandat. – *Svenskbygden* 66, s. 137–140.

Även: Öppna svar. S. 90–99.

(& *Philaret, Metropolitan of Minsk and White Russia*) Communiqué on the seventh theological discussions between the Evangelical Lutheran Church of Finland and the Russian Orthodox Church. – Mikkeli 1986. The Seventh Theological Conversations between the Evangelical-Lutheran Church of Finland and the Russian Orthodox Church. Mikkeli, June 3rd–11th 1986. Publications of Luther–Agricola society B 16. Vammala. S. 9–14.

Elämän rohkeus syntyy uskosta. – Kohti ihmistä. Raportti kirkkopäivistä Helsingissä 6.–9.8.1987. Helsinki. S. 21–33.

Myös: ESS 8.8.1987; Suuntaviittoa. 1988. S. 48–66.

Die Frau und das geistliche Amt – eine Frage der Ethik oder eine Frage des Glaubens und der Konstitution der Kirche? Überlegungen aus der Sicht lutherischer Theologie. – Warum keine Ordination der Frau? Unterschiedliche Einstellungen in den christlichen Kirchen. Hrsg. Elisabeth Gössmann & Dietmar Bader. Regensburg. (Schriftenreihe der Katholischen Akademie der Erzdiözese Freiburg). S. 73–88.

”Ja maassa rauha.” – ”Ja maassa rauha.” Ruotsinsuomalaisten IX yleiset kirkkopäivät Uppsalassa 25.–26.10.1986. Raportti. Toim. Jaana Marjanen. S. 5–24.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 213–225.

(& *Antony, Metropolitan of Leningrad and Novgorod*) Leningrad 1983. Communique of the sixth theological conversations between the representatives of the Evangelical Lutheran Church of Finland and the Russian Orthodox Church & Summary on the theme ”The Nature of the Church” & Summary on the theme ”The Work of the Churches for the Promoting of Peace in the Modern World”. – Dialogue between neighbours. The Theological Conversations between the Evangelical-Lutheran Church of Finland and the Russian Orthodox Church 1970–1986. Communiques and theses. Publications of Luther–Agricola Society B 17. Vammala. S. 92–103.

Mitä kirkko odottaa peruskoulun uskonnonopetukselta? (alustus peruskoulun uskonnonopetuksen kurssilla Heinolassa). – Kristillinen kasvatusta 61 nro 3, s. 12–17.

Purjeena perinne. – Kotiseutu 36, s. 115–116.

Myös: Suuntaviittoa. 1988. S. 68–72.

Terveys ja elämän tarkoitus (esitelmä pohjoismaisessa terveyskasvatuskongressissa Hanasaaren kulttuurikeskuksessa 10.–12.9.1987). – Uskalla huomiseen. Turun arkkihiippakunta 1988. Vuosikirja 37. Loimaa. S. 7–12.

Myös: Suuntaviittoa. 1988. S. 73–76; Turun arkkihiippakunta 1988. Vuosikirja 37. S. 7–12.

Ruots.: Livsmening och hälsa (föredrag vid den första nordiska hälsoupplýsningskongressen 10–12.9. på Hanaholmens kulturcentrum). – Hbl 28.9.1987.

Arkkipiispan avauspuhe. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Syysistuntokaus 1986. Pöytäkirja. Liite IX. Pieksämäki. 2 s.

Istuntokauden päättäminen. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous.
Syysistuntokausi 1986. Pöytäkirja. Liite IX. Pieksämäki. 2 s.

Arkkipiispan avauspuhe. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Kevätistuntokausi
1987. Pöytäkirja. Liite IX. Pieksämäki. 3 s.

Myös: Työntekijä on voimavara. – Suuntaviittoa. 1988. S. 22–26.

Piispainkokouksen istunnon avauspuhe. – Piispainkokouksen pöytäkirja 10.–11.2.1987. S. 2–5.

Myös: Kansainvälinen vastuumme. – Suuntaviittoa. 1988. S. 9–13.

Tulevaisuuden kirkon ääriviivoja. – Turun arkkihiippakunnan 17.3.1987 pidetyn lakimääräisen
hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 2. S. 85–88.

Myös: Suuntaviittoa. 1988. S. 14–17.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje
nro 2192.

Aikamme uskonkriisi kysyy kaiken tarkoitusta. – Al 22.3.1987.

Myös: Kirjeen kääntöpiiri. S. 18–27.

Tulevaisuuden kirkko ja seurakunta. – Km 17.3.1987.

Luottamus tulevaisuuteen horjuu. – Km 7.8.1987.

Herran pelko on viisauden alku (itsenäisyyspäiväjumalanpalveluksen saarna). – Km 10.12.1987.

Myös: Suuntaviittoa. 1988. S. 116–122.

Urheilun identiteetti (juhlapuhe Suomen Olympiakomitean 80-vuotisjuhlassa 2.12.1987). – SUL-
sanomat nro 16.

Myös: Suomen Olympia-Akatemia. 1988. S. 76–78; Suuntaviittoa. 1988. S. 111–115.

Ruots.: Idrottens identitet. – Sportpressen nr 50.

Rakkauden sanomaan kuuluu solidaarisuus. – Toimikas (tekstiili- ja vaatetustyöväen liiton
jäsenlehti) nro 10.

Uutisvälityksen kasvava eettinen vastuu (puhe STT:n 100-vuotisjuhlassa). – TS 4.11.1987.

Myös: Suuntaviittoa. 1988. S. 99–106.

Av godhet övervunna (predikan i en tv-högmässa från Kumlinge kyrka i Åland). – Vbl 26.7.1987.

(Int.) På öppna svar följer öppna frågor. – Hbl 17.4.1987 (Tuva Korsström).

Diskussion: Carolus Rein, Vikström hugger i sten så att det blixtrar; Tuva Korsström – Hbl 26.4.1987; Kaj Hedman, Rein skjuter mot fel mål. – Hbl 29.4.1987; Carolus Rein, Kategorier contra nyanser. – Hbl 30.4.1987; Ebbe R:son Mark, Språk, nationalitet. – Hbl 5.5.1987.

(Haast.) Suhtautuminen pakolaisiin on kansan ilmaus itsekkyydestään. – Jylkkäri 30.9.1987 (Rauno Lahti).

(Haast.) Jalkapuuissa. – Km 19.11.1987.

(Int.) Ärkebiskopens linjedragning: ”Endast den som är trygg i sin tro har råd att vara öppen”. – Kp 23.12.1987 (Olav S. Melin).

(Haast.) Sairaus ei ole rangaistus. – Lounais-Suomen Syöpäsanommat nro 2.

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström kiinnostui Gorbatshovista. – Tiedonantaja 23.12.1987 (Erkki Metsälampi).

(Haast.) Jokainen kastettu ihminen on kirkon täysivaltainen jäsen. – US 13.9.1987 (Hannu Kuosmanen).

1988

Suuntaviittoa. Puheita, esitelmiä ja saarnoja vuodelta 1987. Keuruu. 127 s.

Myös: Urheilun identiteetti. 1987; Elämän rohkeus syntyy uskosta. 1987; Purjeena perinne. 1987; Terveys ja elämän tarkoitus. 1987; Arkkipiispan avauspuhe. 1987; Piispainkokouksen istunnon avauspuhe. 1987; Tulevaisuuden kirkon ääriviivoja. 1987; Herran pelko on viisauden alku. 1987.

Arv.: A. Korkalainen – Pohjalainen 30.11.1988; R. Kormilainen – mm. Länsi-Suomi 28.12.1988 & Iisalmen Sanomat 14.2.1989; K. Mäkinen – Satakunnan Kansa 20.12.1988; M. Mäkisalo – HS 20.10.1988; K. Rantalainen – Warkauden Lehti 27.11.1988; O. Seppälä – Kirkko ja kaupunki 9.11.1988; E. Silvasti – Turun Sanomat 19.10.1988; H. Tervonen – Km 25.11.1988; M. Toivanen – Sana 30.11.1988.

Ei ainoastaan leivästä... (saarna Turun tuomiokirkossa). – Turun yliopisto. Turun yliopiston tohtorinpromootiot 22.–24.toukokuuta 1986. Turku. S. 38–40.

Ks. myös: ”Icke av bröd allenast...”. 1994.

Keskustelupuheenvuoro. – Ihminen uudistuvassa työelämässä. Talouspoliittinen konferenssi. Joensuu 17.11.1987. Helsinki. S. 81–83.

Tekstin ääressä. 2. paastonajan sunnuntai. – Jäsenlehti (Suomen kirkon pappisliitto & Suomen kirkon sisarliitto) nro 1, s. 43–44.

Urheilun identiteetti. – Suomen Olympia-Akatemia. Suomen Olympia-Akatemian 1. istunto 1.–2.12.1987. Suomen Olympiakomitean 80-vuotisjuhla 2.12.1987. Jyväskylä. S. 76–78.

Myös: Suuntaviittoa. S. 111–115; SUL-sanomat 1987 nro 16.

Uskonnonopetus 2000 (puhe Uskonnonopettajain liiton 50-vuotisjuhlassa Helsingissä 23.1.1988). – Kristillinen kasvatus 62 nro 3, s. 18–22.

Välmående och solidaritet (inledning 20.4.1988). – Sphinx. Societas scientiarum Fennica. Årsbok – vuosikirja 1988. Serie B. Helsinki. S. 125–126.

Istuntokauden päättäminen. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Syysistuntokausi 1987. Pöytäkirja. Liite VIII. Pieksämäki. 2 s.

Arkkipiispan avauspuhe. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Kevätistuntokausi 1988. Pöytäkirja. Liite XIII. Pieksämäki. 3 s.

Piispainkokouksen istunnon avauspuhe. – Piispainkokouksen pöytäkirja 9.–10.2.1988. S. 4–9.

Vastuumme luomakunnasta. – Turun arkkihiippakunnan 15.3.1988 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. S. 66–69.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 88–91.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2201. 2 s.

”Kansaa, joka omistaa parhaat kirjat, ei mikään eksytys voi masentaa” (puheesta suomalaisen kirjan 500-vuotisjuhlan päänäyttelyn avajaisjuhlassa Turun linnassa). – Km 5.2.1988.

”Magdalan Marian tehtävä on nyt teidänkin” (puhe Turun tuomiokirkossa 6.3.1988 toimitetussa pappisvihkimyksessä). – Km 8.3.1988.

Herra Päätoimittaja! – Km 30.12.1988.

Keskustelua: Km 20.12.1988 (Tapani Ruokanen, pääkirj.); Päätoimittajan vastaus. – Km 30.12.1988 (Tapani Ruokanen); Herra Päätoimittaja! – Km 3.1.1989 (Risto Cantell & Anneli Janhonen); Kirkko vastaan Launikari jatkuu. – US 28.12.1988 (Hannu Kuosmanen).

Taivaan Isä rakastaa ja antaa anteeksi (tervehdys Sanan suvipäiville Turkuun). – Sana 8.6.1988.

”Vanhurskas on elävä uskosta” (tervehdys Kansanlähetyspäiville). – UT 5.7.1988.

(Int.) Tivilet del av kristendomen. – Abl 22.12.1988 (Tapio Tuuri).

Suom.: Valpas 22.12.1988.

(Haast.) Kristillinen lehti ja sen lukijat evankeliumin palvelijoita. – Hengellinen kuukauslehti 100, s. 71–74 (Kyllikki Räsänen).

(Int.) Namibia offras för pengarna. – Hbl 31.3.1988 (Staffan Bruun).

(Haast.) ”Rakennemuutoksessa ei saa unohtaa solidaarisuutta.” Arkkipiispan terveiset hallitukselle ja työväenliikkeelle. – Kansan Uutiset. Viikkolehti 22.10.1988 (Ari Heinonen).

(Haast.) ”Itsekritiikkiä tarvitaan useilla tahoilla.” – Km 11.2.1988 (Ritva Rasila).

(Haast.) Urheiluhengenmies. – Suomen Urheilulehti 91 nro 16, s. 74–78 (Jussi-Pekka Reponen).

(Haast.) Unelma yhteisöstä. – Turun Ylioppilaslehti 28.10.1988 (Jari Selenius).

(Haast.) Epäily kuuluu kristillisyyteen. – Valpas 22.12.1988 (Tapio Tuuri).

Ruots.: Abl 22.12.1988.

(Haast.) Voitelu on hiihtäjän huvia. – VR-Express nro 1 (Linda Korhonen).

(Int.) Härma inte ”exotisk” påsk! – Veckändan. ÅUs helgläsning 1.4.1988 (Meta Torvalds).

(Int.) Ärkebiskopen vill satsa på det lilla. – ÅU 30.4.1988 (Henrik Stenbäck).

1989

Elävä jumalanpalvelus vuonna 2000 (esitelmä kirkon jumalanpalvelus- ja musiikkitoiminnan keskuksen jumalanpalvelusfoorumissa 22.–23.5.1987) & Näky saarnasta. – Puheenvuoroja jumalanpalveluksesta. Helsingin yliopiston käytännöllisen teologian laitos. Käytännöllisen teologian julk. C 8/1989. Helsinki. S. 113–123; 182–194.

Myös: Suuntaviittoa. 1988. S. 27–40; Suomen kirkon pappisliiton jäsenlehti 1985 nro 6. S. 5–10.

Etiska problem i företagslivet (symposium om etiska frågor i företagsledning den 12.10. och 8.12.1988 vid Åbo Akademi). Institutet för ekumenik och socialetik vid Åbo Akademi. Forskningsrapporter och meddelanden 16. Åbo. S. 10–20.

Kirkko ja rakennemuutoksessa elävä ihminen (alun perin esitelmä arkkihiippakunnan järjestämässä rakennemuutosseminaarissa 10.10.1989). – Päivien kierto. Turun arkkihiippakunta 1990. Vuosikirja 39. Loimaa. S. 55–73.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 118–134.

Kirkko 2000 -prosessi seurakuntien hallinnon haasteena. – Kirkon hallintovirkamiehet ry:n koulutuspäivät. ”Kirkko 2000 – seurakuntien talouden haasteet.” 22.–23.9.1988 Turku. S. I. S. 47–59.

Kirkon tehtävät 1990-luvulla (puheenvuoro Kriittisen korkeakoulun järjestämässä keskustelutilaisuudessa Helsingin tuomiokirkon kryptassa 1.11.1989). – Katsaus nro 6, s. 35–39.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 135–143.

”Minä olen viinipuu...”. Puhe paavi Johannes Paavali II:n vierailun yhteydessä vietettävässä ekumeenisessa jumalanpalveluksessa 5.6.1989. – Ekumeeninen jumalanpalvelus Turun tuomiokirkossa 5.6.1989. S. 1–9.

Myös: Johannes Paavali II Pohjolassa. Johannes Paulus II i Norden 1.–10.6.1989. Paavin vierailun yhteydessä pidettyjä saarnoja. 1990. S. 37–45.

Ruots.: ”Jag är vinstocken...”. Tal vid ekumenisk gudstjänst i Åbo domkyrka 5.6.1989 i anslutning till påven Johannes Paulus II:s besök i Finland. S. 10–18.

Engl.: ”I am the vine...”. Homily at an ecumenical service in conjunction with the visit of His Holiness Pope John Paul II on 5.6.1989. Pp. 19–25; Reseptio 2011 nro 2, s. 109–111.

Miten seurakuntalainen voi muuttaa rakenteita hädän ja kärsimyksen poistamiseksi? (esitelmä kirkon diakoniapäivillä Turussa lokakuussa 1988). – Diakonian vuosikirja 1989. Rauma. S. 66–73.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 92–102.

Report on the Situation of Religion in Finland. – Church in Finland. The History, Present State and Outlook for the Future of the Evangelical Lutheran Church of Finland. Documents of the Evangelical Lutheran Church of Finland 1. Helsinki. S. 10–20.

Toivon merkit. – Toivon rahtikirja. Vammala. S. 7–11.

Totuus on yksinkertainen asia (alustus arkkipiispan ja paikallislehtien päätoimittajien tapaamisessa 11.10.1989). – Paikallislehdistö nro 5.

Arkkipiispan avauspuhe. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Kevätistunto-kaus 1989. Pöytäkirja. Liite IX. Pieksämäki. 3 s.

Piispainkokouksen istunnon avauspuhe. – Piispainkokouksen pöytäkirja 7.–8.2.1989. S. 2–4.

Mahdollisuuksien kirkko. – Turun arkkihiippakunnan 29.3.1989 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. S. 131–136.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2213. 2 s.

Ärkebiskop John Vikström svarar Gustav Strömsholm. – Kp 16.4.1989.

Paimenkirje Turun arkkihiippakunnan papistolle. – US 12.2.1989.

Ks. myös: Onko erottava vaimosta, virasta vai rakkaudesta. – SK 1989 nro 7 (Riitta Pyysalo).

Ruots.: Herdabrev till prästerna i Åbo ärkestift. Övers. Allan Franzén. – Kristet perspektiv nr 1, s. 11–13.

(Haast.) Arkkipiispan oman avioliiton perustana ovat rukous ja avoin keskustelu. – Askel nro 9 (Hannu & Maija Nyman).

(Int.) Vikström och journalistiskt ansvar: Nyhetsförmedling är maktutövning. – Hbl 2.1.1989 (Bo Stenström).

(Haast.) Arkkipiispa vaatii tuomiolle kansallista itsekkyyttä. – HS, kuukausiliite 6.5.1989 (Jari Lindholm).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström pelkää jo Suomi-kuvan puolesta. ”Rimpiläis-asia saatava pian järjestykseen”. – IS 26.8.1989 (Taina Ruoho).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikströmin haastattelu. – Kansainvälisen kaupan opiskelijat nro 2 (Matti Joutsikoski & Marko Silén & Jukka Suoniitty).

(Haast.) Turku tarvitsee apulaispiispan. – Km 19.12.1989 (Ari Tammi).

(Haast.) Arkkipiispa pankkien moraalista. Usko on mennyt. – SK 8.9.1989 (Arja Piispa).

(Haast.) Papin työ työterveyshuollon kannalta. – Työterveyslääkäri nro 4 (Martti Ollinen).

1990

Arkkipiispa John Vikströmin lausunto AA:sta. – Nimettömät Alkoholistit. 7. p. Jyväskylä. S. 564–566.

Elämän puolustaminen ja elämän ryöstöviljely (puhe talvisodan päättymisen 50-vuotisjuhlassa Helsingin tuomiokirkossa). – Tulevaisuus ja toivo. Toim. Yrjö Knuutila. Mikkeli. S. 23–28.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 103–109.

Itsensä näköinen kirkko. – Heijastuksia. Turun arkkihiippakunta 1991. Vuosikirja 40. Loimaa. S. 7–11.

Kirkon järjestysmuodon ihanteet ja realiteetit. – Päästä viesti valloilleen. Tampereen hiippakunnan vuosikirja 42. S. I. S. 126–131.

Puhe paavi Johannes Paavali II:n vierailun yhteydessä vietetyssä ekumeenisessa jumalanpalveluksessa 5.6.1989 & Tal vid ekumenisk gudstjänst i Åbo domkyrka 5.6.1989 i anslutning till påven Johannes Paulus II:s besök i Finland. – Johannes Paavali II Pohjolassa. Johannes Paulus II i Norden 1.–10.6.1989. Paavin vierailun yhteydessä pidettyjä saarnoja. Helsinki. S. 37–45.

Taivaallista näkyä totellen (puhe Urho Muroman syntymän 100-vuotisjuhlassa Turun tuomiokirkossa 30.9.1990). – Herää valvomaan 62, s. 618–622.

Uuden luomisen juhla (saarna). – In cruce morte sva sibi vindicat omnia Christus. Halikon kirkon 550-vuotisjuhlan sanomaa. Loimaa. S. 5–9.

Myös: Usko ja uskallus. 1998. S. 64–75.

Istuntokauden päättäminen. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Syysistuntokausi 1989. Pöytäkirja. Liite IX. Pieksämäki. 2 s.

Arkkipiispan avajaispuhe. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Kevätistuntokausi 1990. Pöytäkirja. Liite IX. Pieksämäki. 3 s.

Päätöspuhe. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Syysistuntokausi 1990. Liite X. Pieksämäki. 3 s.

Piispainkokouksen istunnon avauspuhe. – Piispainkokouksen pöytäkirja 13.–14.2.1990. S. 2–6.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 183–187.

Miten saamme hyvän raamatunkäännöksen? – Turun arkkihiippakunnan 15.3.1990 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. S. 58–62.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2225. s.

Arkkipiispan tervehdys. – Eläkeliitto nro 5.

Nyt on luovan ajattelun aika. – Km 30.11.1990.

Materialismi voi syövyttää meidän lippumme. – Km 21.12.1990.

Lehdellä erityinen vastuu työn innoittajana (Piispat tervehtivät 85-vuotiasta Kotimaata). – Km 7.12.1990.

Arkkipiispan tervehdys Suomen pyhäkoululaisille. – Lasten pyhäkoululehti nro 7.

Hän tulee kuitenkin. – Pappilan posti nro 2.

Arkkipiispan tervehdys (Japanin-lähetysten juhlapäivänä). – Sanansaattaja 13.12.1990.

Kirkko irrottautumassa valtiovallasta (alustus arkkipiispan ja päätoimittajien tapaamisessa). – US 1.4.1990.

Myös: Myös maan päällä. 1992. S. 113–117.

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström muutosten maailmassa: "Hiljaisuus ja rukous – kirkon keinot". – Demari 13.4.1990 (Seppo Halminen & Kalevi Keski-Korhonen).

(Haast.) Suhteessamme pakolaisiin näkyy uskomme todellisuus. – Eteenpäin 1.6.1990 (Taina Hynninen).

(Int.) Bilden i spegeln. – Finländsk journal nr 1 (Rolf Kokkola).

(Int.) Etiska värderingar på kommande, men... Ibland skäms han över att vara finländare. – Hbl 8.9.1990 (Stig Kankkonen).

(Haast.) Arkkipiispan joulusanoma: Hän on tänään keskellämme. – Hengellinen kuukauslehti 102, s. 400–403 (Sirku Nyström).

(Haast.) "Minullakin on ystäviä, jotka ovat saaneet apua." Arkkipiispa John Vikström uskoo ihmeperantumisiin. – Iltalehti 25.1.1990 (Pentti J. Rönkkö).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström ja suomalaiset arvot. Elämän ryöstöviljely pelottaa. – Iltalehti 1.12.1990 (Olli Valtonen).

(Haast.) Arkkipiispa Vikström motoristimestusta: "Tyhjäkäynti sopii ihan hyvin". – IS 14.5.1990 (Tuomas Manninen).

Keskustelua: Timo Saarinen, Tukeeko arkkipiispa tyhjäkäyntiä? – Kirkko ja kaupunki 9.5.1990.

(Haast.) (& Vappu Taipale & Markku Niskala) Romania-dokumentti järkytti suomalaispäättäjät: Käsittämätöntä julmuutta! – IS 13.10.1990 (Tarja Ahokas).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström muistuttaa pääsiäisen lupauksesta: Ylösnoussut Kristus on läsnä kaikessa elämässä. – Km 12.4.1990 (Tuomo Korteniemi).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström toivoo lisää nuoria mukaan lähetystyöhön. "Lähetyskannatusta voitaisiin lisätä." – Km 29.6.1990 (Pekka Karvanen).

(Int.) The Archbishop the Finns listen to. – Look at Finland nr 4 (Olav S. Melin).

(Haast.) Nationalismin välineeksi joutumista varottava. Kirkkojen täysi tuki yhdentyvälle Euroopalle. – Länsi-Suomi 2.6.1990 (Kirsi Uola).

(Haast.) Arkkipiispa Vikström Kuopiossa: Kirkon yhteiskunnallisen profiilin nostaminen ei ole itseisarvo. – SS 16.6.1990 (Pauli Juusela).

1991

Arkkipiispa John Vikström ekumeenisessa jumalanpalveluksessa [joka pidettiin Pyhän Birgitan pyhimykseksi julistamisen 600-vuotismuiston johdosta] Pyhän Pietarin kirkossa Roomassa 5. lokakuuta 1991. – Näköala nro 5, s. 11–13.

Myös: Km 11.10.1991; Armon laakson kautta. – Usko ja uskallus. 1998. S. 70–75.

Engl.: Attraverso la valle di grazia (vain otsikko italiaksi). – L'Osservatore Romano 7.–8.10. 1991; Ecumenism is a pilgrimage through the valley of grace. – L'Osservatore Romano 14.10.1991; "... And Make Me Ready to Follow It". – Catholic International 1–14 December 1991; Archbishop John Vikström's address. – Information Service. The Pontifical Council for Promoting Christian Unity 1992 nr 80; Through the Valley of Grace. – Reconciliation and Hope. 1998. S. 10–13; Reseptio 2011 nro 2, s. 112–114.

(& *Alexy, Metropolitan of Leningrad and Novgorod*) Communiqué on the Eighth Theological Discussions between the Evangelical Lutheran Church of Finland and the Russian Orthodox Church. – Creation. The Eighth Theological Discussions between the Evangelical Lutheran Church of Finland and the Russian Orthodox Church. Pyhtitsa and Leningrad, June 9th–19th 1989. Documents of the Evangelical Lutheran Church of Finland 3. Helsinki. S. 13–19.

(& *Birgitta Vikström*) Isovanhempien rukous. – Kotien rukouskirja. Toim. Kalevi Virtanen. Keuruu. S. 106.

Kirkkojen maailmanneuvosto Canberran jälkeen. – Pyhä Henki luo uutta. Ekumeenisen liikkeen haasteet tänään. Toim. Jaakko Rusama & Risto Saarinen. Suomen ekumeenisen neuvoston julk. XXXIV. Juva. S. 134–137.

[Puheenvuoro]. – Lasten tilanne – kansainvälinen vastuumme. Suomalaisten vaikuttajien puheenvuoroja lasten tilanteesta maailmassa. Helsinki. (Suomen UNICEF-yhdistys). S. 5–6.

Arkkipiispa John Vikströmin avauspuhe 6.5.1991. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Kevätistuntokausi 1991. Liite X. Pieksämäki. 4 s.

Ruots.: Ansvaret för utbildning och uppfostran omfördelas i vårt land. – Kristillinen kasvatus 65 nro 4, s. 24–27.

Piispainkokouksen istunnon avaus. – Piispainkokouksen pöytäkirja 5.–6.3. 1991. S. 2–5.

Kriisiaika on etsikkoaika. – Turun arkkihiippakunnan 27.5.1991 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. S. 55–56.

Moninaisuus ja ykseys. – Turun arkkihiippakunnan synodaalokokous Porissa 3.–4.9.1991. Pöytäkirja ja liitteet. Liite 2. Kaarina 1992. S. 15–20.

Myös: Km 6.9.1991.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2236. 2 s.

(*et al.*) Piispat kehottavat hiljentymiseen ja palveluun. Paastossa ihminen suostuu katumukseen. – Km 8.2.1991.

(*et al.*) Luterilaisen kirkon piispojen pääsiäistervehdys: On löydettävä uusi tapa elää. – Km 28.3.1991.

Rukouskirjassa on kysymys enemmästä (avauspuhe neuvottelussa kotien rukouskirjasta). – Km 9.4.1991.

Kirkon ja yhteiskunnan uudistuttava kohti vapautta (puheesta Kuopion kirkkopäivillä). – Km 18.6.1991.

Arkkipiispan joulutervehdys (pääkirj.). – TS 24.12.1991.

(Int.) ”Det var blåsigare i Borgå stift”. – Abl 3.10.1991 (Heikki Jääskeläinen & Ulf Särs).

Även bl. a.: JT 29.9.1991; Vbl 29.9.1991; VN 1.10.1991; Öb 29.9.1991.

(Haast. & Int.) Arkkipiispa huolestuttaa elämän arvojen koveneminen & Ett hårdare samhälle väcker oro. – Ahjo 10.1.1991 (Henrik Helenius).

(Haast.) Toinen piispa Turkuun. – Al 30.9.1991 (Unto Lahtonen).

(Int.) ”Gud är större än våra tankar och tvivel”. – Bbl 1.10.1991 (Pia Maria Flodin).

(Haast.) Arkkipiispa harkitsisi veronkorotuksia. ”Hyväosaisten on nyt pakko uhrautua”. – Demari 1.10.1991 (Tapio Tuuri).

Sama: Kansan Lehti 2.10.1991.

(Haast.) Tarvitsemme maanläheistä hengellisyyttä. – Etelä-Saimaa 29.9.1991 (Heikki Jääskeläinen).

Sama: Sana 2.10.1991.

(Haast.) Piispan pojat löylyttivät Malagan pappisseminaarilaiset. ”Meitä yhdistää Kristus – ja jalkapallo.” – Futari nro 3 (Aila Seppälä).

(Int.) Ärkebiskopen har inga planer på att varva ner. – Hbl 1.10.1991 (Mathias Luther).

(Haast.) ”Suunnitteluvirhe” sanoo arkkipiispa. – Hiljaisuuden ystävät nro 1 (Tapani Erämaja).

(Haast.) Kirkolta potku maailman kaupan rakenteisiin. – HS 1.10.1991 (Anneli Tukia).

(Haast.) Kirkolta odotetaan laatua. – Kaleva 29.9.1991 (Pekka Koivisto).

(Haast.) Kirkonkin johtaja on ratkaisuisaan yksin. – Karjalainen 1.10.1991 (Aimo Kunttu).

Sama: ESS 29.9.1991 & Forssan Lehti 1.10.1991 & Hämeen Sanomat 30.9.1991 & Keski-Uusimaa 1.10.1991 & Lapin Kansa 30.9.1991 & Länsi-Savo 29.9.1991 & Länsi-Suomi 29.9.1991 & Pohjalainen 30.9.1991 & Um 1.10.1991.

(Haast.) Arkkipiispa valmis säästötalkoisiin. – Keskipohjanmaa 30.9.1991 (Helka Pyykkönen).

(Lausunto) Arkkipiispa ymmällään presidentin mielipiteistä: Kirkolla velvollisuus seisoa ihmisten rinnalla. – Km 4.6.1991.

Keskustelun avaus ja jatkoa: (Haast.) ”Kirkon yhteiskunnallisessa keskustelussa paljon populismia”. Presidentti Mauno Koivisto epäilee kirkon mielivän valtiosuhteesta itselleen etuja. – Km 31.5.1991 (Ritva Rasila); (Haast.) Vuosisadan erotarina. – HS 9.6.1991 (Vesa-Matti Lahti); (Haast.) Arkkipiispa toivoo lisää keskustelua kirkon ja valtion suhteista. Kansankirkko on elinkelpoinen. – Km 14.6.1991 (Ritva Rasila).

(Lausunto Neuvostoliiton tilanteesta) Arkkipiispa korostaa yhteenkuuluvuutta kirkkojen välillä. – Km 23.8.1991.

(Int.) Tänker Finlands ärkebiskop fira minnet av den heliga Birgittas helgonförklaring? – Korsets Budskap 8.4.1991 (Arne Herberts).

(Haast.) Suomen ja Ruotsin arkkipiispojen sekä paavin yhteinen jumalanpalvelus Vatikaanissa Pyhän Birgitan kunniaksi. – Kotiliesi 4.10.1991 (Sinikka Salokorpi).

(Haast.) (& Göran Hellberg) ”Kun katsot peiliin, pidä huoli, että kuvasi on ehjä.” – Lääkäri & urheilu nro 1 (Pekka Peltokallio).

(Int.) Finnish church official visits Fairport Harbor to mark anniversary. – The Plain Dealer (Cleveland, Ohio) 12.10.1991 (Nancy Lesic).

(Haast.) Arkkipiispa haluaa hiihdellä taivaassa. – Satakunnan Kansa 30.9.1991 (Helena Laine).

(Int.) Wir müssen dieselben Maßstäbe setzen. – Silta – Brücke (Suomalais-Saksalaisten Yhdistysten Liitto r.y:n virallinen puolivuosisjulkaisu) Nr 14 (Waltraud Bastman-Bühner). S. 8–10.

(Haast.) Arkkipiispa Vikström (!) kiristäisi verotusta. – Smaa 25.9.1991 (Pentti Manninen).

(Int.) En klackspark utan svordom. – Sportpressen julen 1991 (Stig Kankkonen).

(Haast.) Kansankirkko on kriittinen. – SS 9.5.1991 (Pauli Juusela).

- (Haast.) Euroopalla ei ole varaa itsekkyyteen. – SS 9.9.1991 (Pauli Juusela).
- (Haast.) Kirkon pitäisi tukea uskossaan heikkoja. – SS 29.9.1991 (Pauli Juusela).
- (Haast.) Kirkon pitää olla turva pakolaisillekin. – SSS 29.3.1991 (Heikki Yli-Mattila).
- (Haast.) Tunnen olevani turkulainen. – Suomen Turku nro 3 (Eeva Haapakoski).
- (Haast.) Sanan valta on kirkon ainoa valta. – TS 29.3.1991 (Eva Latvakangas).
- (Haast.) Yhdentyvä Eurooppa tarvitsee kirkkojen välistä yhteistyötä. – TS 29.9.1991 (Kari Vainio).
- (Haast.) 'Enemmän läheisyyttä, lämpöä ja empatiaa'. – Turun Päivälehti 28.9.1991 (Antti Vuorenrinne).
- (Haast.) Turhaan kiistelyyn ei nyt ole varaa. – US 1.10.1991 (Merja Perttula).
- (Haast.) Arkkipiispa odottaa kotien rohkeampaa puolustamista. – Uusi Aika 25.10.1991 (Tapio Seppälä).
- (Haast.) "Vasemmisto hakee kontaktia kirkkoon". – Uusi Rauma 2.12.1991 (Janne Rantanen).
- (Int.) Ärkebiskopen Vikström byter herdestav mot hammare på kumlingesemestern. – Åland 10.7.1991 (Mikaela Nyman).
- (Int.) Mera sprätt på gudstjänsten. – ÅU 28.9.1991 (Sonja Hellsten).

1992

Myös maan päällä. Artikkeleita, esitelmiä ja puheita sosiaalietiikan alalta. Toim. Matti Peiponen. STKS julk. 176. Vammala. 305 s.

Myös: Lutherin regimenttiopin poliittinen ja yhteiskunnallinen merkitys. 1983; Kuvansa kadottanut ihminen. Eräitä kristillisen ihmis- ja historiankäsityksen pääpiirteitä. 1980; Livskvalitet i kristet perspektiv. 1974; Rakkaus ja oikeudenmukaisuus. 1973; Uskonto, kirkko ja moraali. 1986; Asiallista rakastamista. 1971; Vastuumme luomakunnasta. 1988; Miten seurakuntalainen voi muuttaa rakenteita hädän ja kärsimyksen poistamiseksi? 1989; Elämän puolustaminen ja elämän ryöstöviljely. 1990; Kirkko irrottautumassa valtiovallasta. 1990; Kirkko ja rakennemuutoksessa elävä ihminen. 1989; Kirkon tehtävät 1990-luvulla. 1989; Kirkko nostamassa profiiliaan yhteiskunnallisessa keskustelussa. 1985; Kansainvälisen vastuumme kristillinen perusta. 1978; Piispainkokouksen istunnon avauspuhe. 1990; Kyrkorna och den nya ekonomiska världsordningen. 1978; "Ja maassa rauha." 1987;

Elämä ja rauha. Saarna rauhankonferenssin päätösjumalanpalveluksessa Upsalan tuomiokirkossa 23.4.1983. 2011; Huomisen haasteet oikeusjärjestykselle. 1984.

Arv.: M. Mäkisalo – HS 28.10.1992; J. Villa – Etsijä 4/1992.

Archbishop Vikström's presentation (Meeting with Nordic Lutheran bishops at the Pontifical Council for Promoting Christian Unity 7.10.1991). – Information Service. The Pontifical Council for Promoting Christian Unity nr 80, 1992. S. 27–28.

Arkkipiispa John Vikströmin tervehdys. – Päivätyökeräys 1992. Oppimateriaali. S. 5.

Arkkipiispan tervehdys. – Kirkon ulkosuomalaistyö. Vuosikertomus 1991. S. 3.

Kyrkan och tankefriheten. – FT 231–232 (1992), s. 368–378.

Även: Meddelanden från Åbo Akademi nr 8, s. 4–5.

Mihin suuntaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja valtion suhteita olisi kehitettävä? – TA 97 (1992), s. 48–51.

Miten Raamattua on luettava? – ”Kuinkas luet”. Turun arkkihiippakunta 1993. Vuosikirja 42. Loimaa. S. 7–12.

Mitä kirkko odottaa teologialta tänään? (esitelmä STKS:n ja SKHS:n Helsingissä 13.11.1991 järjestämässä juhlasymposiumissa). – Teologia kirkossa ja yhteiskunnassa. STKS julk. 180 & SKHS toim. 158. Jyväskylä. S. 149–157.

(& *Vladimir, Rostovin ja Novotserkasskin Metropoliiitta*) Tiedonanto Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Venäjän ortodoksisen kirkon yhdeksännestä teologisesta oppikeskustelusta. – Reseptio nro 1, s. 3–7.

Engl.: Documents of the Evangelical Lutheran Church of Finland 5. Helsinki 1993. S. 9–13.

Usko on liikkeelle lähtemistä (saarna Kuninkaallisen Turun Akatemian vihkimisen 350-vuotisjuhla jumalanpalveluksessa Turun tuomiokirkossa 15.7.1990). – Universitas Helsingiensis 350. Keuruu. S. 147–149.

Uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus (Uskonnon merkitys kulttuurille -seminaarissa 1.–2.11.1991 pidetty alustus). – Kristillinen kasvatus 66 nro 1, s. 12–15.

Wir suchen gemeinsam den Weg zur Einheit (arkkipiispa Johannes & piispa Paul Verschuren, puhe paavin vastaanotolla Vatikaanissa 20.1.1992). – L'Osservatore Romano 7.2.1992.

Work in Modern Society. – A Servant of the Neighbour. Ed. Yrjö von Grönhagen. Publication of Ordo Sancti Constantini Magni (OCM). S. I. [1992]. S. 112–119.

Arkkipiispa Vikströmin päätöspuhe 11.1.1992. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Syysistunto 1991. Ylimääräinen istunto 10.–11.1.1992. Liite VII. Pieksämäki. 2 s.

Arkkipiispa Vikströmin avauspuhe kirkolliskokouksessa 4.5.1992. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Kevätistunto 1992. Liite X. Pieksämäki. 3 s.

Myös: Km 5.5.1992, Uskonnonvapaus antaa oikeuden myös uskonnon opettamiseen.

Arkkipiispa Vikströmin päätöspuhe 5.11.1992. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Syysistunto 1992. Liite X. 3 s.

Piispainkokouksen istunnon avaus. – Piispainkokouksen pöytäkirja 11.–12.2.1992. S. 2–5.

Myös: Km 14.2.1992, Alhaalta kasvava kirkko.

Kansankirkkona pelkojen maassa. – Turun arkkihiippakunnan 17.3.1992 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. S. 56–58.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2246. 2 s.

Arkkipiispan saarna (Eläkeliiton hengellisillä kesäpäivillä Porissa). – Eläkeliitto nro 3.

Paikallislehden hengellinen merkitys. – Harjavallan Seutu 7.10.1992.

Vapauden, luottamuksen ja rohkaisun henkeä. – Km 14.1.1992.

Kirkot rakentavat uutta Eurooppaa (lyhennelmä saarnasta suomalaisessa ekumeenisessa jumalanpalveluksessa Rooman Santa Maria Sopra Minerva -kirkossa 19.1.1992). – Km 24.1.1992.

Eurooppa tarvitsee sisäistä uudistumista (saarna ekumeenisessa ETYK-jumalanpalveluksessa Helsingin tuomiokirkossa). – Km 3.4.1992.

Engl.: The Fourth Basket. – Reconciliation and Hope. 1998. S. 14–16; Reseptio 2011 nro 2, s. 115–117.

Myös: Neljäs kori. – Usko ja uskallus. Jyväskylä 1998. S. 76–81.

Jumalan sana on luova voima (lyhennelmä saarnasta Raamatun 350-vuotisjuhlavuoden valtakunnallisessa juhla jumalanpalveluksessa Turun tuomiokirkossa). – Km 4.8.1992.

Raamattu on vaikuttanut koko yhteiskuntaan. – Km 9.10.1992.

Ristin teologia kestää (lyhennelmä saarnasta Suomen itsenäisyyden 75-vuotisjuhla jumalanpalveluksessa Helsingin tuomiokirkossa). – Km 8.12.1992.

Suomen Piipiaseuralle. – Raamattulähetys nro 1, s. 12.

Lain vastattava kansan oikeustajua (esitelmä Turun kauppakamarin järjestämässä Studia Generalia -luentosarjassa). – TS 17.10.1992.

(Haast.) Arkkipiispa Vikström karistaa pölyjä kauhtanastaan. ”Mooseksen potku on hyvä, mutta TPS on vielä parempi”. – Demari 17.12.1992 (Seppo Peltoniemi).

(Int.) Ärkebiskopen om aborttdiskussionen: ”Jag vill inte tala om krig utan de etiska problemen”. – Hbl 10.12.1992 (Mardy Ström).

(Haast.) Arkkipiispan mielestä uskontotunteja pitäisi päinvastoin lisätä. – HS 18.3.1992 (Irma Stenbäck).

(Haast.) Arkkipiispa pitää haasteista. John Vikström kommentoi jalkapallo-ottelua televisiossa. – HS 9.12.1992 (Jarmo Färdig).

(Haast.) Raamatun jumala ei värähtele, vaan rakastaa. – IS 29.8.1992 (Heli Karhumäki).

(Haast.) ”Euroopan on kuultava kolmannen maailman hätää”. – Keskipohjanmaa 27.9.1992 (Leena Nygård).

(Haast.) ”Kirkon tehtävänä on olla yhteiskunnan omanatuntona”. – Kouvolan Sanomat 11.10.1992 (Helena Vaittinen).

(Haast.) On ero puolueella ja kirkolla. – Kristityn Vastuu 17.12.1992 (Esa Erävalo).

(Haast.) Hallitukselta on puuttunut psykologinen silmä. – Lalli 20.10.1992 (Jari Rauhamäki).

(Int.) Situationen kräver solidaritet – och solidaritet kostar. – Löntagaren 13.4.1992 (Jan-Erik Wiik).

(Haast.) ”Puhukaa ja tukekaa toinen toistanne”. – Osuuspankkilehti nro 10 (Pälvi Kekki).

(Haast.) Kansan hätä on myös kirkon hätä. – Palkkatyöläinen 13.4.1992 (Leena Seretin).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikströmin arvio laman merkity[kse]stä kirkolle: Enemmän työtä ja vähemmän rahaa. – SuurKeuruu 24.8.1992 (Sari Saloranta).

(Haast.) Yhdentyminen ei muuta Euroopan uskonnollista karttaa. EY vilkastuttaa kirkkojen yhteistyötä. – TS 6.1.1992 (Pia Hanttu-Kiskonen).

(Haast.) Säästöpolitiikka iskee kaikkein heikoimpiin. – TS 17.4.1992 (Eva Latvakangas).

(Haast.) Kriisi voi olla resurssi. – UutisRaisio 10.9.1992 (Marja Heinonen).

1993

Challenge and opportunity. Opening speech. – The Finnish Lutheran-Orthodox dialogue 1989 and 1990. Documents of the Evangelical Lutheran Church of Finland 4. Helsinki. S. 11–12.

(& *Vladimir, Metropolitan of Rostov and Novocherkassk*) Communiqué on the Ninth Theological Discussions between the Evangelical Lutheran Church of Finland and the Russian Orthodox Church. – Järvenpää 1992. The Ninth Theological Discussions between the Evangelical Lutheran Church of Finland and the Russian Orthodox Church. Documents of the Evangelical Lutheran Church of Finland 5. Helsinki. S. 9–13.

Suom.: Reseptio 1992 nro 1, s. 3–7.

Elää kuolemaan saakka (3. pohjoismaisen saattohoitokongressin avaussanat, Turku 3.–5.6. 1993). – Syöpä Cancer nro 5, s. 24–26.

Ruots.: Att leva intill döden. – Syöpä Cancer nro 3–4, s. 16–18.

(& *Birgitta Vikström*) En hälsning från insamlingens beskyddare. – Räck oss handen. Storinsamlingen för Folkhälsans vård av barn och unga med handikapp. S. 2.

Jumalan virrassa (puhe Porin herättäjäjuhlilla 9.7.1993). – Diakonia 34 nro 6–7, s. 4–5.

Kirkko ja media (puhe kirkon tiedonvälityspalkinnon luovutustilaisuudessa 5.1.1993). – Kanava 21, s. 123–124.

Kristillisten traditioiden merkitys nykypäivän perheelle. – Niin pitkä on matka. Turun arkkihiippakunta 1994. Vuosikirja 43. Loimaa. S. 6–10.

Laki ja omatunto. Studia generalia -luento Turussa Akatemiatalon juhlasalissa 13.10.1992. – Palon jälkiä. Juhlakirja teologian tohtori h.c. Toivo I. Palon täyttäessä 80 vuotta 30.10.1993. Toim. Juhani Veikkola. Helsinki. S. 95–101.

Arkkipiispa John Vikström[in] puhe kirkolliskokouksen kevätistuntokauden avajaisissa 3.5.1993. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Kevätistuntokausi 1993. Liite XI. Helsinki. 3 s.

Myös: Askel 20.5.1993.

Arkkipiispa Vikströmin päätöspuhe 12.11.1993. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Syysistuntokausi 1993. Liite VIII. Helsinki 1994. 3 s.

Asioiden tekeminen oikein ja oikeiden asioiden tekeminen. –Turun arkkihiippakunnan 16.3.1993 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. S. 8–11.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2255. 2 s.

Elämä on joukkuepeliä – joukkuepeli on elämää. – Ilopilkku nro 13.

Myös: Elämä on joukkuepeliä. [1995]. S. 2–4.

Hyvät naisteologit ja miespapit! (vastaus yhteiseen kannanottoon arkkipiispan homoseksuaaleja koskeneen lausunnon johdosta). – Km 16.7.1993.

Enemmän työtä vähemmällä rahalla (lyhennelmä alustuksesta päätoimittajien lounastilaisuudessa Helsingissä). – Ks 15.11.1993.

Sytytämme kynttilän (pääkirj.). – TS 24.12.1993.

(Haast.) Arkkipiispan joulusaarna. – Kansan Uutiset. Viikkolehti 23.12.1993 (Tapio Kari).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström jatkaa homokeskustelua: ”Tekopyhyyttä, hurskastelua ja valtataistelun makua”. – Km 23.7.1993 (Tapani Ruokanen).

(Haast.) Arkkipiispan haastattelu Yleisradiossa [2.4.1993, haastattelijana Tapani Leisti]. – Km 30.7.1993.

Myös: Perusta nro 3, s. 108–109 (osa).

(Haast.) ”Kirkon ja valtion suhdetta ei saa muuttaa talousratkaisuilla”. – Km 8.10.1993 (Riitta Korkeakivi).

(Int.) ”Nu tvingas vi tänka efter vad som verkligen är viktigt”. – Kyrkans Tidning nr 16 (Ingabritt Tomboulidou).

(Haast.) Teologia tuo elämänläheisyyden kirkkoon. – Kyyhkynen nro 1 (Anssi Elenius).

(Haast.) ”Uskonpuhdistuksen on jatkettava kirkossa”. – Nykyaika nro 44–45.

(Haast.) Arkkipiispa hyväksyy rauhaanpakottamisen vihoviimeisenä keinona. – Nykypäivä 24.6.1993 (Lauri Kaira).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström muistuttaa Jeesuksen sanoin: Tehkää kaikki se, mitä toivoisitte itsellenne tehtävän. – Prosentti nro 1 (Heino Ylisipola).

(Haast.) Arkkipiispan sanoja. – Samsara nro 3 (Tuomas Martikainen & Outi Tukia).

(Haast.) Arkkipiispa on sidottu piispojen homokannanottoon. ”Yksityishenkilönä voisin sanoa toisin”. – SK 6.8.1993 (Saska Saarikoski).

(Haast.) Lasku nousun huumasta on maksettava yhdessä. – TS 9.4.1993 (Pia Hanttu-Kiskonen).

(Haast.) Palloileva piispan poika. – Veikkaaja 6.4.1993 (Jouko Laihanen).

1994

Arkkipiispan tervehdys juoksukoululaisten EM-kisaleirille. – Flying Finns. Suomen juoksukoulujen erityislehti nro 2.

”Die Grenze ist der fruchtbare Ort der Erkenntnis”. (På svenska). – Abiturfestschrift 1994 der Deutschen Schule Helsinki mit Beiträgen führender Persönlichkeiten des politischen, wirtschaftlichen und geistig-kulturellen Lebens in Deutschland und in Finnland. S. 1–2.

Hallinto, osa seurakunnan elämää. – Reiluun peliin. Turun arkkiihppakunta 1995. Vuosikirja 44. Pieksämäki. S. 7–9.

”Icke av bröd allenast...”. Om kompetens och kvalifikation på 2000-talet (föredrag i Lund, februari 1994). – FT 235–236 (1994), s. 167–171.

Myös: ”Icke av bröd allenast...”. Några tankar om kompetensändringar och kvalifikationskrav i det kommande århundradet. – Nordisk Ministerråds utbildnings- og forskningskonferens, Lund, febr. 1994. TemaNord 1994: 558. S. 35–38.

Norjaksi: ”Ikke av brød alene...”. Oversettelse ved Odd Lund. – Schola. Tidsskrift om utdanning. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Nr 5/1994. S. 32–34.

Ks. myös: Ei ainoastaan leivästä. 1988.

Olemme kuuluneet Eurooppaan jo piispa Henrikin ajoista lähtien. – Kauppakamari 23.8.1994, s. 11–12.

Spontanitet och frivilliga insatser som en resurs i det nordiska samhällsbygget. – Nordisk ekumenisk orientering nr 4. December 1994. S. 3–8.

Även: Folkörelserna och välfärdssamhällets framtid i Norden. 1995.

Uuden luomisen juhla. – Sovinnon postilla. Toim. Rauni Rautavuori. Jyväskylä. S. 116–117.

Valo loistaa pimeydessä. – Opettaja nro 50–52, s. 3.

”Älä sorra muukalaista”. – MoniTori nro 3, s. 4–5.

Arkkipiispa John Vikström[in] puhe kirkolliskokouksen kevätistuntokauden avajaisissa 2.5.1994. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Kevätistuntokausi 1994. Liite X. Helsinki. 4 s.

Arkkipiispa Vikströmin päätöspuhe 11.11.1994. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Syysistuntokausi 1994. Liite XI. Helsinki 1995. 2 s.

Kansakunnan eheydestä (piispainkokouksen avauspuhe). – Piispainkokouksen pöytäkirja 15.–16.2.1994. S. 2–5.

Armoa perheillemme! – Turun arkkhiippakunnan 19.3.1994 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. S. 10–12.

Joulutervehdys Turun arkkhiippakunnalle. – Turun arkkhiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2262. 2 s.

Euroopan arvot (vieraskynä). – HS 27.4. 1994.

Keskustelua: Marja-Liisa Swantz & Ulla Klötzer & Hilikka Pietilä,
Onko arkkipiispa liian hyväuskoinen? – Vaihtoehto EU:lle nro 5–6.

(& *Eero Huovinen*) Avoin vastaus kansanedustaja Olli Rehnille. – Kirkko ja kaupunki 27.4.1994.

Keskustelua: Seppo Simola, Kaikkien iltalypsyjen äiti (pääkirj.). – Kirkko ja kaupunki 20.4.1994; Olli Rehn, Avoin kirje evankelis-luterilaisen kansankirkon ja Helsingin seurakuntien johdolle. Hyväksyykö kirkon johto kansan kahtiajaon ja vihan lietsonnan? – Kirkko ja kaupunki 27.4.1994.

Olkaa rauhantekijöitä. – Kylkirauta nro 4, s. 5.

Meidän vierellemme (pääkirj.). – TS 24.12.1994.

Rejält deklarerera EU-ståndpunkten. John Vikström svarar Göran Djupsund. – Vbl 15.9.1994.

Diskussion: Göran Djupsund, ”Har du övervägt EU-utspelet?” Öppet brev till ärkebiskop John Vikström. – Vbl 3.9.1994.

Ärkebiskopen kompletterar. – ÅU 30.8.1994.

Diskussion: Torbjörn Kevin, Selektiv solidaritet (led.). – ÅU 27.8.1994.

(Haast.) Koivisto kunnioittanut kirkon itsenäisyyttä. – Demari 1.3.1994.

(Haast.) John Vikström – totuudentorvien ja moraalinvartijoiden piilevä kauhu. – Etsijä nro 2 (Janne Villa).

(Haast.) Yhteinen tavoite on nuorten eheys. – Futari nro 5.

(Haast.) Kirkkomme uhat ja mahdollisuudet nyt ja tulevaisuudessa. – Herää Valvomaan nro 9 (Raimo Mäkelä).

(Int.) En politisk husbonde kan lura bakom prästens röst. – Hbl 8.5.1994 (Tommy Westerlund).

Diskussion: Bo Stenström, Följa John – men hur? (led.) – Hbl 8.5.1994; Tapani Ruokanen, ’Ingen Kotimaa-ledare mot Elisabeth Rehns tro’. – Hbl 27.5.1994; John

Vikström, Valet och Kotimaas politiska celibat. – Hbl 1.6.1994; Mikael Björnberg, Årkebiskopens gränsdragning. – Hbl 5.6.1994.

(Haast.) Uskonkysymys EU ei ole. – Hyvä Sanoma lokakuu 1994.

(Int.) Dags för andra varvet för folkrörelserna. – Info. Nordens folkelige forsamling (Anja Kuusisto).

(Haast.) Kohu Jeesus-kirjasta tervetullutta keskustelua. – IS 1.4.1994.

(Haast.) ”Ilman nuorten panosta kirkon käy huonosti”. – Km 7.1.1994 (Ritva Rasila).

(Haast.) Uusi kierros on jo alkanut. – Km 25.3.1994 (Ritva Rasila).

(Haast.) Kirkko ei harkitse homoparien vihkimistä. – Km 17.6.1994 (Ritva Rasila).

(Haast.) Kirkosta ei saa tulla puolueiden temmelyskenttä. – Kristityn Vastuu 1.9.1994 (Esa Erävalo).

(Haast.) Lama on kirkolle haaste. – Pohjalainen 27.3.1994 (Riitta Koski).

(Haast.) Kristityillä on velvollisuus puolustaa elämää. – Sotainvalidi nro 2 (Arto Lillberg).

(Haast.) Arkkipiispa vaalisi eheyttä. – Smaa 12.7.1994 (Mari Manninen).

(Haast.) Talvikynttilöiden haastattelussa arkkipiispa John Vikström. – Talvikynttilät 1994 (Urpo Karjalainen).

(Haast.) Arkkipiispa on huolissaan rasismien noususta ja yhteiskunnan kovenemisestä. ”Tiedotusvälineillä on vastuu ilmapiiristä”. – Turkulainen 8.6.1994 (Leena Pitkänen).

Myös: Keravan Seutu 30.6.1994.

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström varoittelee urheilijoita kiittämästä Jumalaa voiton hetkellä. ”Se on tehtävä hyvin varovaisesti”. – Turkulainen 14.12.1994 (Janne Rantanen).

(Haast.) (& Fredrik Brosche & Timo Holma & Eero Junkkaala & Riitta Aaltonen) Suomeen ei toivota Ruotsin mallia. – Uusi Tie 7.9.1994 (LH).

(Haast.) John Vikström, arkkipiispa. – Ylioppilaslehti nro 14.

1995

Elämä on joukkuepeliä. [Sisältää neljä John Vikströmin Elämä on joukkuepeliä -projektin seminaareissa 1993–1995 pitämää esitelmää]. Suomen Palloliitto. [1995]. 17 s.

Arkkipiispa John Vikström vastaa. Mitä odotatte tulevaisuuden poliisilta? – Sireeni. Turun ja Porin läänin poliisihallinnon tiedotuslehti nro 4, s. 3.

Folkrörelserna och välfärdssamhällets framtid i Norden (föredrag vid Nordens folkliga församling i Köpenhamn 24.–26.10. 1994). – TA 100 (1995), s. 40–46.

Även: Spontanitet och frivilliga insatser som en resurs i det nordiska samhällsbygget. Nordens folkliga församling. En rapport från det första mötet i Hvidovre, Köpenhamn, 24.–26.10 1994. [1995]. S. 8–13. [Av personliga skäl kunde John Vikström själv inte närvara på NFF. Hans föredrag lästes i stället upp av Gunnar Grönblom.]

Kirche und Staat im Finnland der Gegenwart. – Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte 112 (Referat auf dem Internationalen Symposion über das Verhältnis von Staat und Kirche in Løgumkloster (Dänemark), 11.–15. Mai 1994). S. 400–406.

Koulu ei ole marketti. Kristillisestä etiikasta oikeat arvot. – Opettaja nro 33, s. 14–15.

De nordiska kyrkorna och EU. – Nordisk kyrklig storstadskonferens Åbo 29.5.–31.5.1995. [Åbo]. S. 2–10.

Porvoon yhteinen julkilausuma luterilaisesta näkökulmasta ja sen merkitys luterilais-roomalaiskatoliselle dialogille (esitelmä Autuaan Neitsyt Marian seuran ja Centro pro Unionen järjestämässä tilaisuudessa Roomassa 18.11.1994). – Reseptio nro 1, s. 3–10.

Engl.: The Porvoo Common Statement from the Lutheran Point of View and the Statement's Significance for the Lutheran-Roman Catholic Dialogue. – Centro pro Unione N. 47 – Spring 1995. S. 3–7; Reseptio 2011 nro 2, s. 66–75.

Savenvalajan käsissä. – Savenvalajan unelma. Juva. S. 11–15.

2. p. 1995; 3. p. 1996.

Suomi ja kirkko. – Osamme, onnemme. Turun arkkhiippakunta 1996. Vuosikirja 45. Turku. S. 6–8.

'Tend my Sheep'. Sermon at the Consecration of a Bishop [Jorma Laulaja]. – Unity Digest (published by the Council for Christian Unity of the General Synod of the Church of England) nr 13, s. 21–22.

Var är du? Beredelseord vid jubelhögmässan i Uppsala domkyrka & The Next Steps on the Road Towards Unity in Faith and Love. Comments on the Introduction by Cardinal Cassidy. – Svenska kyrkans jubelfest 20–22 augusti 1993. The Church of Sweden. Jubilee Festival, August 20–22, 1993. Uppsala. S. 73, 120–122.

Myös (engl.): Reseptio 2011 nro 2, s. 57–69.

Var står vi, vart går vi? Ett försök till ekumenisk positions- och kursbestämning för den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland (Nordiskt KV-/KEK-möte i Järvenpää 13.–15.1.1995). – TA 100 (1995), s. 244–249.

Myös (engl.): Reseptio 2011 nro 2, s. 15–22.

Viisauden varjossa. – Viisauden varjossa. Suomen Liikemiesten Lähetysliiton 75-vuotisjuhlaulkaisu. Loimaa. S. 9–11.

Arkkipiispa John Vikström[in] puhe kirkolliskokouksen kevätistuntokauden avajaisissa 8.5.1995. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Kevätistuntokausi 1995. Liite X. Helsinki. 5 s.

Arkkipiispa Vikströmin päätöspuhe 10.11.1995. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Syysistuntokausi 1995. Pöytäkirja. Liite VIII. Helsinki 1996. 5 s.

Usko yksilöllisyyden aikakautena (piispainkokouksen avauspuhe). – Piispainkokouksen pöytäkirja 14.–15.2.1995. S. 2–5.

Erilaisuuden haaste. – Turun arkkihiippakunnan 9.3.1995 pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. S. 8–9.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2269. 2 s.

Arkkipiispan tervehdys. – Demari 2.3.1995.

Tarvetta keskusteluun uutisarvosteluista (päätoimittajalle lehden 10.1.1995 julkaiseman pääkirjoituksen johdosta). – HS 12.1.1995.

Svar till Juliana v. Wendt. – Hbl 9.12.1995.

Diskussion: Juliana v. Wendt, Öppet brev till ärkebiskopen. – Hbl 21.11.1995.

Kristus on jo edellämme. – Km 13.4.1995.

Kirkon oppi on kirkon visio. – Km 8.12.1995.

Rauhan juhla ja arki (pääkirj.). – TS 24.12.1995.

(Haast.) 'Ihmisarvo joutunut uhatuksi'. – Al 22.1.1995 (Jorma Marttala).

- (Haast.) Ihmisessä on yhä voimia hyvään. – Al 10.9.1995 (Tupu Anttila).
- (Haast.) On pelattava joukkueen hyväksi. – Askel-, Futari- ja JP-lehden liite keväällä 1995 (Hannu Nyman).
- (Haast.) ”Tästä kansasta löytyy vielä sisua ja kestävyyttä”. – Iltalehti 29.12.1995 (Pentti J. Rönkkö).
- (Haast.) ”Jos pappi ei usko, mitä hän voi puhua saarnatuolista?” – IS 3.4.1995 (Heli Karhumäki).
- (Haast.) ”Kyllä me tiedämme, mitä teemme”. – IS 6.5.1995 (Heli Karhumäki).
- (Haast.) Vammaisten voimavarat saattaisivat rikastuttaa kirkkoa ja yhteiskuntaa. – IS 14.7.1995 (Heli Karhumäki).
- (Haast.) Valtio­kirkollisuuden rippeet joutavat jo poistua. – Kaleva 30.9.1995 (Pekka Koivisto).
- (Haast.) (& Erik Vikström) Samassa hengessä. – Kodin Kuvalehti 2.2.1995 (Tuula Lehtisalo).
- (Haast.) Arkkipiispa kannustaa elämän joukkuepeliin. – Kotikirkko syyskuu 1995 (Laura Visapää).
- (Int.) ”Möt jubileumsåret i glädjens tecken”. – Liv & Spänst nr 3 (Bodil Mickels).
- (Haast.) Uskonnonopetus on kansalaisen oikeus. – Opettaja nro 51–52.
- (Haast.) Painotus pääsiäisen vietossa on muuttumassa. – Pieksämäen Lehti 14.4.1995 (Eeva Forslund).
- (Haast.) Myönteisyys kirkkoa kohtaan on kasvussa. – Sana 4.10.1995 (Olli Karhi).
- (Haast.) (& Tarja Halonen & Matti Wuori) Menetetty viattomuus. – SK 4.8.1995 (Reijo Rutanen).
- (Haast.) Arkkipiispa haluaa moraalialueita urheiluun ja elämään. – Smaa 29.9.1995 (Ulla-Maija Heikkilä).
- (Haast.) (& Per-Erik Lundh) Missä on solidaarisuus? – TS 27.8.1995 (Eva Latvakangas).
- (Haast.) Meri on kaunis hauta. – TS Extra 3.11.1995 (Jamie Nieminen).
- (Haast.) ”Lasten paikka ei ole öinen katu”. – Turkulainen 17.12.1995 (Pauli Uusi-Kilponen).
- (Haast.) (Aarne Laurila & metropoliitta Tiihon) Kirkko keskellä kylää? – Turun Päivälehti 23.8.1995 (Emilia Kivistö).
- (Int.) Ondskan ska inte få sista ordet. – ÅU 5.8.1995 (Johanna Sandström).
- (Int.) Mycket går ännu att rädda. – ÅU 30.12.1995 (Patricia Bruun).

1996

Avoimeen tiedottamiseen (alustus luottamushenkilöiden neuvottelupäivässä Paimiossa 19.10.1996). – Turun arkkihiippakunnan tiedotuslehti joulukuu 1996, s. 3–6.

(& *Landesbischof Dr. Klaus Engelhardt*) Communiqué. [Die dritte Konsultation zwischen der Evangelischen Kirche in Deutschland und der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands. Berlin, 31. März 1996.] – Reseptio nro 3, s. 47–48.

(& *Vladimir, Metropolitan of Kiev and all Ukraine*) Communiqué on the Tenth Theological Discussions between the Evangelical Lutheran Church of Finland and the Russian Orthodox Church. – Kiev 1995. The Tenth Theological Discussions between the Evangelical Lutheran Church of Finland and the Russian Orthodox Church. Documents of the Evangelical Lutheran Church of Finland 8. Helsinki. S. 7–11.

Hopp för mänskligheten? – AL 87 nr 4, s. 7–10.

Även: Vbl 27.2.1997.

Kirkon lähetystyö etsii yksiä kasvoja. – Kirkkomme lähetys nro 1, s. 5.

Kontinuität und Erneuerung in der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands. – Beiträge zur Stellung der Kirche in der Gesellschaft. Beiträge zur Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands 9. S. 7–8.

Luterilaisen kristityn identiteetti kansainvälistyvässä maailmassa (alustus kristillisten kansanopistojen neuvottelupäivillä ”Perinne ja muutos”, Eurajoki 18.–20.1.1996). – Kansanopisto nro 3, s. 4–6.

Myös: Kristillinen kasvatus 70 nro 3, s. 3–5; Usko ja uskallus. 1998. S. 141–152.

Engl.: Reseptio 2011 nro 2, 23–29.

Lähimmäisyydestä hyvinvointia. – Ruutiset (julk. Runosmäki-Seura r.y.) nro 1, s. 5.

Maaseudun ja kaupungin hedelmällisellä rajalla. – Maaseudun voima ja rohkeus. Jyväskylä. S. 15–20.

Mitä on rukous? (alustus Kansainvälisessä rauhanrukouksessa Roomassa 7.–10.10.1996). – Näköala nro 3, s. 9–12.

Engl.: What is Prayer? – Reconciliation and Hope. 1998. S. 17–24.

Onko solidaarisuus aikansa elänyt? – Täällä minkä tähden alla. Turun arkkihiippakunta 1997. Vuosikirja 46. Vammala. S. 8–13.

Reconciliation as a Gift of God. Theological Introduction. Versöhnung als Gabe Gottes. Theologische Einleitung. – Vision und Auftrag der Kirche in Europa. Kirchenleiterkonferenz für LFB-Mitgliedskirchen in Europa 8.–12. Dezember 1996 in Budapest, Ungarn. LWF/DMD Europe Desk. S. 55–68.

Myös: Reconciliation and Hope. 1998. S. 79–89; Reseptio 2011 nro 2, s. 49–56.

Sozialethische Überlegungen zum Abbau des Wohlfahrtsstaates (Vortrag gehalten anlässlich einer Konsultation zwischen der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands und der EKD am 28. März 1996 in Berlin). – Handreichung für den kirchlichen Dienst. Amtsblatt der Evangelisch-Lutherischen Landeskirche Sachsens 31.5.1996. [S. 1–4].

Myös: Deutsch-Evangelisch in Finnland. Nachrichten der Deutschen Gemeinde. Nr. 5, Mai 1996. S. 5–12; Ein Sozialstaat ist keine Konfektionsfabrik. Sozialethische Überlegungen zum Abbau des Wohlfahrtsstaates. – Die Zeichen der Zeit 1996 Nr 4. S. 136–140.

Suom.: Hyvinvointivaltion purkamiseen liittyviä sosiaalieettisiä näkökohtia. – Kanava 24, s. 208–213; Kytkin (lyhennelmä) nro 3, s. 2–9. Lyhentänyt MK (= Marja Kantanen); Reseptio nro 2, s. 52–61.

Keskustelua: Osmo Pekonen, Onko olemassa luterilaista sosiaalietiikkaa? – Kanava 24, s. 296–298.

Engl.: The Future of the Welfare State – Some Socio-Ethical Considerations. – Reconciliation and Hope. 1998. S. 68–78.

Ruots.: Socialetiska aspekter på nedmonteringen av välfärdsstaten. – Nordisk debatthefte '96 om velferdsstaten. Oslo 1996. S. 6–14.

Arkkipiispa John Vikström[in] puhe kirkolliskokouksen kevätistuntokauden avajaisissa 6.5.1996. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Kevätistuntokausi 1996. Liite XII. Helsinki. 4 s.

Myös: Km 10.5.1996, Kirkon on tuettava kansaa, mutta varottava kansallismielisyyttä.

Arkkipiispa Vikströmin päätöspuhe 7.11.1996. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Syysistuntokausi 1996. Liite VII. Helsinki 1997. 3 s.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ekumeeninen linja (piispainkokouksen avauspuhe). – Piispainkokouksen pöytäkirja 13.–14.2.1996. S. 2–7.

Myös: Reseptio nro 2, s. 3–8; Usko ja uskallus. 1998. S. 130–140.

Engl.: The Ecumenical Policy of the Evangelical Lutheran Church of Finland. – Reconciliation and Hope. 1998. S. 47–56; Reseptio 2011 nro 2, s. 30–37.

Kirkko on muukalaisuuden yhteisö. – Turun arkkihiippakunnan 16.3.1996 Raumalla pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. Turku. S. 9–10.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2275.

Kyrklig eftertanke. – Hbl 4.12.1996.

Diskussion: Matti Helin om religionen i vänsterpolitiken: Kyrkan knäde för Sovjet i onödan (intervju av Matti Helin). – Hbl 30.10.1996 (Mathias Luther); (Int.) ”Kyrkan behöver inte be om ursäkt för sin östpolitik”. – Hbl 5.11.1996 (Mathias Luther); Halvar Sandell, Stagnationens sista fäste? – Hbl 13.11.1996; Joakim Förars, Visst var också kyrkan undfallen. – Hbl 18.11.1996; Arto Luukkanen, Efterklokhet och själsligt lidande. – Hbl 25.11.1996; Olav S. Melin, Självkritisk debatt om kyrkans östrelationer behövs (led.). – Kp 28.11.1996; Professor Eino Murtorinne om vår kyrkas östrelationer: Historisk analys absolut nödvändig (intervju av Eino Murtorinne). – Kp 28.11.1996 (Kristina Fernström); Arto Luukkanen, Ekumeniken under Sovjets fredsoffensiv. – Kp 4.12.1996; För Ulf Särs är fredsarbetet ett frö till det goda: ”Nyttiga idioterna” behövdes (intervju av Ulf Särs). – Kp 19.12.1996 (Olav S. Melin); K. W. (Kim Wahlroos), Kräklan och spiken. – Hbl 5.12.1996; Stig Kankkonen, Den problematiska svekdebatten (led.). – Hbl 10.12.1996; Arto Luukkanen, Kyrkans ekumeniska jenkka. – Hbl 10.12.1996; Halvar Sandell, Stagnanterna ger inte upp. – Hbl 12.12.1996; Wolfgang Schmidt, Kyrkorna i väst svalde kommunistpropagandan med hull och hår. – Kp 12.12.1996; (Int.) Plats för rundabordsamtal med alla som var med (intervju av Johan Candelin). – Kp 19.12.1996; (Int.) Kyrkan har inget att dölja, säger ärkebiskopen och anser diskussionen nödvändig: Kyrkans fredsbudskap är ingen politisk propaganda. – Kyrkpressen 19.12.1996 (Olav S. Melin); Risto Lehtonen, Kuinka rähmällään luterilaiset kirkot olivat? – Kanava 24, s. 453–457.

Vikström opettaisi tunnustuksellisesti (Lukijan ääni, vastaus Jukka Weuron kysymykseen 29.12.1995). – IS 4.1.1996.

God or Mammon (Archbishop John Vikström at Gloria Dei Lutheran Church, Hancock). – Isien Usko – Faith of our Fathers nro 9.

Uskonnonvapaus kuuluu kaikille. – Kansan Uutiset 30.1.1996.

Keskustelua: Veikko Mäkinen, Avoin kirje arkkipiispa Vikströmille. – Kansan Uutiset 25.1.1996.

”Etiikka ei olisi aineen nimi”. – Km 12.1.1996.

Arkkipiispa vastaa. – Km 23.2.1996.

Sovituksen, sovinnon ja toivon palveluksessa (saarna Porvoon julistuksen juhlijumalanpalveluksessa Westminster Abbeyssä 28.11.1996). – Km 5.12.1996.

Myös: Sovinnon ja toivon palveluksessa. – Usko ja uskallus. 1998. S. 82–86.

Engl.: Homily. In the Service of Reconciliation and Hope. – Lutheran Forum Spring, 1997; Unity Digest November 1997; Reconciliation as a Gift of God. – Reconciliation and Hope. 1998. S. 25–28; Reseptio 2011 nro 2, s. 118–120.

Joulu on toivon juhla. – Km 20.12.1996.

Ärkebiskopen svarar Österbacka. – Kp 8.2.1996.

Diskussion: Ola Österbacka, Luthersk identitet. – Kp 1.2.1996.

Valo loistaa maailmaan. – Sotilasurheilu 5.12.1996.

Myös: IT-Invalidityö nro 12.

Ruots.: Bön vid julens ljus. – IT-Invalidityö nro 12.

Toivon juhla (pääkirj.). – TS 24.12.1996.

(Haast.) Ulkосуomalaiset löytävät kirkon uudella tavalla. – Amerikan Uutiset (Lantana, Florida) 29.8.1996 (Leena Isbom).

(Int.) Running out of time. Reflections on childhood, Ostrobothnia, business and ethics. – Coastline (published by Guldkusten Ab in co-operation with the Ostrobothnia Chamber of Commerce) 1996 (Peter Appel).

(Haast.) Syrjään jääminen ja vilttiketjussa istuminen ei tee kenellekään hyvää. – Futis-sanomat 5.6.1996 (Markku Lehtola).

(Haast.) Kristityillä motoristilla on tärkeä tehtävä. – Gospel Riders nro 1 (Juhani Partanen).

(Haast.) ”Tunnen joskus itseni hölmöksi kokeilujumalanpalveluksissa”. – Hengellinen Kuukauslehti nro 1 (Sisko Raitis).

(Haast.) ”Uusi todellisuus on jo nyt olemassa”. – Kirkko ja me 30.10.1996 (Kyllikki Krapinoja).

(Haast.) Yhteyksiä politiikkaan ja kulttuurimaailmaan voisi olla enemmänkin. – Km 5.1.1996 (Ritva Rasila).

(Haast.) Ajatuksia tiedosta, vallasta ja vastuusta. – Ks 7.1.1996 (Jouko Heikkinen).

(Haast.) ”Tarvitaan enemmän välittämistä ja luottamusta”. – Käsi kädessä nro 3–4 (Inkeri Salovaara).

- (Haast.) ”Jokaisella elämänvaiheella on oma tarkoituksensa”. – Lounais-Suomen Syöväntorjuntasanomat nro 1 (Kyllikki Krapinoja).
- (Haast.) Kirkko lupaa seistä maaseudun tukena. – Maaseudun Tulevaisuus 19.10.1996 (Eija Poutanen).
- (Int.) Vikström varnar för intolerans. Kyrkan inför stora utmaningar på 1990-talet. – Meddelanden från Åbo Akademi nr 2 (Peter Ehrström).
- (Haast.) (& Tauno Matomäki) Valta, suuri huuto ja hiljaisuus. – Optio 22.2.1996 (Antti Blåfield).
- (Haast.) Onko kirkko vieraantunut jäsenistään? – Sanansaattaja 21.11.1996 (Risto Pottonen).
- (Haast.) (& Juha Kukkonen) Koittaako kirkoille tasa-arvo? – SK 9.2.1996 (Heikki Juuri-Oja).
- (Haast.) Solidaarisuus yhdistää kirkkoa ja ay-liikettä. – STTK-lehti nro 1 (Leena Seretin).
- (Haast.) ”Vapaaehtoisten osallistumisesta ja vastuun kantamisesta oppia Amerikasta”. – Suomi–USA nro 3–4 (Jaakko Kivistö).
- (Haast.) Luterilaiset ja katolilaiset eheyttävät uskonpuhdistuksessa särkynyttä yhteyttä. – TS 6.4.1996 (Kari Vainio).
- (Haast.) Vikström aikoo kertoa Elisabet II:lle myös Porvoon kirkon ukkosenjohdattimesta. Arkkipiispalla perhosia vatsassa. – TS 26.11.1996 (Hannu Miettunen).
- (Haast.) ”Pitää tehdä hyvää, ei vain puhua siitä”. – Turkulainen 18.12.1996 (Leena Pitkänen).
- (Haast.) Suomineidon suursiivous, jossa heikot lakaistaan maton alle. – Turun Päivälehti 4.4.1996 (Teija Uitto).
- (Haast.) Arkkipiispa John Vikström pitää työn sosialisointia selviönä: ”Sen ohitse ei kyllä päästä!” – Uusi Aika 29.3.1996 (Tapio Seppälä).
- (Haast.) Arkkipiispan neuvo yritysjohtajille: Käskemisen ja kontrollin aika on ohi. – Varsinais-Suomen Yrittäjä nro 1.
- (Int.) (& Ingvar Dahlbacka) En reformator och hans arv – 450 år senare. – Årsbok för Borgå stift. Svenskt kyrkoliv i Finland. Vasa. S. 23–36 (May Wikström).
- (Int.) Gudstjänsten en fest för folket. – Öb 6.2.1996 (Birgitta Östdahl).

1997

Piispan potku nro 2. [Sisältää kuusi esitelmää, jotka John Vikström on pitänyt Elämä on joukkuepeliä -projektin seminaareissa 1993–1996]. Toim. Juhani Lavén & Jarmo Kavanti. Turku. 29 s. Kuv.

Contemporary Challenges to the Christian Church (a lecture given at Christ Church Cathedral in Indianapolis during the dialogue between the Disciples of Christ and the Evangelical Lutheran Church of Finland, July 30–August 3, 1996). – Mid-Stream. An Ecumenical Journal (published by the Council on Christian Unity, Indianapolis) Vol. 36, No. 2 (April 1997), s. 185–193.

Myös: Contemporary Challenges to the Christian Church as I see them. – Reconciliation and Hope. 1998. S. 57–67; Reseptio 2011 nro 2, s. 98–105.

Ekumeeninen tieni. – Siltaa rakentamassa. Turun arkkihiippakunta 1998. Vuosikirja 47. Vammala. S. 7–10.

Ruots.: Ekumeniken och jag. – Näköala nro 3, s. 14–15.

Hyvää kaikille? Hyvinvointiyhteiskunnan eettiset arvot ja perusteet. – Pettäkö pohja – muuttuuko malli? Hyvinvointiyhteiskunnan arvot ja järjestelmät tulevaisuuden Suomessa. 13. Lapin Tiede- ja kulttuuripäivän 1997 alustukset. Lapin Yliopiston hallintoviraston julkaisuja 38. Rovaniemi. S. 9–13.

Hädällä on kasvot (puhe Kirkon Ulkomaanavun 50-vuotisjuhlassa 20.9.1997). – Tule ja auta nro 4, s. 4–5.

Ruots.: Delandets fest. Ärkebiskop John Vikström i huvudtalet vid Kyrkans Utlandshjälps 50-årsjubileumsfest. – Tule ja auta nr 4, s. 20.

In the Service of Reconciliation and Hope. Sermon in Westminster Abbey, 28 November 1996. – Lutheran Forum 31 nr 1, s. 46–47.

Myös: Unity Digest (published by the Council for Christian Unity of the General Synod of the Church of England), November 1997. S. 26–27; Reconciliation and Hope. 1998. S. 25–28; Reseptio 2011 nro 2, s. 118–120.

Johdanto. – Kirkkojen Eurooppa. Puheenvuoroja uskosta, arvoista ja muutoksesta. Pieksämäki. S. 9–12.

Kaikki kentälle! – Liikuntaväki suvaitsevaisuuden poluille. Turku. S. 100–105.

Myös: Piispan potku nro 2, s. 20–23.

Kirkkojen Euroopalla ei ole rajoja. – Europa. Euroopan komission Suomen edustuston lehti nro 2, s. 19.

Kymmenen teesiä työstä, työttömyydestä ja ihmisarvosta (Työttömien ihmisoikeuspäivät Järvenpäässä 13.10.1997). – Kytkin nro 4, s. 26–28.

Myös: Sana ja työ nro 11–12; Potkuri nro 2, s. 3; Medivire nro 4, s. 10; Työssä työttömien kanssa. Helsinki 1998. S. 132–134.

Mitä sivistys mielestäni on? (puheenvuoro opetushallituksen tulosfoorumissa 25.1.1997). – Kristillinen kasvatus nro 3, s. 3–5.

Myös: Aikuiskasvatus 17 nro 1, s. 56–58.

Moraali – rajoite vai resurssi. Esitelmä Tampereen filosofiatapahtumassa. – Palvelun poluilta nro 3, s. 4–6 & nro 4, s. 16–19.

Myös: Yhteiskunnan etsittävä yhteisiä arvoja. – TS 25.5.1997.

Muutos henkilökohtaisena haasteena ja houkutuksena (puhe Nuorkauppakamarien valtakunnallisilla neuvottelupäivillä Turussa 18.10.1997). – Medivire nro 4, s. 8–10.

[Samtal i TV med Geo Stenius i serien ”Med perspektiv på en 80-åring”]. – Geo Stenius, Med perspektiv på en 80-åring (Rundradion Ab/Svenska verksamheten 5.12.1997). [Helsingfors]. S. 3 – 6.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko – uudistuva kansankirkko. – Suomalaisuuden juhlakirja. Jyväskylä. S. 60–65.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallinen merkitys 1990-luvun lopulla. – Kirkon kalenteri 1998. Toim. Aimo Virtanen. Pieksämäki. S. 25–29.

Tahtomalla vai ajautumalla – miten Suomi toimii huomenna? – Valtiolaivasta kiikkeriin jolliin? Nuoret ja nuorisotyö 90-luvulla. [Helsinki]. S. 8–13.

Torchbearer. – The Vision of Christian Unity. A Life Given to the Ecumenical Quest. Essays in Honor of Paul A. Crow Jr. Indianapolis. S. 278–279.

Vastuu lähimmäisestä (joulutervehdys). – Avain nro 7, s. 5.

[Arkkipiispan avauspuhe 12.5.1997]. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Kevätistunto 1997. Liite VII. Helsinki. 5 s.

Myös: Vaarallinen ja vapauttava muisto. – Usko ja uskallus. 1998. S. 97–103.

Arkkipiispa Vikströmin päätöspuhe 7.11.1997. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Syysistunto 1997. Helsinki 1998. Liite XI. 2 s.

Kirkkomme sosiaaliopetuksen perusteista (piispainkokouksen avauspuhe). – Piispainkokouksen pöytäkirja 11.–12.2.1997. S. 2–6.

Myös: Diakonia muutosvoimana. Diakonian vuosikirja 1996–1997. Helsinki. S. 7–12.

Voimavarojen vapauttamisesta seurakunnissa. – Turun arkkihiippakunnan 15.3.1997 Loimaalla pidetyn lakimääräisen hiippakuntakokouksen pöytäkirja. Liite 1. Turku. S. 7–9.

Joulutervehdys Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2283. 2 s.

Talkoohenki kunniaan. – Allergia & Astma nro 2, s. 7.

Toivon juhla – Auransilta nro 7, s. 5.

Myös: Toolilainen nro 4, s. 40.

Kirkolla laajin kokemus viikonlopputyön pulmista (Mielipide). – HS 12.1.1997.

Joulukirkkoon! Till julkyrkan! – IT nro 12, s. 7.

Joulun majakka. – Joulun ulapoilla ja kotona. Suomen Merimieskirkon joululehti 1997. S. 3.

Portti on auki! – Km 27.3.1997.

Rakentukaa eläväksi sillaksi (osa Lappeenrannan ja Viipurin kirkkopäivien päätöspuheesta). – Km 13.6.1997.

Kanssamme on Jumala (joulutervehdys). – Km 19.12.1997.

Mikä tekee sakramentin sakramentiksi? – Sanansaattaja 10.4.1997.

Siunattua Vapahtajamme syntymäjuhlaa. – Sotaveteraani – Krigsveteranen nro 7, s. 3.

Uusi rohkeus elää (pääkirj.). – TS 24.12.1997.

Vi vill ha en framtid (Hopp för mänskligheten?). – Vbl 27.2.1997.

Även: AL 1996 nr 4, s. 7–10.

(Haast.) Arkkipiispa pelikiellossa. – Al 16.11.1997 (Matti Kuusela).

(Haast.) ”Joulun sanoma uhkaa hukkaa markkinahumuun”. – Alueuutiset 21.12.1997 (Pär Landor).

Myös: Turkulainen 21.12.1997.

(Haast.) ”Arvomaailmamme kohtaavat usein”. – Demari 5.12.1997 (Marja Luumi).

(Haast.) Emme ole sokean kohtalon käsissä. – Vi är inga ödets offer. – Elävät Kivet – Levande Stenar toukokuu – maj 1997 (Matti J. Korhonen).

(Haast.) Avoimuutta, arvopohdintaa sekä panostusta lapsiin ja perheisiin. – Esitys uusiksi. Kunnanvaltuutettu 1997–2000. Vammala. S. 23–32 (Kauko Paksula).

- (Haast.) Kristinusko on toivon uskonto. – ET-lehti nro 11 (Tyyni-Ilta Jermo).
- (Haast.) Yhteistyö ja yhteys on parasta työssä. – Hyvä Sanoma nro 4 (Kristiina Kunnas).
- (Haast.) Ensin kauppa, sitten muut alat. – Km 7.2.1997 (Ritva Rasila).
- (Haast.) ”Perustulo ei olisi niin nöyryyttävä”. – Km 17.10.1997 (Taneli Kylätasku).
- (Haast.) Eläkkeelle siirtymisestä ilmoittanut arkkipiispa John Vikström: ”Kirkko vapautusliikkeenä on ollut rohkaiseva näkyni”. – Km 14.11.1997.
- (Haast.) Nyt on tekojen aika. – Kotiliesi 7.2.1997 (Eija Mäkinen).
- (Haast.) Arkkipiispa haluaisi nuorista omantunnon ihmisiä. – Lalli 26.3.1997 (Marjaana Perttula).
- (Haast.) Ihminen ei elä pelkästään tekniikasta ja leivästä. – Länsi-Suomi 28.3.1997 (Antti Rouhio).
- (Haast.) ”Jumalanpalvelukseen tulee lisää iloisuutta”. – Matkaan joulukuu 1997 (Kari A. Nurmela).
- (Haast.) ”Emme ole palaamassa Rooman kirkkoon”. – Menkää siis 12.12.1997 (Per-Olof Malk).
- (Int.) Be om enhet. – Mission nr 4.
- (Haast.) Mikä on suosikkivirtenne, John Vikström? – Nyt nro 23 (Reetta Rätty).
- (Haast.) Sivistys on syvää nöyryyttä. – Opettaja nro 12–13 (Matti Rutonen).
- (Haast.) Yhteiskunta ei voi väistää vastuutaan. – Palkkatyöläinen 24.3.1997 (Hans Jern).
- Ruots.: ”Staten kan inte fly ansvaret för välfärden”. – Löntagaren 24.3.1997 (Hans Jern).
- (Haast.) ”Tämän kansan moraalinen ydin on melko terve”. – Smaa 21.11.1997 (Timo Laaninen).
- (Haast.) Viisi sanaa: Sibelius, sauna, sisu, Nokia, kirkko. – Suomi, suomalaisuus, olla suomalainen. Helsinki. S. 44–54 (Mika Hannula).
- (Haast.) Kulttuuri, kirkko ja kansalaisten uskonto. – TA 102 (1997), s. 196–199 (Matti Myllykoski & Martti Nissinen).
- (Haast.) Suru yhdistää ihmiset. – TS 28.9.1997 (Eija Loueniva).

Reconciliation and Hope. Sermons, Lectures and Meditations from the Nineties. Helsinki. 90 s.

Myös: Arkkipiispa John Vikström ekumeenisessa jumalanpalveluksessa Pyhän Pietarin kirkossa Roomassa 5. lokakuuta 1991. 1991; Eurooppa tarvitsee sisäistä uudistumista. 1992. Mitä on rukous? 1996; Reconciliation as a Gift of God. 1996; Sozialethische Überlegungen zum Abbau des Wohlfahrtsstaates. 1996; Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ekumeeninen linja. 1996; Sovituksen, sovinnon ja toivon palveluksessa. 1996; In the Service of Reconciliation and Hope. 1997.

Through the Valley of Grace; The Fourth Basket; In the Service and Reconciliation and Hope; Europe in Our Hearts; The Ecumenical Policy of the Evangelical Lutheran Church of Finland; Contemporary Challenges to the Christian Church as I see Them; Reconciliation as a Gift of God. – Reseptio 2011 nro 2, s. 30–37, 38–46, 76–82, 98–105, 112–114, 115–117, 118–120.

Usko ja uskallus. Paimenpuheita. Turun arkkihiippakunta 1999. Vuosikirja 48. Jyväskylä. 287 s. Kuv.

Myös: Eurooppa tarvitsee sisäistä uudistumista. 1992; Arkkipiispa John Vikström ekumeenisessa jumalanpalveluksessa Pyhän Pietarin kirkossa Roomassa 5. lokakuuta 1991. 1991; Uuden luomisen juhla. 1990; Sovituksen, sovinnon ja toivon palveluksessa. 1996; Luterilaisen kristityn identiteetti kansainvälistyvässä maailmassa. 1996; Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ekumeeninen linja. 1996; Arkkipiispan avauspuhe 12.5.1997. 1997.

Arv. Esa Erävalo – Kristityn Vastuu 29.10.1998; Allan Franzén – TA 1999, s. 209–210; Heikki Tervonen – Km 25.9.1998; Helena Viljanen – Etelä-Saimaa 24.2.1999.

Lainauksia: Sinua siunata tahdon. Siunauksia, rukouksia ja ajatelmia kristinuskon vuosituhansien varrelta. Toim. Päivi Karri. Hämeenlinna 2002. S. 14–15, 31, 49.

[Esipuhe]. – Kihlaparille. Suomen Kelloseppäliitto. Helsinki.

Ihmisarvo markkinavoimien puristuksessa (lyhennelmä puheenvuorosta Kehitysvammaliiton opintopäivänä Turussa 16.9.1998). – Diakonia nro 5, s. 34–37.

Ruots.: Det hotade människovärdet. – ... av levande stenar II. En inspirationsbok och handbok för församlingens förtroendevalda. Red. Stina Lindgård. Vasa 1999. S. 12–16.

Kaikki kentälle! – Liikuntaväki suvaitsevaisuuden poluille. Toim. Jali Westergård. Turku. S. 100–105.

Kuoleman voittaja (iltahartaus 5.3.1989). – Elämä yllättää. Valikoima radiohartauksia. Toim. Viena-Inkeri Lounela. Juva. S. 385–387.

Liturgia on Jumalan kansan työtä ja juhlaa (vastauspuhe käsikirjakomitean mietinnön luovutustilaisuudessa Turun tuomiokirkossa 14.8.1997). – Eläköön jumalanpalvelus! Valtakunnallinen jumalanpalveluskongressi Tampere-talossa 12.–13. tammikuuta 1998. Helsinki. S. 23–24.

Lähetyksen tulevaisuus. – Lähetyksen tulevaisuus. Suomen lähetysneuvottelu. Vivamo 20.–22.10.1998. Raportti. Toim. Ulla Auvinen & Juha Auvinen. S.I. S. 10–17.

Maaseudun tulevaisuudenuskon edellytyksiä. – Rehumakasiini. Rehuraision kotieläinlehti nro 1, s. 11.

Mera än opium. – Svenska folkskolans vänners kalender 112 (1998). Ekenäs. S. 5–8.

Naisen vuosisata kirkossamme. – Crux nro 1, s. 12.

Piispa Paul Verschurenin aika. – Fides 61 nro 16, s. 2.

Portti on auki. – Valkonauha nro 1, s. 4–5.

Rajaseutu on hedelmällinen alue (tervehdys Rajaseutu-lehden 75-vuotisjuhlanumeroon). – Rajaseutu nro 2, s. 6.

(*& Vladimir, Pietarin ja Laatokan Metropoliiitta*) Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Venäjän ortodoksisen kirkon XI oppikeskustelut. Tiedonanto. – Reseptio nro 2, s. 23–26.

Tervetuloa Suomeen, tervetuloa kirkkoon. Welcome to Finland, welcome to the Church. – Tervetuloa Suomeen. Welcome to Finland. S. 2–3.

Uusi mahdollisuus aloittaa alusta (aamuhartaus Yleisradiossa 22.10.1998). – Menkää siis 11.12.1998.

Uusliberalismin eettinen arviointi. – Kansainvälinen solidaarisuus ja sosiaalietiikka. STKS:n symposiumissa marraskuussa 1997 pidetyt esitelmät. Toim. Antti Raunio. STKS julk. 212. Vammala. S. 71–79.

Myös: Kirkon ulkomaanapu. Vuosikirja 1998. Helsinki. S. 6–9.

Arkkipiispa Vikströmin päätöspuhe 6.11.1998. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Syysistuntokausi 1998. Liite IX. Pieksämäki 1999. 4 s.

Myös: ”Varjele sitä nimessäsi”. – Km 13.11.1998.

Piispainkokouksen istunnon avaus. – Piispainkokouksen pöytäkirja 10.–11.2.1998. S. 2–8.

Kristinuskon ja kirkon ajankohtaisia haasteita. – Turun arkkihiippakunnan synodaalikokous 18.–19.3.1998 Naantalissa. Turku 1999, liite 2. S. 15–25.

Turun arkkihiippakunnalle. – Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirje nro 2289. 2 s. Arkkipiispa kiittää. – Km 22.5.1998.

Ärkebiskopen tackar. – Kp 20.5.1998.

Jumalan katse (viimeinen saarna arkkipiispana Turun tuomiokirkossa 22.11.1998). – Sana 26.11.1998.

Myös: Ihmisyys ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 204–209.

Biskopsstaven (tal vid biskopsinvigningen i Åbo domkyrka pingstdagen 31.5.1998). – ÅU 1.6.1998.

(Haast.) ”Suomi tarvitsee moraalisen herätyksen”. – Al 6.11.1998 (Tupu Anttila).

(Haast.) Eläkkeelle jäävä arkkipiispa John Vikström: Olen saanut olla oma itseni. – Askel nro 8 (Olli Seppälä).

(Haast.) Meditoikaa pappisvihkimyskaavaa yhä uudestaan. – Crux nro 6, s. 16–17 (Jukka Huttunen).

(Haast.) ”Politiikan on noustava talouden vastapainoksi”. – ESS 7.6.1998 (Heikki Hakala).

(Haast.) Kirkon remonttimies ei kangistunut kaapuunsa. – ESS 26.11.1998 (Ilkka Heiskari).

(Haast.) Lapset jätetään liian helposti heitteille. – Etelä-Saimaa & Kymen Sanomat 25.8.1998 (Matti Tieaho).

(Haast.) Onnen ja menestyksen konsultit ohimenevä ilmiö. – Etelä-Saimaa 18.10.1998 (Heikki Sopenen).

(Haast.) Ärkebiskopen gläds med HJK. – Hbl 29.8.1998 (Stefan Lundberg).

(Haast.) Ärkebiskopen tror inte på sysslolös pensionärstillvaro. Gud hittar nog på någonting... – Hbl 29.11.1998 (Stig Kankkonen).

(Haast.) Vikström: Köyhyys vaalien pääasiaksi. – Ilkka 8.3.1998 (Pekka Mervola).

Myös: Karjalainen & Ks & Pohjalainen & Savon Sanomat 8.3.1998.

(Haast.) Emeritusarkkipiispa John Vikströmin joulutoivotus: Etsikää ilon lähteitä. – Km 18.12.1998 (Heikki Tervonen).

(Haast.) Uudistusten kauden arkkipiispa. – Kokkola 1.2.1998 (Jorma Uusitalo).

(Haast.) Delaktighetens budskap är John Vikströms testamente. – Kp 17.12.1998 (Olav S. Melin).

(Int.) Gud har ett ansikte! – Kyrkans Ungdom Människovännen nr 1 (Sixten Ekstrand).

(Haast.) ”Vastuunotto ja ravistelu ovat nyt tarpeen”. – Nykypäivä 13.3.1998 (Eeva Danielsson).

(Haast.) Eläkkeelle lähtevä arkkipiispa John Vikström: Uskonnonvapauteen liittyvät ongelmakohdat on ratkaistava oikeudenmukaisuuden periaatteella. – RV 19.11.1998, s. 8 (Hannu Tervonen).

(Haast.) (et al.) Sana-lehti kysyi: Millaisesta kirkosta unelmoit? Arkkipiispa John Vikström: Kirkko vapautusliikkeenä. – Sana 19.2.1998 (Kaija Käyhty & Tommi Sarlin).

(Haast.) Elävään uskoon kuuluu epäily. – Satakunnan Kansa 7.6.1998 (Lili Wessman).

(Haast.) Mitä lahjaksi arkkipiispalle? – Sihteerin Assistentti nro 2, Lahjat 98 -liite.

(Haast.) Kirkon sydänääni. – SK 3.7.1998 (Saska Snellman).

Keskustelua: Timo Hämeranta, Arkkipiispalle köyhäinavusta. – SK 10.7.1998; Risto Harisalo, Uusliberalismin kovuudesta. – SK 17.7.1998.

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström toivoo, että riemuvuosi 2000 voisi olla Suomen kirkkojen yhteinen juhlavuosi. Jumalanpalvelus on Jumalan pyhää läsnäoloa. – Suomen Viikkolehti 26.11.1998 (Merja Pitkänen).

(Haast.) Kirkon päättäjät bussikytydissä. – Talentti 4/1998 (Satu Norja).

(Haast.) En ole ollut sankari. – TS 31.5.1998 (Mervi Luotonen).

(Haast.) Vikström muistuttaa yhteiskunnan turvaverkoista: Uusi yhteisöllisyys kunniaksi yksilölle. – TS 28.11.1998 (Kari Vainio).

(Haast.) Ärkebiskop emeritus julönskan: Ge barnen chans till stillhet. – ÅU 24.12.1998 (Siv Skogman).

1999

Alkusanat. – Paulina Mariantytär, HERRAn työkalu. Suom. Anna-Maija Raittila. Helsinki. S. 9.

Elämä on joukkuepeliä – joukkuepeli on elämää. – Pauli Miettinen, Liikkuva lapsi ja nuori. Jyväskylä. S. 143–147.

Myös: Piispan potku nro 2. Turku 1997. 29 s.

Fostran i kris (festföredrag vid Svenska folkskolans vänners årsmöte 31.1.1999 & vid rektorsdagarna 14.–15.10. 1999 av Kommunalförbundet och Södra Finlands svenska

rektorsförening). – Nyckeln (Tidskrift för barn-, ungdoms- och familjearbetet i Borgå stift) nr 4, s. 2–5.

Även: Svenskbygden 2/1999 & REXI 6/1999, s. 37–39.

Suom.: Kasvatus kriisissä. Studia generalia -luento Turun yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa 25.5.2000. – Ihmisyys ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 32–42.

Ihmisarvo markkinavoimien puristuksessa (kolumni). – Suomen Lääkärilehti 54 nro 13, s. 1701.

Supistettu versio samannimisestä artikkelista (ks. 1998).

Kun peli kulkee. – Pauli Miettinen, Liikkuva lapsi ja nuori. Jyväskylä. S. 137–143.

Myös: Pallokerholainen. Turun Pallokerho r.y.:n tiedotuslehti 1999; Piispan potku. Piispan Pojat 1989–1999. Lokakuu 1999. S. 3.

The Lutheran Church and Ecumenism. International Study Meeting ”Saint Bridget and the Holy Year”, Rome, 12–13 November 1999. – Reseptio nro 2, s. 3–12.

Myös: Reseptio 2011 nro 2, s. 38–48.

Salattu Jumala (saarna Lapin yliopiston promootiojumalanpalveluksessa 4.6.1999). – Lapin yliopiston 20-vuotisjuhluvuoden maisteri- ja tohtoripromootio 3.–5.6.1999. Rovaniemi. S. 50–55.

Myös: Pääsky. Rovaniemen seurakuntalehti 24.6.1999; Ihmisyys ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 210–217.

Sanct Olof och det nya årtusendet. – Sanct Olof. Årspublikation för Ålands kyrkfolk 1999–2000. Mariehamn. S. 32–38.

Tulevaisuuden kirkon haasteet (puheenvuoro Kirkon tutkimuskeskuksen 30-vuotisjuhlaseminaarissa 1.3.1999). – Vja 112, s. 49–53.

Vanhuksen rukous (saarna YK:n ikäihmistien vuoden juhlijumalanpalveluksessa Turun tuomiokirkossa 26.3.1999). – Sielunhoidon aikakauskirja nro 11, s. 97–102.

Myös: Ihmisyys ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 164–169.

Hur vårda samhällets själ? (tal vid Österbottens högskolas jubileumsseminarium i Vasa). – Vasabladet 21.5.1999.

Diskussion: Fredrik Almqvist, Ansvar för samhällets och barnets själ. – ÅU 3.6.1999.

(Haast.) Tahto tehdä oikein (Tampere-talossa 22.–23.5.1999 pidetyn suuren filosofiatapahtuman ”Globaali etiikka – mikä ihmisiä yhdistää” yhteydessä tehty haastattelu). – Al Allakka 22.5.1999 (Peter Tammenheimo).

(Haast.) Tänä aikana vaaditaan paljon eväitä eheyteen. – Hengellinen Kuukauslehti nro 3 (Paula Raitis).

(Haast.) Nuoren John Vikströmin papin kutsumus joutui vaakalaudalle, kun häneen iski epäily. ”Entä jos Jumalaa ei olekaan?” – IS Viikonvaihte 3.4.1999 (Heli Karhumäki).

(Haast.) Emeritusarkkipiispa John Vikström presidenttipelistä: Papin ehdokkuus on uhka kirkolle. – IS Viikonvaihte 2.10.1999 (Mikko Numminen).

(Haast.) Jokainen tarvitsee turvallisuutta. – Kaks’ Plus 12/1999 (Jukka Behm).

(Haast.) John Vikström näkee kirkon tulevaisuuden valoisana. – MeDia 6/1999 (Märta von Schantz, käänt. Jaakko Kaartinen-Koutaniemi).

Ruots.: John Vikström ser ljust på kyrkans framtid. – MeDia 6/1999 (Märta von Schantz).

(Haast.) Sense of justice deeply rooted in sports. – Motion – Sports in Finland nr 1, s. 28–30 (Terho Pursiainen).

(Haast.) Arkkipiispan jäähyväishaastattelu. – Nykyaika nro 1 (Esa Rouhe).

(Haast.) Liian vahva kansallistunne huolettaa John Vikströmiä. – Nykypäivä 15.6.1999 (Peter Tammenheimo).

(Haast.) John Vikström aloitti tehtaiden tuntumassa. Kirkko on etsinyt yhteyttä ihmisten arkeen. – Sana 15.4.1999 (Jukka Raunu).

(Haast.) Joulun täyttää ihmisen kaipuun. – TS Extra 24.12.1999 (Eva Latvakangas).

(Haast.) Arkkipiispa koki luopumisen surun. – Turkulainen 13.1.1999 (Leena Pitkänen).

2000

Arkkipiispan sosiaalietteiset puheenvuorot laman ja markkinaliberalismin paineessa. – Kirkonkirjat köyhyydestä. Toim. Matti Heikkilä & Jouko Karjalainen & Mikko Malkavaara. Pieksämäki. S. 99–116.

Että löytäisimme tapoja, jotka siirtävät kristillisen uskon sukupolvelta toiselle. – Sana ja tavat. Kirjan merkitys luterilaisessa tapakulttuurissa. Toim. Annmari Juusela & Seppo Koistinen. Snellman-instituutin B-sarja 46. Kuopio. S. 7–8.

Från biskopsgården till andra sidan ån. – Parasta Turussa. Det bästa i Åbo. Tarinoita Suomen Turusta tuttujen turkulaisten kertomana. Bekanta Åbobor berättar om sina minnen från Åbo. Turku. S. 152–154.

Oma suru, sairaus ja usko (luennon lyhennelmä 5.10.2000). – Inpulssi (Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntainliiton henkilöstölehti) 4/2000.

Myös: Jäsenlehti (Suomen palliatiivisen hoidon yhdistys) 12/2001, s. 5–6; Ihmisyyys ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 173–181.

Papin ropo (saarna Papiston päivien avajaisjumalanpalveluksessa Tampereella 24.10.2000). – Crux nro 7, s. 32–34.

Myös: Ihmisyyys ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 218–225.

”Sinä kätket elämämme hetkeksi kuoleman salaisuuteen”. Luterilaisen kirkon käsitys elämästä ja kuolemasta. – Elämän ja kuoleman salaisuus. Ihmisiä elämän perimmäisten kysymysten äärellä. Toim. Tertti Lappalainen. Juva. S. 253–284.

Vapaus ja johtaminen. – Viisauden sanat ovat tiedon mauste. Toim. Harri Raitis. Kaarina. S. 51–53.

Utnyttja idrotten som fostrare (som fadder för Barnens Vasalopp i Larsmo). – JT & Öb 17.2.2000.

Välinpitämättömyyden seurauksena turvattomia ja aggressiivisia lapsia. Sosiaalinen kontrolli takaisin kasvatukseen (Studia generalia -luento Turun yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa). – TS 8.6.2000.

(Haast.) Riippuvuus luo vastuuta ja velvollisuuksia. – Asiakkaan omat rahat (Aktian asiakaslehti) 3/2000 (Marjatta Pietilä).

(Haast.) Yliopisto tarvitsee yhteisöllisyyttä. – Aurora (Turun yliopisto) nro 4 (Paula Heino).

(Haast.) ”Kyrkan får gärna ta sig ton men inte om folks privatliv”. – Hbl 4.6.2000 (Birgitta Jernvall Ingman).

(Haast.) Olen yksin mutta en yksinäinen. – Jouluaatto 2000 (Suomen vapaakirkon joulujulkaisu) (Merja Pitkänen).

(Haast.) Vuosituhat on valoisa. – Keskipohjanmaa 1.1.2000 (Leena Nygård).

(Haast.) Arkkipiispa John Vikström varoittaa: Ihmisarvon mittapuuna ei saa olla pelkästään markkinahinta. – Kotiviesti. Varkauden seurakuntalehti 4.5.2000 (Eino K. Tukiainen).

Myös: Länsi-Savo 20.5.2000 & Smaa 17.5.2000.

(Haast.) John Vikström framhåller: Dagens nyliberalism förorsakar ökad klyfta mellan fattiga och rika. – Kp 37/2000 (Kjell Ewalds).

(Haast.) Hyvän elämän ainekset: Usko, toivo ja rakkaus. – Lapsemme 4/2000 (Helena Kokkonen).

(Haast.) Ihmiset ja yritykset etsivät taas eettisiä arvoja & De etiska värdena åter viktiga för både människor och företag. – Porvoon Energia -yhtiöt – Borgå Energi -bolagen 2/2000.

(Haast.) Kirkon tehtävä on olla myös yhteiskunnan toivon ylläpitäjä. Suomen positiivisin henkilö John Vikström varoittaa eriarvoisuuden lisääntymisestä. – SS 15.5.2000 (Kari-Pekka Issakainen).

(Haast.) Jumala tulee lähelle jouluna. – Sotahuuto 26/2000 (Riitta Kosola).

(Haast.) ”Lääkäri ei voi käyttää teknologian tuomaa valtaansa yli ihmisyyden”. – Suomen Lääkärilehti 55 nro 7 (Taito Pekkarinen).

(Haast.) (& Mirja Kontinen & Eero Ojanen & Tuula Visa) Kuka meistä on hyvä? – TS 24.12.2000 (Mervi Luotonen).

(Haast.) Moraalikäsitystä ei ole varaa loukata. – Turkulainen 11.11.2000 (Pär Landor).

(Haast.) ”Elämänusko ei saa jäädä materian jalkoihin”. – Warkauden Lehti 16.5.2000 (Antti Aho).

2001

Elämä – lahja vai taakka. – Alumni medicinae Aboenses 8 nro 1, s. 9–11.

Jokainen kriisi on totuuden hetki (puheenvuoro Takuu-Säätiön 10-vuotisjuhlassa 23.11.2000). – Diakonian näköaloja kolmannelle vuosituhannele. Diakonian vuosikirja 2001. Helsinki. S. 41–43.

Myös: Takuu-Säätiön arvoja. – Ihmisyys ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 88–92.

Kun suru on seuralaisena. – Liian iso ikävä. Nuoret kertovat surukokemuksistaan. Toim. Anneli Rantalaiho. Jyväskylä. S. 152–160.

Kyrkan och folket. – Pär Stenbäck 60. Ekenäs. S. 37–43.

Lippu ja vihellyspilli. Suom. Leena Laine. – Urheilun etiikka ja arki. Suomen urheiluhistoriallisen seuran vuosikirja 2000. Toim. Heikki Roiko-Jokela & Esa Sironen. Jyväskylä. S. 27–34.

Människovärde, vetenskap och samhälle. – Nytt vin i nya läglar. Festskrift till Gustav Björkstrand på 60-årsdagen den 25 oktober 2001. Red. Karl-Johan Hansson & Siv Lundström. Skrifter i praktisk teologi vid Åbo Akademi nr 42. Ekenäs. S. 59–72.

Ett omsorgsfullt samhälle (sammandrag av bandinspelning). – För ett omsorgsfullt samhälle. Lärkkulla-stiftelsen 1950–2000. Vanda. S. 59–64.

Religion och ekonomi. Några aktuella iakttagelser beträffande en gammal fråga. – Religio et bibliotheca. Festskrift till Tore Ahlbäck 14.3.2001. Red. Nils G. Holm et al. Åbo. S. 253–268.

Tule ulos! & Kom ut! – Suomen eturauhassyöpäyhdistys ry. Finlands prostatacancerförening rf. Jäsenlehti 2001, s. 3.

Myös: Ihmisyyt ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 182–186.

Uskonto ja raha (esitelmä Vaasan kulttuurifoorumissa 22.10.2000). – Kytkin nro 1, s. 6–11.

Myös: Ihmisyyt ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 63–83.

Yhteiskunnan arvot ikääntyvän ihmisen kannalta (esitelmä IV Gerontologian päivillä Turussa 26.–27.1.2001). – Diakonian näköaloja kolmannelle vuosituhanalle. Diakonian vuosikirja 2001. Helsinki. S. 65–76.

Myös: Gerontologia 15, s. 157–162; Ihmisyyt ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 137–154.

(Haast.) John Vikströmille kristillinen usko on osa tavallista elämää. – AI 30.9.2001 (Maisa Vuorio, STT).

(Haast.) (& Clary-Ann Still) Överfallna av ny glädje. – Hbl 30.9.2001 (Birgitta Jernvall Ingman).

(Haast.) Emeritusristi on kevyempi kantaa. – HS 1.10.2001 (Anneli Tukia).

(Haast.) John Vikström Savonlinnassa: Yhteiskunnan murros rikkoi suomalaisen yhteisöllisyyden. – Itä-Savo 9.7.2001 (Soile Luhtanen).

(Haast.) Inte lämpligt med listor. Som kyrkoherde skulle jag inte tillåta namnlistor mot partnerskapslagen. – JT 12.2.2001 (Pia Andtbacka).

(Haast.) Emeritusarkkipiispa John Vikström Lahden doping-käryistä. Edessä on kansallinen surutyö. – Km 2.3.2001 (Heikki Tervonen).

(Haast.) Turhautuneisuus ja köyhyys terrorismin taustalla. – Km 26.10.2001.

(Haast.) Nykyaika tarvitsee vanhoja arvoja. – Ks 30.9.2001 (Matti Välimäki).

(Haast.) Johtaja on aina yksin & Ledaren är alltid ensam. – Kunnan ammattilaiset & För dig i kommunen 10/2001 (Risto Laine).

(Haast.) Uskottavuus on urheilun tärkein pääoma. – Lukko 2001–2002. Rauma. S. 36–37.

(Haast.) ”Meilläkin on piispan sairaus”. – Syöpä 2/2001.

(Haast.) Huippujen tukeminen ei ole viisasta. – TS 4.3.2001 (Kari Vainio).

(Haast.) Tärkeintä keskinäinen välittäminen. Perheille voimaa yhteisöllisyydestä. – TS 30.9.2001 (Erja Tapana).

(Haast.) (& Clary-Ann Still) John Vikströmiä ja Clary-Ann Stilliä kohtasi yllättävä onni. – TS Extra 27.10.2001 (Mervi Luotonen).

(Haast.) Yhteisö antaa turvan ja merkityksen & Gemenskap skänker trygghet och mening. – Veritas 1/2001 (Iina Åman).

(Int.) Vishet är att ha tålmod. – ÅU 29.9.2001 (Patricia Bruun).

(Int.) Att åka till Lappland på vårvintern är toppen. – Öb 30.9.2001 (Joakim Snickars).

2002

(& *Jörn Donner*) Att leva är att dö. Ett samtal om tillvarons mening. Borgå. 195 s.

Suom.: Elämme, siis kuolemme. Keskustelukirjeitä. Suom. Laura Voipio. Jyväskylä. 271 s.

Äänikirja: Att leva är att dö. Inläsare Dick Idman/Johann Fagerudd. Studio FsR. Speltid 7 t. 5 kassetter.

Arv.: Sten-Erik Abrahamsson – Nya Åland 2.9.2002; Jan-Erik Andelin – Ny tid 1.10.2002; Iina Antinluoma – TS 5.10.2002; Pia Bergström-Edwards – Aftonbladet 20.5.2002; Curt Bladh – Sundsvalls Tidning 13.6.2002; Mary-Ann Bäcksbacka – VN 27.8.2002; Crister Enander – Helsingborgs Dagblad 2.6.2002; Aulis Hietalahti – Kalajokki 17.10.2002; Jari O. Hiltunen – RV 47/2002; Seppo Ikonen – Pohjolan Sanomat 25.11.2002; Pia Ingström – Hbl 5.5.2002; Samuli Isola – IS 23.10.2002; Jaakko Kaartinen-Koutaniemi – Nykypäivä 36/2002 & Vantaan Lauri 40/2002; Teemu Kakkuri – Sanansaattaja 45/2002; Juhani Koivupuisto – Länsiväylä 16.10.2002; Johan Lahdenperä – Kaleva 27.10.2002; Terhikki Linnainmaa – Satakunnan Kansa 2.11.2002; Kristian Lundberg – Smålandsposten 10.6.2002; Ari-Pekka Metso – Rauhan Tervehdys 35/2002; Martti Mäkisalo – HS 2.11.2002; Marjaana Perttula – Kirkko ja Koti 18/2002; JR – Hyvä Terveys 12/2002; Olli T. Rajamäki – Ilkka 8.12.2002; Bror Rönholm – ÅU 31.5.2002; VS – Kirkkonummen Sanomat 13.10.2002; Erkki Savolainen – SS 19.10.2002; Bjarne Smeds – Syd-Österbotten 14.5.2002; Joakim Snickars – Öb 9.5.2002; Caterina Stenius – Fides 6/2002; Anita Svensson – Vbl 25.5.2002; Jouko Varonen – Kaakkois-Suomen Sanomat 17.10.2002 & Karjalan Maa 11.10.2002; Kerstin Vinterhed – Kyrkans Tidning 23–29 Maj 2002; Birgitta Åmossa – Astra Nova 6/2002.

(Kääntäjän haastattelu) Järjen ja uskon suhde on hiuksenhieno. – Rauhan Tervehdys 8.5.2003 (Marja Valkama).

Att säga det ousägliga. Några tankar om det religiösa språket idag. Föredrag vid Svenska litteratursällskapets i Finland årshögtid den 5 februari 2002. – Historiska och litteraturhistoriska studier 77. Red. Pia Forssell & John Strömberg. Ekenäs. S. 7–14.

Suom. Sanattoman sanoittaminen. Svenska Litteratursällskapet i Finlandin vuosijuhla Helsingissä 5.2.2002. – Vapaus ja vakaumus. Suom. Laura Vopio. Hämeenlinna 2004. S. 24–36 .

Kapitalet och samhället. – Ekonomiska samfundets tidskrift nr 2, s. 126–129.

Kirkkomme ekumenia sotien jälkeisenä aikana. – Arkki ja arki. Arkkipiispa Jukka Paarman juhlakirja. Pyhän Henrikin säätiön julk. 3. Jyväskylä. S. 182–193.

Kutsumus ja sitoutuminen. – Crux nro 4, s. 38–40.

Lukijalle. – Umberto Eco & Carlo Maria Martini, Mihin uskot jos et usko? Turku. Suom. Lea Peuronpuro. S. 5–9.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko – uudistuva kansankirkko. – Suomi. The New Millennium Series. Toim. Kalevi Rikkinen. China. S. 42–49.

Engl.: The Finnish Evangelical Lutheran Church. An established church in the process of renewal. Translated by Malcolm Hicks. – Finland. The New Millennium Series. Ed. Kalevi Rikkinen. China. S. 42–49.

Uskon epäillen. – Uskon, epäilen. Ihmisiä elämän perimmäisten kysymysten äärellä. Toim. Tertti Lappalainen. Juva. S. 306–332.

Vad mån detta vilja vara? (predikan i högmässan Pingstdagen 19 maj 2002 i Brukskyrkan, Fagervik, Ingå, Finland till minne av Carl-Michael Bellman). – Hvad Behagas (Bellmanssällskapets medlemsblad) nr 4, s. 4–7.

Suom. Mitä tämä oikein on? – Vapaus ja vakaumus. Suom. Laura Vopio. Hämeenlinna 2004. S. 157–161.

Vihreä joulukortti. – Tsilari (Stadin Slangi ry:n perinnekulttuurilehti) nro 4, s. 8.

Myös: Keskipohjanmaan urheiluväen joulu 2002, s. 9.

Yhteinen projekti & Ett gemensamt projekt. – Suomen eturauhassyöpäyhdistys ry. Finlands prostatacancerförening rf. Jäsenlehti 2002, s. 3.

Myös: Ihmisyyys ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 184–186.

Kutsumusammatti palkitsee tekijänsä yhä tänään. Vanhenemisen arvot ihmisyyden keskeisiä mittapuita (puhe vanhustenpäivän valtakunnallisessa pääjuhlassa Kokkolassa 6.10.2002). – TS 10.10.2002.

Myös: Vanhenemisen arvoja. – Ihmisyyys ja usko. Hämeenlinna 2003. S. 155–163.

Tradition och förnyelse. – ÅU 30.10.2002.

- (Int.) Kyrkans man predikar företagsetik. – Dagens Industri 2.5.2002 (Mosse Wallén).
- (Haast.) (& Jörn Donner) Jörn Donner ja John Vikström pysyväistä kaupunkia etsimässä. – Eeva maaliskuu 2002 (Liisa Mantere).
- (Haast.) Valonheittimet sammuvat. – ET-lehti 8/2002 (Riitta Ryyänen).
- (Int.) ”Kapital kan inte ha moral”. – Hbl 22.4.2002 (Mardy Lindqvist).
- (Int.) John Vikström om Borgå stift: En polariserad kyrka – med föga respekt för överheten. – Hbl 15.10.2002 (Birgitta Jernvall Ingman).
- (Int.) Tron är fågelin som sjunger i natten. – Kp 3.1.2002 (Sofia Torvalds-Renvall).
- (Int.) (& Jörn Donner) Att leva är att dö. – Kp 27.3.2002 (Sofia Torvalds-Renvall).
- (Haast.) Luottamus ja avoimuus. – Linkki 2/2002 (Helena Samulin).
- (Int.) ”Stark är den som försonas med sin sjukdom.” – Rädda livet 3/2002 (Susanne Pettersson).
- (Haast.) Arkkipiispa teki kirjan. Piispalla on selkeät lauseet. – TS 7.10.2002 (Hanne Parviainen & Aleks Rajamäki).
- (Haast.) (& arkkipiispa Johannes & Mikko Juva) Auran rannat kutsuvat arkkipiispoja. – TS 3.2.2002 (Eva Latvakangas).
- (Haast.) Moraalista on tullut hyödyn väline. – TS 29.12.2002 (Eva Latvakangas).
- (Haast.) Ihmisen vapauttaminen elämässä ja kuolemassa. – Tärkeintä elämässä. Toim. Annmari Salmela. Jyväskylä. S. 67–78.
- (Haast.) (et al.) Miehet puhuvat syövästään. – Valitut Palat kesäkuu 2002, s. 38–45.
- (Haast.) Luottamus luo hoidolle hyvän perustan. – Yksin. Yhdessä -infolehti 3/2002 (Irja-Kaisa Vierula).
- (Int.) Idrotten gav plats i kamratkretsen. – 50 års skolidrottsutbyte. Karleby Jakobstad Skellefteå. Jakobstad. [Red.] Bertel Widjeskog. S. 17–18.

2003

Där ärlighet och sanning är. Att tro och tänka idag. Helsingfors: Fontana Media. 155 s.

Även: Tro utan tillhörighet, tillhörighet utan tro. 2003.

Suom.: Vapaus ja vakaumus. Suom. Laura Voipio. 2004.

Arv.: Kaj Hedman – Öb 16.12.2003; Stig Kankkonen – Kp 4.12.2003; Risto Laine – TS 11.12.2004; Max-Ola Nordlund – Vbl 23.1.2004.

Ihmisyys ja usko. Helsinki: Kirjapaja. 254 s.

Myös: Jumalan katse. 1998; Kasvatus kriisissä. 1999; Vanhuksen rukous. 1999; Oma suru, sairaus ja usko. 2000; Papin ropo. 2000; Jokainen kriisi on totuuden hetki. 2001; Tule ulos! 2001; Uskonto ja raha. 2001; Yhteiskunnan arvot ikääntyvän ihmisen kannalta. 2001; Yhteinen projekti. 2002.

Arv.: Risto Laine – TS 18.4.2003.

Are we born to suffer? – Psyche, Soma and Pain. Ed. Eija Kalso, Ann-Mari Estlander & Matti Klockars. Acta Gyllenbergiana IV. Helsinki: The Signe and Ane Gyllenberg Foundation. Pp. 88–98.

Bjud på evangeliets kaka, prata inte bara om den! (inledningsanförande vid den temadag kring förkunnelsen som hölls på Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby den 15.11 2002). – Kummin nr 2, s. 2.

Elämä hallintaan! & Tappa inte greppet! – Propo Jäsenlehti (Suomen eturauhassyöpäyhdistys ry) nro 1.

Elämän määrä ja elämän laatu & Livskvantitet och livskvalitet. – Propo Jäsenlehti (Suomen eturauhassyöpäyhdistys ry) nro 3.

Det gröna julkortet. – Julglädje (Förbundet Kyrkans Ungdom) 2003.

Myös: 2006.

Suom. Vihreä joulukortti. 2002.

Kirkko yhteiskunnan omanatuntona. – Muutoksen tulkkina. Kirkot ja uskonnollinen elämä osana yhteiskuntaa. Toim. Eila Helander. Käytännöllisen teologian laitoksen julk. 106. Helsinki: Kirjapaja. S. 167–177.

Leva med cancer kan bli en resurs. – Gillebladet (Handelsgillet i Helsingfors) nr 5, s. 9.

Personligt och informativt om prostatacancer. – Propo Jäsenlehti (Suomen eturauhassyöpäyhdistys) nro 4.

Syöpä on enemmän & Cancer är mera. – Propo Jäsenlehti (Suomen eturauhassyöpäyhdistys) nro 2.

Myös: Sairaus on enemmän. 2005; Cancer är mera. 2016.

Vihreän kortin toiminta-ajatus & Det gröna kortets verksamhetsidé. – Propo Jäsenlehti (Suomen eturauhassyöpäyhdistys) nro 4.

Tro utan tillhörighet, tillhörighet utan tro. – Hbl 5.5.2003 (sammandrag av en föreläsning vid 900-årsjubileet i Lund 27.4.2003 med anledning av att biskopen i Lund år 1103 blev ärkebiskop över hela Norden).

Diskussion: Harry Blässar, Tro utan tillhörighet. – Hbl 7.6.2003.

Även: Några tankar om kristendomens framtid i Norden. – Där ärlighet och sanning är. Att tro och tänka idag. 2003. S. 63–81.

Suom.: Kristinuskon tulevaisuus. – Vapaus ja vakaumus. 2004. S. 74–95.

Vapaus ja vastuu. Anders Chydeniuksen filosofia tässä ajassa (esitelmä Anders Chydeniuksen juhluvuoden pääjuhlapäivänä 1.3.2003 Kaarlelan kirkossa). – Keskipohjanmaa 2.3.2003.

Myös: Vastuu ja vapaus. Anders Chydeniuksen aatteet nykyajassa. – Vapaus ja vakaumus. 2004. S. 99–106; Yhteinen vapaus. Anders Chydeniuksen ajatukset nykyajassa & Den gemensamma friheten. Anders Chydenius tankar i dagens värld. 2005.

Ruots.: Frihet och ansvar – Anders Chydenius filosofi i vår tid. – Där ärlighet och sanning är. Att tro och tänka idag. 2003. S. 84–99; Yhteinen vapaus. Anders Chydeniuksen ajatukset nykyajassa & Den gemensamma friheten. Anders Chydenius tankar i dagens värld. 2005.

Kristinuskolla merkitystä Pohjolassa jatkossakin (juhlaluento Lundin arkkipiispanistuimen 900-vuotisjuhlien yhteydessä). – Keskipohjanmaa 28.4.2003 (Risto Jussila, STT).

Myös: Kristinuskon tulevaisuus Pohjoismaissa. – Vapaus ja vakaumus. 2004. S. 74–95.

Det klarnar. – Kp (Läsarnas forum) 2.10.2003.

Kirves ja vasara. – Ks 30.8.2003.

Anders Chydenius pläderade för frihet och ansvar. – Öb 2.3.2003.

(Int.) ”Jag är inte längre rädd för döden”. Förre ärkebiskopen John Vikström drabbades av cancer och trodde livet var slut. – Dagen 17.4.2003.

(Haast.) (& Riitta Virkkunen & Yrjö Sariola) ”Sellaista oli 1950-luvun alussa...” – Esse Espoon seurakuntasanomat 28.8.2003 (Esko Miettinen).

(Int.) Utveckla och bevara etiken – den utvecklar och bevarar dig. – Gillebladet (Handelsgillet i Helsingfors) nr 5, s. 4–6 (Bo Finne).

(Haast.) Sisältöä jokaiseen elämänvaiheeseen. – Ilkka 30.8.2003 (Simo Nikula).

(Haast.) Piispan pojista ja muusta liikunnasta. Iloa ja elämyksiä. – Neurosport (Suomen MS-liitto ry) nro 2, s. 4–5 (Saija Suominen).

(Haast.) Koston kierre ei katkea sotimalla. Oma haavoittuvuus auttaa surutyössä. – Pohjalainen 13.9.2003 (Riitta Koski).

(Int.) Etik och Moral – en lönsam väg till framgång. – Sponsor World Vinternumret 2003, s. 34–35.

(Haast.) Emeritusarkkipiispa John Vikström eturauhassyövästään: ”Usko kantoi sairaudenkin keskellä”. – Tosimies nro 6, s. 4–6 (Jouni Koskivirta).

(Haast.) Yhteisöllisyys kunniaan. Emeritusarkkipiispa John Vikström muistuttaa, että oikeuksiin liittyy myös vastuu. – Turkulainen 15.11.2003 (Lasse Virtanen).

(Haast.) Ryöstöviljely tuhoaa – luottamus kasvattaa. – Työyhteisöviesti nro 4, s. 39–41 (Alpo Väänänen).

(Int.) Konsten att göra Guds ord levande. – Vbl Magasinet 17.4.2003 (Yrsa Slotte).

(Haast.) Ihmistä ei saa mitata markkina-arvolla. – Yhdyside nro 1, s. 16–17 (Risto Pontela).

2004

(& *Monica Vikström-Jokela*) Kirkkovuosi lasten kanssa. Helsinki: Kirjapaja Oy. 111 s.

Teksti: Monica Vikström-Jokela. Asiatarkastus: John Vikström.

Ruots. (vain *Monica Vikström-Jokela*) Helgdagsboken. 2006. 136 s.

Arv.: Anita Järvisalo – Esse Espoon seurakuntasanomat 37/2004; Brita Santala – Tyrvään Sanomat 25.1.2005.

2. p. 2005, 3.–4. p. 2007, 5. p. 2008, 10. p. 2010.

Täysin uudistettu laitos 2018 (Helsinki: Lasten keskus). Tekijät: Monica Vikström-Jokela, Eeva Johansson, Eija Kattelus, Tarja Meijer & Satu Reinikainen.

Vapaus ja vakaumus. Suom. Laura Voipio. Runokäännökset: Birgit Seppälä. Helsinki: Kirjapaja. 181 s.

Ruots. Där ärlighet och sanning är. 2003.

Myös: Kristinuskolla merkitystä Pohjolassa jatkossakin. 2003.

Arv.: Seppo Ikonen – Pohjolan Sanomat 3.1.2005; Teemu Järventie – AI 4.1.2005; Risto Kormilainen – Kainuun Sanomat 11.11.2004 & Sana 18.11.2004; Risto Laine – TS 11.12.2004.

Diakonians tulevaisuudennäkymiä & Sammandrag: Diakonins framtidsutsikter. – Harri Raitis, Armoa, apua, osallisuutta. Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän diakoniakeskus 1954–2004. Turku: Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä. S. 10–24, 25–27.

Myös: Evankeliumin sanoma on sanoma osallisuudesta. 2004.

Exlibris John Vikström. – Mauri Päivinen & Sami Tolvanen, Merkkini. 120 kirjanomistajamerkkiä. Helsinki: Minerva.

Kirkolliskokouksen vaikutus ja merkitys kirkon hallinnossa. – TA 109 (2004), s. 105–111.

Otsikoiden tuolla puolen. – Mikael Lindfelt & Kaj Kunnas, Aikalisä. Urheilun elämä ja totuus. Suom. Veijo Kiuru. Helsingfors: Fontana Media. S. 253–259.

Ruots.: Bortom rubrikerna. – Mikael Lindfelt & Kaj Kunnas, Time-out. Idrott som liv och sanning. Helsingfors: Fontana Media. S. 253–259.

Ks. myös Km 23.4.2004, Urheilubisnes muistuttaa sirkusta (Taneli Kylätasku).

Tiimalasin sunnuntai. – Sinapinsiemen nro 4, s. 19–23 .

Myös: Uskon lähteillä ja rakkauden teillä. 2021.

Turun ja Suomen arkkipiispa. – Jarmo Virmavirta, Suomen Turku. Helsinki: Otava. S. 20–25.

Ruots.: Ärkebiskop i Åbo och Finland. – Jarmo Virmavirta & Carla Enbom, Aboa – Åbo. Suomen Turku. Helsinki: Otava. S. 20–25.

Engl.: Archbishop of Turku and Finland. – Jarmo Virmavirta & Malcolm Hicks, Finlands city of Turku. Suomen Turku. Helsinki: Otava. S. 20–25.

Döda. [Mikko Juva]. – Hbl 4.1.2004.

Myös: Uskon lähteillä ja rakkauden teillä. 2021.

Etisk politik. Vision och hopp. – Hbl 14.1.2004.

Handlingsprogram för vem? – Hbl 11.11.2004.

Kvinnliga präster och kyrkans enhet. – Kp 29.1.2004.

Se även: Sven-Olav Back, Bättre sent än aldrig. – Kp 11.12.2003.

Kärleksbudet är ingen papperstiger. – Kp 25.11.2004.

Se även: Boris Sandberg, Det oföränderliga kärleksbudet. – Kp 11.11.2004.

Hur hitta rätt? – Kp 22.12.2004.

Se även: Henrik Perret, Blev det viktigaste borta? – Kp 2.12.2004.

Evankeliumin sanoma on sanoma osallisuudesta. – Sana 2.9.2004 (lyhennelmä Turun diakoniakeskuksen 50-vuotishistoriikkiin sisältyvästä artikkelista).

(Haast.) Emeritusarkkipiispa John Vikström toivoo lisää lämpöä jumalanpalveluksiin. – Askel 2/helmikuu 2004, s. 2–5 (Pirjo Wesaniemi).

(Haast.) Emeritusarkkipiispa John Vikström yritysjohtajille: Etiikka rasitteesta resurssiksi. – Etera nro 2, s. 17–18 (Satu Pajuriutta).

(Int.) John Vikström är pensionerad sedan sex år. Men många vill höra hans ord. Han talar om behovet av gemenskap och tillhörighet. – Hbl 5.12.2004, Jubileumsbilaga (Camilla Berggren).

(Haast.) Ex-arkkipiispa John Vikström suree edeltäjänsä Mikko Juvan kuolemaa: ”Tämä oli suuri menetys”. – IS 2.1.2004 (Vesa Mäkinen).

(Haast.) ”Kirkko on vapautusliike”. Emeritusarkkipiispan vierailu: John Vikström kehotti Joensuun yliopiston teologian opiskelijoita ajatusten vaihtoon (Jaakko Kyrö). – Karjalainen 4.11.2004.

(Haast.) Kuningas Jalkapallon ihmeellisiä sattumuksia. Kun arkkipiispa taklasi Putinin rammaksi. – Keskipohjanmaa 26.9.2004 (Voitto Kentala).

(Haast.) (& Abd al Haqq Kielan) Imaami ja piispa puhuivat väkivallasta. – Km 12.11.2004 (Taneli Kylätasku).

(Haast.) (& Risto Cantell & Jan Edström & Kati Niemelä) Samassa veneessä 850 vuotta. – Ks 28.11.2004 (Taisto Lehikoinen).

(Haast.) John Vikström ymmärtää Aasian katastrofin aiheuttaman järkytyksen. Tällaisen edessä ihminen on aika pieni. – TS 31.12.2004 (Mervi Luotonen).

2005

Toivo ja elämä. Viisi sarjaa radiohartauksia 1956–2005. Toim. ja suom. Salla Korpela. Helsinki: Kirjapaja. 189 s.

Även: Gå åstad! Herren skall vara med dig. Morgonandakt i radio 21.2.1973. – Herdestaven. 1982.

Arv.: Risto Kormilainen – Sana 22.12.2005; Jussi Rytkönen – Km 7.10.2005.

Gråt inte över att du blir gammal. – Pensionärsbladet. Organ för Mariehamns pensionärsförening rf, nr 8, s. 14.

Minnesord. Mikko Juva. – Historiska och litteraturhistoriska studier. Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland nr 680. S. 189–191. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet.

Ks. myös: Uskon lähteillä ja rakkauden teillä. 2021.

Rotary ja arvot. – Kympin piiri. Rotarypiirin 1410 juhlalehti. Helmikuu 2005.

Sairaus on enemmän. – Lääkäri ja inhimillinen hätä. Turun lääketieteenkandidaattiseuran vuosijulkaisu 2005. S. 5–6.

Myös: Syöpä on enemmän. 2003.

Vapaus ja vastuu. Anders Chydeniuksen filosofia tässä ajassa & Frihet och ansvar. Anders Chydenius' filosofi i vår tid (Festtal i Karleby kyrka 2003). – Yhteinen vapaus. Anders Chydeniuksen ajatukset nykyajassa & Den gemensamma friheten. Anders Chydenius tankar i dagens värld. Toim. Pertti Hyttinen. Anders Chydenius -säätiön julkaisuja 1. Kokkola: Anders Chydenius Säätiö Stiftelse Foundation. S. 104–114.

Myös: Vapaus ja vakaumus. 2004; Vapaus ja vastuu. – Keskipohjanmaa 2.3.2003.

Även: Där ärlighet och sanning är. 2003.

Generationernas gemensamma ansvar för framtiden & Nyliberalism utan plats för solidaritet. – Abl 27.10.2005 & 3.11.2005.

Katastrofen i Asien. Tsunamin och Gud. – Hbl 4.2.2005.

”Miksi piispa itki?”. – HS 6.2.2005.

(Haast.) ”Uskottomuus rikkoo räikeästi pappisvalaa”. [Piispa Ilkka Kantolan eronpyyntö]. – TS 17.2.2005 (Lili Wessman).

Ks. myös: Emeritusarkkipiispa Vikström näkee kirkossa syntyvän arvokeskustelua. Arkkipiispa Paarma pitää Kantolan eroratkaisua oikeana. – TS 16.2.2005.

(Haast.) John Vikströmille kirkko on vapautusliike. – Vantaan Lauri 22.12.2005 (Pauli Juusela).

(Int.) Kyrkan skall inte älta sina egna problem. John Vikström vill sätta mänskans nöd i centrum. – VN 28.10.2005 (Niclas Erlin).

2006

[*Monica Vikström-Jokela* Helgdagsboken. Barnens eget kyrkoår. Helsingfors: Fontana Media. 136 s.].

Suom. *John Vikström & Monica Vikström-Jokela* Kirkkovuosi lasten kanssa. 2004.

Det gröna julkortet. – Veteranen nr 2.

Myös: 2003.

Hiljaisuudessa tapahtuu. – Etera nro 4, s. 22–23.

Mitt Värnum. – Livet fortsätter i Värnum. Sammanställt av byaforskningsgruppen i Värnum. Jakobstad: Ab Forsberg Rahkola Oy. S. 268–270.

Den nödvändiga närkampen. – Utmaningen. Festskrift till biskop Erik Vikström. Red. Karl-Johan Hansson, May Wikström, Clas Abrahamsson & Juanita Fagerholm-Urch. Helsingfors: Fontana Media. S. 105–113.

Var en herde... Några tankar om kyrkligt ledarskap. – Ego sum qui sum. Festskrift till Jouko Martikainen. Red. Tuomas Martikainen. Studier i systematisk teologi vid Åbo Akademi 29. Åbo: Åbo Akademi. S. 163–172.

Växelverkan mellan läkare och patient. – Suomen Lääkärilehti nro 46, s. 4854.

”Ensimmäinen kysymys oli, onko syöpä levinnyt”. – HS 15.9.2006 (Teemapäivä, Sanna Kangasniemi).

Före sin tid eller efter? – Kp 30.11.2006.

(Int.) (& Erik Vikström) Biskoparnas sista match. – Hbl 10.11.2006 (Patricia Bruun).

(Haast.) Hitaus saavuttaa enemmän kuin hengästynyt hosuminen. – IBS.fi Magazine 1/2006 (Vuokko Maria Nummi).

(Haast.) ”Bra med stort intresse för valet”. – JT 1.10.2006 & Öb 1.10.2006 (Hellevi Raita, SPT).

(Haast.) Uskonto vaikuttaa myös politiikkaan. – Karjalainen 30.9.2006 (Anneli Tervo, STT).

(Haast.) ”Olen entinen potilas”. – Kauppalehti 12.5.2006, Lääketeollisuus ry:n ilmoitusliite (Maija Pekkanen).

(Haast.) Pehmeät arvot ovat nyt kovaa valuuttaa. – Ks 9.10.2006 (Ira Blomberg-Kantsila).

(Int.) Ärkebiskop John Vikström: Vi har ansvar för varandra. – Samarbete nr 11, s. 4–7 (Eva Wörlund).

(Haast.) Uteliaisuus elämään tuo kirkonmiehelle virtaa. – TS 30.9.2006 (Erja Tapana).

(Int.) ”Vi lever i kortsiktighetens tid”. John Vikström fyller 75 år på söndag. Ser kritiskt på klyftorna i samhället. – ÅU 29.9.2006 (Jean Lindén).

2007

Arvona potilaiden ja omaisten hyvä elämä. – Propo nro 4.

Samvetet och kvinnliga präster. På vilket sätt är de samarbetsvägrande prästernas samveten bundna? – TA 112 (2007). S. 357–364.

Ks. myös Km 11.10.2007, John Vikström puolustaa naispappeutta. ”Torjujien virkakäsitys ei ole luterilainen” & Km 1.11.2007, John Vikström puolustaa naispappeutta.

Vastakkain ja rinnakkain. – Sinun kanssasi Yrjö Sariola. Toim. Timo Siukonen. Jyväskylä: Timo Siukonen. S. 67–68.

”Vanhusten hoitajalle lyhennetty työaika”. – HS 20.5.2007 (D 7).

Uutisen, sen välittäjän ja sen vastaanottajien palveluksessa (puhe Kirkon tiedotuskeskuksen 40-vuotisjuhlassa 10.1.2007). – Kirkon tiedotuskeskus, verkkouutiset 10.1.2007.

Myös: Uskon lähteillä ja rakkauden teillä. 2021.

Kysymys Lutherista John Vikströmille (Erkki Vähäsarja) & Vastaus. – Km 18.10.2007, MieliPiteet.

(Haast.) Yhteisöllisyyden voimavarat käyttöön. – Diaktori nro 1, s. 13 (Riitta Liede).

(Haast.) Sydänvaivat pysäyttivät. – IL 11.9.2007 (Erkki Meriluoto).

(Int.) Självständighetens stötspelare heter hänsyn, ansvar och solidaritet. – Kirkko ja me 29.11.2007 (Patricia Bruun).

(Int.) Naturliga kontakter till presidenterna. – Kp 1.3.2007 (Stig Kankkonen).

(Haast.) Vahva on päässyt sovintoon heikkoutensa kanssa. – Super (Suomen lähi- ja perushoitajaliitto) nro 3 (Leena Lindroos).

(Haast.) Etsintäkuulutettuna ihmisarvo. – TS 11.3.2007 (Eva Latvakangas).

(Haast.) Rohkeasti vakavasta sairaudesta & Modigt om allvarlig sjukdom. – Yksin Yhdessä nro 4, s. 6–8, 16–17 (Tuomo Tarvas, översättning Astrid Nikula).

2008

Terve karismaattisuus rakentaa seurakuntaa. – Kädenojennus nro 3, s. 25.

En ärkebiskops kommentarer, Slit och släng & Toffe som ansvarsbärare [int.]. – Svenolof Karlsson, Toffe och hans vänner. [Helsingfors]. Söderströms. S. 218–200.

Döden är inte lämplig som såpa. – Hbl 1.2.2008.

Ks. myös: Km verkkolehti 18.1.2008, Emeritusarkkipiispa vetäisi pois Ylen kuolemaa käsittelevän ohjelman (Johannes Ijäs); Döden som dokusåpa. – Hbl 27.1.2008 (led., Björn Månsson).

Ärkebiskopen stöder inte vildeledande verksamhet [Neurocity]. – Hbl 15.3.2008.

(Int.) Den myndiga människan. – AL 99 nr 1, s. 4–9 (Lise Kanckos).

(Haast.) Vikström karsastaa jalkapallon teatraalista uskonnollisuutta. – Km verkkolehti 26.6.2008 (Heikki Rusama).

(Haast.) John Vikström ”pelkää” Saksan voittavan. – Km verkkolehti 29.6.2008 (Johannes Ijäs).

(Int.) Pilgrimer, ekologi och mångkultur på biskopsagenda. Emeritus ja – eremitus nej, påpekar John Vikström. – VN 16.8.2008 (Marit Lundström).

(Int.) 20 år med kvinnopräster. – ÅU 6.3.2008 (Maria Gestrin-Hagner, FNB–SPT).

2009

Lupausten virrassa. Suom. Oili Räsänen. Helsinki: Kirjapaja Oy. 63 s.

Strömmar av löften. Betraktelser om bibeltexter med vattnet som tema. Helsingfors: Fontana Media. 64 s.

Rec.: ME – Syd-Österbotten 1.8.2009; Bertel Widjeskog – ÖT 29.6.2009; Marina Wiik – Kp 19.3.2009.

Bröd åt Åbo Akademi. – Meddelanden från Åbo Akademi nr 15, s. 22–23.

Kirkko ja yhteistyöstä kieltäytyvät papit. Mikä yhdistää, mikä erottaa? – TA 114 (2009). S. 264–265.

Kirkko on eräässä historiansa suurimmista murroksista & Miten kirkko voisi vastata ihmisten nälkään? – Kädenojennus nro 3, s. 4, 11.

Syöpäpotilaan henkinen tervehtyminen. – Propo nro 4.

En öppen kyrka – vad är det? – AL nr 3, s. 4–7.

(Arv.) Joseph Ratzinger / Benedictus XVI, Jeesus Nasaretilainen. Ensimmäinen osa: kasteesta kirkastumiseen. Suom. Jarmo Kiilunen. – Tuore oliivipuun lehti nro 1, s. 10–12.

Haavoittuneellakin elämällä on arvo (lyhennelmä puheenvuorosta ”Ihmisen arvo” sairaalasielunhoidon neuvottelupäivillä 23.10.2009). – Kirkon tiedotuskeskus, verkkouutiset 23.10.2009.

Omatunto ja sohva. – Km 26.2.2008, Mieli-piteet.

Ks. myös: John Vikström: Kuluttakaa hyvällä omallatunnolla. – Km 29.1.2009 (Taneli Kylätasku); Myykää autonne, säästäkää sohvanne. – Km 19.2.2009 (Ulf Särs); Ei kulutusta vaan moraalialia. – Km 26.2.2009 (Eero Taivalsaari).

Att återupptäcka en julpsalm. – Kp 23.12.2009.

(Haast.) Oikeudentajun ilmauksia on turha leimata kateudeksi. – Al 10.4.2009 (Sanna Sevänen).

(Haast.) Ari Vatanen ja John Vikström. Kohtalon käänköpisteissä. – Apu 23.7.2009 (Markku Laitinen).

Haast. (& Ritva Särkkälä) Ikuinen Mysteerii. – Esse Espoon seurakuntasanomat 3.9.2009 (Katariina Harju).

(Int.) John Vikström fruktar att freden skjuts långt i framtiden. ”Israels angrepp skapar nya terrorister”. – Hbl 8.1.2009 (Staffan Bruun).

Se även: Kriget mot terrorism är en stor paradox. – Hbl 9.1.2009 (led., Björn Månsson).

(Haast.) (Johan Candelin & Eija-Riitta Korhola & Juhani Huotari & Risto Lehtonen & Risto Cantell & Seppo Rissanen) Suomen kirkko valitsi hiljaisen tien. – Km 17.12.2009.

(Int.) Biblisk upptäcktsresa genom vattnet. – Kp 19.3.2009 (Marina Wiik).

(Haast.) Emeritusarkkipiispa Vikström: Moraalista tingitään kriisissä. – Länsi-Suomi 4.9.2009 (Sanna Salokanta).

(Haast.) Kriisi on uhka, ja mahdollisuus. – Pyhäjokiseutu 14.9.2009 (Heli Nurkkala).

(Haast.) Bonukset alhaista moraalialia. Talousetiikka: Emeritusarkkipiispa muistuttaa myös armosta. – Satakunnan Kansa 4.9.2009 (Kari Suni).

(Haast.) Emeritusarkkipiispa näkee lamassa myös tilaisuuden. – Satakunnan Kansa 19.10.2009 (Hannamari Ahonen).

2010

Emeritus också eremitus? – Med ålderns rätt. Red. Birgitta Boucht & Tomas Mikael Bäck. Helsingfors: Schildts. S. 13–20.

On kyse enemmästä. Suhtautuminen naispappeuteen raamatullisuuden mittarina. – TA 115 (2010). S. 266–275.

Kuka on sinun luottamuksesi arvoinen? [Seurakuntavaalit 2010]. – Km 19.8.2010.

Mera än vi ser och tror. – Kp 7.1.2010.

Inspireras av det goda! – Kp 11.11.2010 (Insändare).

Se även: Synnöve Mansikkaniemi, Tokiga insändare? – Kp 4.11.2010.

(Haast.) Kuuluuko kirkon ääni? – Capitol nro 2, s. 5–7 (Seppo Laitanen).

(Haast.) Emerituspiispat näyttävät suuntaa. John Vikström. – Km 29.7.2010 (Johannes Ijäs).

(Haast.) (& Elisabeth Sandlund) Tydlig, äkta och handlande kyrka efterlyses. Låt alla få smaka på kakan. – Kp 18.2.2010 (Sofia Torvalds).

(Haast.) John Vikström siunaa homoseksuaalit. – K24 16.11.2010 (Olli Seppälä).

(Haast.) Luottamus on kova sana tämän päivän arvokeskustelussa. – Luoteis-Satakunta 10.2.2010.

(Haast.) Elämä on joukkuepeliä. – Oma PLUS Apteekkien asiakaslehti nro 2 (Pirkko Soininen).

(Haast.) Sillanrakentajana yhteiskunnan ja kirkon välillä. – Suurella Sydämellä (kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön ajankohtaislehti, Tampere) nro 2 (Ilkka Hjerppe), s. 4–6.

(Haast.) Arvojen maailma voi olla aika armoton. – Uusi Aika 5.2.2010 (Heli Kokko).

Katselen sinun taivastasi. Suom. Tytti Issakainen. Helsinki: Minerva. 60 s.

The Same Church in all Directions – Lutheran Identity and Ecumenism. To the honor of Archbishop emeritus John Vikström on his 80th birthday October 1st 2011. (Red. Tomi Karttunen). – Reseptio nro 2. 120 s.

Myös: Var står vi, vart går vi? Ett försök till ekumenisk positions- och kursbestämning för den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. 1995; Luterilaisen kristityn identiteetti kansainvälistyvässä maailmassa. 1996; Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ekumeeninen linja. 1996; The Lutheran Church and Ecumenism. 1999; Reconciliation as a Gift of God. 1996; Porvoon yhteinen julkilausuma luterilaisesta näkökulmasta ja sen merkitys luterilais-roomalaiskatoliselle dialogille. 1995; Mission und Reich Gottes. 1982; Elämä Jumalan lahjana. 1983; Contemporary Challenges to the Christian Church. 1997; Elämä ja rauha. 1992; ”I am the wine”. 1989; Arkkipiispa John Vikström ekumeenisessa jumalanpalveluksessa Pyhän Pietarin kirkossa Roomassa 5. lokakuuta 1991. 1991; Eurooppa tarvitsee sisäistä uudistumista. 1992; Sovituksen, sovinnon ja toivon palveluksessa. 1996.

Kirkko koulun ja uskonnonopetuksen puolustajana. – Veikko Pöyhönen [juhlakirja], Uskonnonopetus uhattuna. Puheenvuoroja koulun ja suomalaisen arvopohjan suunnasta. Toim. Janne Villa. Helsinki: Katharos Oy. S. 137–140.

(Haast.) Tästä tuli erilainen pääsiäinen (Pirjo Wesaniemi). – Askel nro 4, s. 26–30.

(Int.) Kristendomen är humanism. – Bbl 30.9.2011 (Jenny Wikström, FNB–SPT).

(Int.) ”Det råa tonfallet på nätet oroar mig”. – Hbl 1.10.2011 (Tua Ranninen).

(Haast.) Emerituspiispa näyttää ovea kovuudelle. – HS 1.10.2011 (Katja Kuokkanen).

(Haast.) Painiskelu johti piispaksi. John Vikström haluaa tulla muistetuksi aidosti hengellisenä ja inhimillisenä piispana. – Kaleva 1.10.2011 (Elisa Purovirta, STT).

(Haast.) Silmät avautuivat. John Vikström muistaa vielä hyvin kirkon homokeskustelut vuonna 1993. – Km 14.4.2011 (Olli Seppälä).

(Haast.) (& Pentti Lempiäinen & Väinö Simojoki & Jouko Sihvo & Riitta Virkkunen & Pirkko Lehtiö) Nostalgiaa ja valoa tulevaisuuteen. – Km 15.9.2011 (Salla Ranta).

(Int.) Min kyrka med John Vikström. – Kp 8.9.2011 (NÖ).

(Int.) ”Låt dig inte skrämmas”. – Kp 6.10.2011 (May Wikström).

(Haast.) Ihmisyydellä ei ole erikoisasiantuntijoita. – Tampereen Kirkkosanomat 23.2.2011 (Kristiina Harjula).

(Haast.) John Vikström toivoo pienten seurakuntien selviävän keskittämisten kurimuksista. – TS 30.9.2011 (Hanne Yli-Parkas).

(Haast.) Vikströmin virsilista. John Vikström kertoo elämänsä virsistä. – Vantaan Lauri 3.11.2011 (Ulla-Maija Vilmi).

(Int.) En vanlig, lyssnande människa. – ÅU 1.10.2011 (Mia Henriksson).

2012

När jag ser din himmel. Helsingfors: Fontana Media. 60 s.

Rec.: Kurt Cederberg – Kummin 3/2012.

Kiitos! – Tack! Juhlaseminaari 11.10.2011. – Reseptio nro 2, s. 39–40.

Lukijalle. – Siksi kuulun kirkkoon. Toim. Maaria Pätsi. Helsinki: Kirjapaja. S. 7–9.

Missä on veljesi? – Propo nro 4.

Näkyvä ykseys metropoliitta Johanneksen ajattelussa. Metropoliitta Johanneksen muistoseurat Kainuun opistolla 26.–26.7.8.2011. – Reseptio nro 2, s. 73–80.

Språk är mera än språk & Kieli on enemmän kuin kieli. – Kära Hurri / Rakas Hurri. 15 synvinklar på tvåspråkigheten i Finland & 15 näkökulmaa kaksikielisyyteen. Red./Toim. Myrika Ekbohm, Mari Koli & Johanna Laitinen. [Helsingfors]: Schildts & Söderströms. S. 107–115 [svenska], 109–117 [suomi].

Tarvitaanko eutanasiaa, jos saattohoito on kunnossa? Katsomon puolelta. – Finnanest 45 nro 5, s. 474.

Teologian tohtori Henrik Smedjebacka 14.12.1925–5.11.2012. – Lähetysseuranomat nro 10, s. 45.

(Rec.) En flitig och glad förnyare. Jonas Johnson, Gustaf Aulén – biskop och motståndsmän. – Hbl 4.4.2012.

(& Pia Ingström & Hannu Olkinuora). En hurri[,] två språk. – HS B Kulttuuri 1.7.2012 (Liisa Mayow).

Kristillisen lähetyskän kansainvälinen näkijä. Lähetysjohtaja Henrik Smedjebacka. – HS 24.11.2012 (Kuolleet).

Kirkon tulevaisuus ratkaistaan paikallistasolla. – Km 31.5.2012 (Mielipiteet).

(Kuolleet) Henrik Smedjebacka. – Km 15.11.2012.

(Haast.) Naispappeuden isä. – IL 29.9.2012 (Asko Tanhuanpää).

2013

Otan osaa. Suom. Birgit Huttunen, runosuomennos Henriikka Tavi. Helsinki: Minerva. 43 s.

Borgå stift och Svenskfinland. – Med sikte på framtiden – Borgå stift 90 år. Red. Ingvar Dahlbacka. Helsingfors: Fontana Media. S. 29–46.

Polarisoituneen kirkon yhteiset haasteet. – Haastettu kirkko – Osallisuus, yhteisöllisyys, usko. Kirkon tutkimuskeskuksen www-julkaisuja 32. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. S. 28–39.

Kommenttipuheenvuorot 1–2: Ilkka Huhta, Monien liikkeiden kirkko. S. 40–44 & Sanneli Juntunen, Moniääninen kansankirkko. S. 45–48.

Myös: Uskon lähteillä ja rakkauden teillä. 2021.

Orealistiskt och oklokt att klippa banden mellan kyrka och stat. (Debatt). – Hbl 30.7.2013.

(Haast.) (& Merja Auer & Eija Murto & Eija Harmanen & Eero Junkkaala) 25 vuotta naispappeutta. – Km 11.4.2013.

(Haast.) Peli kulkee, kun mikään ei ahdista. – Maaseudun Tulevaisuus 12.4.2013 (Jouko Rönkkö).

(Haast.) Hyvä työyhteisö on toimiva joukkue. Emeritusarkkipiispa toivoo työpaikoille lisää kannustusta. – Oulu-lehti 10.4.2013 (Sauli Pahkasalo).

(Haast.) Työelämä on joukkuepeliä. Pohjanpiiri (Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri) nro 2, s. 20 (Liisa Ahlström).

2014

I sorgens tid. En hälsning till den som förlorat en nära anhörig. Helsingfors: Fontana Media. 44 s.

Rec.: Christa Mickelsson – Kp 13.3.2014.

Trohet mot visioner. Griffetal vid John Forsbergs jordfästning i Malax kyrka 22.3.2014. [2 s.]. – John Forsberg in memoriam. [Ei tietoa kustantajasta tai julkaisijasta].

Die Kirche – ein Ort der Erinnerung. – 150 Jahre Deutsche Kirche in Helsinki. Kirche erinnern, erbauen, erleben... Helsinki: Deutsche Gemeinde. S. 28–30.

Den tredje mannen och det sociala ansvaret. Några tankar om den barmhärtige samariern i dagens samhälle. – Nyckeln nr 2, s. 8–10.

(Haast.) Vahvemmat suhteet kirkkoon. – Dino (diakonia- ja nuorisotyöntekijöiden liiton lehti) nro 2, s. 30–32.

(Haast.) (& Juhani Laven) Juhani Laven tietää, miten Putin pysäytetään. – IS 4.9.2014 (Tuomas Manninen).

(Haast.) John Vikström oikaisee HS:ssa olleen väitteen: En ole siunannut homoparia. – K24 16.12.2014 (Olli Seppälä).

(Haast.) Idrottspris bär John Vikströms namn. Kyrkpressen, verkkolehti 27.2.2014 (Christa Mickelsson).

2015

Rakkaus on suurin. Suom. Birgit Huttunen. Helsinki: Minerva. 56 s.

Arv. Raisa Rauhamaa – Kirkko ja kaupunki 2.9.2015.

Jesus Christ Superstar. – Hän joka on. Kirja Jeesuksesta. Arkkipiispa Kari Mäkinen 60 vuotta. Helsinki: Kirjapaja. S. 135–140.

Metaforens nödvändighet och möjlighet. Finlandssvenskt forskarforum 2 på Västra Nylands folkhögskola 14–16.11.2014. Del 1 & 2. – Ta Plats (Organ för hembygdsforskning) 13, s. 38–41; 14, s. 28–33.

”Uusi elämään vievä tie” (saarna messussa Länsi-Suomen 109. Herännäisjuhlilla Porin Teljän kirkossa 2.8.2015). – Hengellinen Kuukauslehti nro 10, s. 14–15.

Myös: Uskon lähteillä ja rakkauden teillä. 2021.

Vanheneminen on luopumista. – Propo nro 1 (Irma Lehtimaja).

(Rec.) Jonas Jonsson, Jag är bara Nathan Söderblom satt till tjänst. – Kp 29.1.2015.

Postia John Vikströmille: Pakolaiskysymys on tuttu kristinuskolle. John E. Vikströmin kirje John R. Vikströmille. – Km 17.12.2015 & K24 19.12.2015 (Tuija Tiihonen).

(Haast.) Emeritusarkkipiispa John Vikströmin eväät kristittyjen ykseyden rukousviikolle. Luottamusta, Henkeä ja tervettä harkintaa. – Ristin Voitto 22.1.2015 (Leevi Launonen).

(Int.) Det är rädslan som får igång oss på riktigt. – ÅU 24.12.2015 (Pär Landor).

Se även: ÅU 29.12.2015, Vikströms värde(n) (led., Pär Landor).

2016

Cancer är mera. – Propo nr 1.

Se även 2003, 2005.

Jämställd och underordnad. Kvinnan och prästämbetet enligt Bo Giertz. – TA 121 (2016). S. 474–480.

Kun kuolema seisoo ovella (puheenvuoro Karjalan teologisen seuran järjestämässä Kuolema-symposiumissa Joensuussa 15.2.2016). – Km 17.3.2016.

Myös: Uskon lähteillä ja rakkauden teillä. 2021.

(Haast.) Liikkeellä kaiken ikää. – Lilja/Liljan (Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä) nro 2 (Roope Lipasti).

(Haast.) Piispa, joka rusikoi Vladimir Putinia: ”Yhteiskunnan ongelma on kunnan keskustelun puute”. – Maaseudun Tulevaisuus 30.9.2016 (Stina Haaso).

(Haast.) Kirkkoon sopii spontaani meininki. – TS 29.5.2016 (Päivi Ojanperä).

2017

[Kirje Jörn Donnerille joulukuussa 2016]. Bäste Jörn & Ystäväni Jörn. – Nicolas von Kraemer, Eldsjälar – Krematoriestiftelsen 1889–2017 & Tulisieluja – Krematoriosäätö 1889–2017. Helsingfors: Krematoriestiftelsen sr. S. 161–163.

Ks. myös: [Jörn Donner John Vikströmille jouluna 2016]. Broder & Hyvä veli. S. 164–165.

Credo I, 14.9.2017. – Birgitan Ystävä nro 4, s. 7–10.

Erikoinen kirkkomatka. – Kirkkomatkalla. Toim. Keijo Koskimies. Helsinki: Aurinko Kustannus. S. 91–95.

Gudstjänst i Åbo domkyrka. – Och hela folket sade Amen. Perspektiv på gudstjänst och kyrka. Festskrift till ärkebiskop emeritus Gunnar Weman. Red. Leif Nordenstorm & Tiit Pädam. Skellefteå: Artos & Norma bokförlag. S. 326–331.

Kekkonen ja kirkko. – UKK-seuran vuosikirja 29. Toim. Eero Lankia. Helsinki: UKK-seura. S. 16–24.

Myös: Uskon lähteillä ja rakkauden teillä. 2021.

Lutherin jalanjalkia hyvinvointiyhteiskunnassa (luento ”Reformaation lahja Euroopalle” Kuopion Alavan seurakunnassa 15.10.2017). – Reseptio nro 2, s. 7–12.

Myös: Uskon lähteillä ja rakkauden teillä. 2021.

(Claes Andersson, Pentti Arajärvi, Tarja Cronberg, Jörn Donner, Tarja Halonen, Jaakko Iloniemi, Kalevi Kivistö, Kari Mäkinen, Ilkka Niiniluoto, Ole Norrback, Jukka Paarma, Elisabeth Rehn, Leif Sevon, Jacob Söderman & Ulla-Maj Wideroos) Till Finlands regering och Migrationsverket. – ÅU 12.1.2017 [myös muissa lehdissä].

(Spaltaren). Reformation, inte separation. – ÅU 5.5.2017.

(Spaltaren). När religionen blir ond. – ÅU 29.9.2017.

(Haast.) Mitä olen oppinut? – Apu 6.4.2017, s. 114 (Leena Raivio).

(Int.) John Vikström: Luthers spår syns i vår välfärdsstat. – Hbl 28.10.2017 (Staffan Bruun).

Ks. myös Lutherin jalanjalkia hyvinvointiyhteiskunnassa. 2017; Uskon lähteillä ja rakkauden teillä. 2021.

(Int.) (& Ann-Catrin Östman). Kyrkans väg i det självständiga Finland. – Kp 7.12.2017 (Emelie Wikblad).

(Int.) Det kan finnas hälsa i sjukdomen – En allvarlig sjukdom kan resultera i ökad eftertanke och bättre relationer. – Kuriren (Finlandssvenskarnas veckotidning) nr 3 (Joakim Snickars).

2018

Hemma i livet. Tankar om livsmening och hälsa. Helsingfors: Fontana Media. 48 s.

Suom.: Mielekästä elämää. Ajatuksia hyvinvoinnista ja elämän tarkoituksesta. Suom. Päivi Karri. Helsinki: Kirjapaja. 47 s.

Rec.: Egil Green – Östnyland 12.6.2018; Stefan Myrskog – Nyckeln 3/2018; Ann-Christine Snickars – ÅU 11.7.2018.

(Spaltaren). Renande fasta. – ÅU 9.3.2018.

(Spaltaren). En pojkes funderingar. – ÅU 1.6.2018.

(Spaltaren). Kärleken ger sig själv. – ÅU 24.8.2018.

(Spaltaren). Sanningens minut. – ÅU 23.11.2018.

(Int.) "Hälsan blir en gud utan nåd". – God tid nr 5 (Siv Skogman).

(Int.) Osäkerhet och smärta hör livet till. – Kp 28.3.2018 (Sofia Torvalds).

(Haast.) Terveystestä voi tulla kotijumala. – Sana 5.7.2018 (Janne Villa).

2019

Cirklar sluts inför en ny framtid. – Lyssna, leva, förstå. Festskrift till biskop Björn Vikström. Red. Clas Abrahamsson, Linus Stråhlman, May Wikström & Pian Wistbacka. [Helsingfors]: Fontana Media. S. 21–26.

[& Elis Grahn] Frejvid – som vi minns honom. – Kuriren nr 1, s. 4.

Millaisia työntekijöitä kirkko tarvitsee? – Laki, evankeliumi ja KirVESTES. Johtajana kirkossa. Toim. Kari Kopperi, Terttu Malo & Juha Tanska. Helsinki: Lasten keskus ja Kirjapaja. S. 10–11.

Myös: Kuitenkin. 1983.

Bror Borgar 3.3.1918–22.5.2019. (Nekrolog). – Hbl 7.7.2019.

[I öknen klarnar kallelsen. Predikan i Åbo domkyrka den 10 mars 2019]. – Kp 21.3.2019.

(& Erik Vikström & Gustav Björkstrand & Björn Vikström) Konflikterna var svårast. – Kp 4.4.2019.

(In memoriam). Ralf Karlsson. – ÅU 9.2.2019.

(Spaltaren). Tradition och förnyelse. – ÅU 16.4.2019.

(In memoriam). Bror Borgar. – ÅU 3.7.2019.

Se även: Det handlar om frihet – Tankar under åren som emeritus. 2021.

(Spaltaren). Bara sagor? – ÅU 12.7.2019.

(Spaltaren). Navigator och hörapparat. – ÅU 11.10.2019.

(Haast.) (& Jukka Paarma & Kari Mäkinen) ”Kuuleeko Jumala” on ihmisen ikuinen kysymys (kolmen arkkipiispan keskustelu Liedon kirkossa). – Km 10.10.2019 (Jussi Rytönen).

(Haast.) Tois pual jokke. – Km 5.12.2019 (Olli Seppälä).

2020

Ett brev till Kyrkpressen. – Leva i Guds nu. Församlingsförbundet 100 år. Årsbok för Borgå stift. Svenskt kyrkoliv i Finland. Helsingfors: Fontana Media. S. 38–43.

[John Vikströmin viesti piispa Olavi Rimpiläisen muistotilaisuuteen Suomen Raamattuopistolla]. – Timo Junkkaala, ”Eivät vanhauskoiset mene minun mukaani hautaan”. Olavi Rimpiläinen 1937–2019. Perusta 47 (2020), nro 1, s. 11.

Tips inför en annorlunda påsk. – Kp 8.4.2020.

(Spaltaren). Vem är vi? – ÅU 10.1.2020.

(Spaltaren). Varför lyckades vi? – ÅU 10.7.2020.

(Haast.) ”Pyysin Putinilta kauniisti anteeksi”. – Elämä nro 5, s. 22–23.

(Haast.) Kristityn viisus asuu sydämessä. – Sana 2.4.2020 (Erja Taura-Jokinen).

(Int.) (& Per-Erik Lönnfors, Birgitta Boucht, Christina Indrenius-Zalewski, Merete Mazarella, Claes Olsson) ”Den där uppmaningen kom på ett sådant sätt att det kändes som om det var vårt fel”, säger Claes Olson om regeringens uppmaning till 70-plussarna att isolera sig. – Svenska Yle, verkkouutiset 10.4.2020 (Maria Wegelius).

2021

Det handlar om frihet – Tankar under åren som emeritus. Helsingfors: Fontana Media. 208 s.

Även: En pojkes funderingar. 2018; I öknen klarnar kallelsen. 2019; Tradition och förnyelse. 2019; Bara sagor? 2019; Navigator och hörapparat. 2019; Vem är vi? 2020; Utanfö. 2021. Bror Borgar. 2019.

Uskon lähteillä ja rakkauden teillä. Emerituksen pohdintoja 2000-luvun haasteista. Toim. Hannu Mustakallio. Rovaniemi: Väyläkirjat. 319 s.

Myös: Tiimalasin sunnuntai. 2004; ”Uusi elämään vievä tie”. 2015; Polarisoituneen kirkon yhteiset haasteet. 2013. Uutisen, sen välittäjän ja sen vastaanottajien palveluksessa. 2007; Kun kuolema seisoo ovella. 2016; Döda. [Mikko Juva]. 2004; Minnesord. Mikko Juva. 2005; Kekkonen ja kirkko. 2017; Lutherin jalanjälkiä hyvinvointiyhteiskunnassa. 2017.

Kuinka avioliitto perustellaan. – Suomen Kuvalehti, myös verkkolehti 22.1.2021; Kanava 49 nro 1, s. 6–13; K24 22.1.2021, Laajennettu avioliittokäsitys? & Emeritusarkkipiispa haluaa laajentaa kirkon avioliitonäkemystä – ”On kyse ihmisarvosta ja tasa-arvosta” (haast., Olli Seppälä); Km 29.1.2021.

Keskustelua: Petri Järveläinen: Patriarkka on puhunut – vastaus John Vikströmille; Professori Miikka Ruokanen vastaa John Vikströmille: Avioliitto ei ole ihmisarvon kriteeri ja mittari. – K24 22.1.2021 & 27.1.2021 (Olli Seppälä); Eero Huovinen vastaa John Vikströmille: Miehen ja naisen avioliiton erityisluonnetta ei saa sivuuttaa. – Suomen Kuvalehti, verkkolehti 28.1.2021; K24 30.1.2021 (Olli Seppälä); John Vikström esittää Eero Huoviselle ja Miikka Ruokaselle suoran kysymyksen: Saako kirkossa siunata homopareja? – Km 1.2.2021 (Olli Seppälä); Miikka Ruokanen vastaa John Vikströmin kysymykseen siunauksesta: Ratkaisu on kymmenen vuotta sitten hyväksytty parisuhderukous. – K24 5.2.2021 (Meri Toivanen); Selvyyden vuoksi. – Km 5.2.2021 (John Vikström); Avioliitosta, vielä kerran. – Km 12.2.2021 (Jussi Rytönen); Kaksi pääkysymystä. – Km 19.2.2021 (John Vikström); Omatunto ja kirkon yhteys. – Km 26.2.2021 (John Vikström); Avioliitto perustuu suostumukseen. – Km 19.2.2021 (Liisa Tuovinen & Kirsi Hiilamo); Samaa sukupuolta olevien liitot hyväksyttävää myös kirkossa. – Km 19.2.2021 (Jouko Sihvo); Kanava 49 nro 2, s. 54–58 (Eero Huovinen, Miikka Ruokanen, Jouko Sihvo & Timo Junkkaala); Kristet perspektiv nr 1, s. 24–25 (Henrik Perret & Timo Junkkaala); Kanava 49 nro 3, s. 60–61 (Pekka Mattelmäki).

(Spaltaren). Utanfö. – ÅU 1.4.2021.

(Spaltaren). I morgon är kanske för sent. – ÅU 6.8.2021.

(Int.) John Vikström föreslår en utvidgad äktenskapssyn. – Hbl 7.2.2021 & ÅU 6.2.2021 (Jean Lindén/SPT).

(Int.) Kyrkan måste vidare – på en gemensam väg. – Kp 4.2.2021 (Sofia Torvalds).

Diskussion: Ulf Emeleus, Kyrkans vigselpraxis. – Kp 31.3.2021; John Vikström, Äktenskap, kärlek och synd. – Kp 31.3.2021.

(Haast.) Kirkon kriisi ja etsikkoaika. – Vartija (1.7.2021, Mikko Ketola) <https://www.vartija-lehti.fi/kirkon-kriisi-ja-etsikkoaika-john-vikstromin-haastattelu/>

Toimituskuntien, työryhmien ja komiteoiden jäsenyydet

Domkapitlet i Borgå stift. Cirkulär nr 652–759. 17.12.1970–29.8.1982.

Kyyhkynen 1954

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli. Kiertokirjeet nro 2138–2289. 1.9.1982–marraskuu 1998.

+ + +

Ahokallio, Tapio & Lindqvist Martti sekä työryhmä John Vikström, Anna-Maija Raittila ja Leino Hassinen: Miten pitäisi elää. Lukion uskontokurssi U4 "Kristillinen elämä ja ajattelu". Saarijärvi 1982. 96, [1] s; 2. p. 1982; 3. p. 1983; 4. p. 1985.

Institutet för ekumenik och socialetik vid Åbo Akademi. Forskningsrapporter och meddelanden. Nr 1–8, 10. Åbo 1967–1970 (& Gotthard Nygren, utgivare).

Jukka Paarma, Arkkipiispantalo. Historia ja asukkaat. Pyhän Henrikin säätiön julk. 9. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Kirjokansi 67. Riika 2015. 319 s. (toimituskunnan jäsen).

Kirkko ja valtio -komitean mietintö. Komiteamietintö 1977: 21. Helsinki 1977. 281 s. (pysyvä asiantuntija).

Kirkkojärjestyskomitean mietintö. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous. Pöytäkirja. Kevätistuntokaus 1980. Liite V. Pieksämäki 1979. 153 s. (puheenjohtaja).

Ruots.: Kyrkoordningskommitténs betänkande. S. I. [1979]. 153 s. (ordförande).

Kirkkojärjestyskomitean mietintö n:o 2. Arkkipiispan asema ja vaali. Hiippakuntajaotus ja hiippakuntarajat. S. I. [1979]. 15 s. (puheenjohtaja).

Ruots.: Kyrkoordningskommitténs betänkande nr 2. Ärkebiskopens ställning samt val av ärkebiskop. Stiftsindelning och stiftsgränser. S. I. [1979]. 15 s. (ordförande).

Kirkon järjestysmuodon tutkimiskomitean mietintö n:o 1. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kahdennenkymmenennenensimmäisen varsinaisen kirkolliskokouksen pöytäkirjan liitteet 1973. Liite IV F. [Pieksämäki]. S. a. 79 s. (jäsen).

Ruots.: Kommitténs för granskning av kyrkans författning betänkande n:o 1. – Bihangen till evangelisk-lutherska kyrkans i Finland tjugoförsta ordinarie kyrkomötets protokoll 1973. Bihang IV F. Pieksämäki 1973. 75 s. (medlem).

Laajennetun piispainkokouksen asettaman diakonian suuntausta ja koulutusta tutkivan komitean mietintö sekä liitteet 1–9. [Moniste]. Helsinki 1969. 44 s. + liitteet (jäsen).

Liite 2. John Vikström, Diakonin och diakonatet i teologisk belysning. 14 s.

Mietintö Euroopan reformatoristen kirkkojen Leuenbergin konkordiasta (asettaja: Kirkon ulkomaanasiain toimikunta). Pieksämäki 1975. 73 s. (puheenjohtaja).

Pelastus ja yhteiskunta. Kaksi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispainkokouksen toimeksiannosta laadittua mietintöä. Mietinnöt valmistaneiden toimikuntien puheenjohtajat John Vikström ja Paavo Kortekangas. Helsinki 1972. 79 s.

Ruots.: Kyrkans budskap till individ och samhälle. Två betänkanden utarbetade på uppdrag av biskopsmötet i Finlands evangelisk-lutherska kyrka. Betänkadena har utarbetats under ordförandeskap av John Vikström och Paavo Kortekangas. Vasa 1973. 83 s.

Seurakuntahallinnon komitean mietintö. – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kahdennenkymmenennenensimmäisen varsinaisen pöytäkirjan liitteet 1973. Liite IV B. Pieksämäki 1975. 52 s. (puheenjohtaja).

Ruots. Församlingsförvaltningskommitténs betänkande. – Bihangen till evangelisk-lutherska kyrkans i Finland tjugoförsta ordinarie kyrkomötets protokoll 1973. Bihang IV B. Vasa 1972. 52 s. (ordförande).

Tiede ja yhteiskunta. Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen tutkimussäätö. Juva 1983. 247 s. (keskustelutyöryhmän puheenjohtaja, & Kaarlo Hartiala & Jan-Magnus Jansson & Klaus Waris).

Lyhenteet

1. Julkaisut

Abl	Arbetarbladet
Al	Aamulehti
AL	Ad Lucem
Bbl	Borgåbladet
ESS	Etelä-Suomen Sanomat
Fbl	Församlingsbladet
FNB	Finska notisbyrån (Suomen tietotoimisto)
FT	Finsk Tidskrift
Hbl	Hufvudstadsbladet
Hjä	Herättäjä
HS	Helsingin Sanomat
IL	Iltalehti
IS	Ilta-Sanomat
JbB	Julbok för Borgå stift
JT	Jakobstads Tidning
KG	Kristen Gemenskap
Km	Kotimaa
K24	Kotimaa24.fi (vuodesta 2021 lähtien Kotimaa.fi)
Kp	Kyrkpressen
Ks	Keskisuomalainen
KU	Kyrkans Ungdom
Mv	Människovänner
NP	Nya Pressen
Res. bk.	Resonerande bokkatalog

RV	Ristin Voitto
SD	Svenska Dagbladet
SK	Suomen Kuvalehti
SkiF	Svenskt kyrkoliv i Finland
Smaa	Suomenmaa
SPT	Svensk Presstjänst
SS	Savon Sanomat
SSd	Suomen Sosialidemokraatti
SSS	Salon Seudun Sanomat
STK	Svensk teologisk kvartalskrift
STKS julk.	Suomalaisen Teologisen Kirjallisuusseuran julkaisuja
STT	Suomen tietotoimisto
TA	Teologinen Aikakauskirja – Teologisk Tidskrift (Helsingfors)
TS	Turun Sanomat
Um	Uusimaa
US	Uusi Suomi
UT	Uusi Tie
Vbl	Vasabladet
Vja	Vartija
VN	Västra Nyland
ÅU	Åbo Underrättelser
Öb	Österbottningen

2. Muut lyhenteet

arv.	arvostelu
Aufl.	Auflage, painos
ed.	editor, edited, toimittaja, toimittanut

engl.	englanniksi
haast.	haastattelu
int.	intervju, Interview, haastattelu
Jr	Junior
käänt.	kääntäjä, kääntänyt
julk.	julkaisu(ja)
led.	ledare, pääkirjoitus
nr	nummer, number
nro	numero
osign.	osignerad, ilman tekijän nimeä oleva
p(p).	page(s)
pääkirj.	pääkirjoitus
rec.	recension, arvostelu
red.	redaktör, redigerad av, toimittaja, toimittanut
ruots.	ruotsiksi
S.	sivu, sida, Seite
saks.	saksaksi
s.l.	sine loco (ei paikannimeä)
suom.	suomeksi
uppl.	upplaga, painos